M. PHILIPPO-LUDWIGI ELICH, ... DAEMONOMAGIA; SIUE LIBELLUS...

Philipp Ludwig Elich

Digitized by Google

NAZIONALE VITT. EMANUELE
14
7 B
12

743

11-M-e-16

Digitized by Google

A1 c 777 b2a

44 37 a 10

Digitized by Google

Digitized by Google

M. PHILIPPO-LVDWIGI
ELICH,
Ex Marpurgo Heſſorum,

DÆMONOMAGIA;

Siue

LIBELLVS ΕΡΩΤΗ-
ΜΑΤΙΚΌΣ,

De

DÆMONIS CACURGIA, CA-
COMAGORUM ET LAMIA-
rum Energiâ.

Dæmonium non habeo.

FRANCOFORTI

Prelo Richteriano, Impensâ verò
CONRADI NEBENII.

M. DC. VII.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

Digitized by Goog

Ingenuo & Nobili, tàm ſuapte, quàm patria & auita Virtute, Iuueni,

DN. JO. VALENTINO FENCKENSES-SER, WORMATIENSI, AMICO

& fratri ſuo ſinceritate puriſſimi amoris colendo;

M. PHILIPPVS LVDVVIGVS ELICH, qui & Bierus, ex Marpurgo Heſſorum,

S. D. P.

G*ESTIO ingenue adoleſcens, ſuprà modum geſtio te alloqui, hominem quo mihi amicior viuit nemo, & omnium quos ſuo orbe ſphæricus complectitur orbis mihi cariſſimum aſſari geſtio, qui tũ mihi olim magnus vſus, familiaritas optima, qui cum mihi dulce ſæpe colloquium, ſæpiusq; cupidè ac quaſi de induſtria ob mirificam ſuauitatem protractum, gaudentes adeò & lætantes amantesq; inter nos, ob Genii & ingenii ſimilitudinem multam, honeſtum honeſtarum literarum & communium ſtudiorum amorem iucundiſſimum, qui arctius ſæpe hominum ſolet cõpula-*

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

re animos, quàm vlla cognationis aut affinitatis propinquitas.

Hic eſt, qui te à pueritia ferè mihi reddit cariſſimum, ac penitus iis vinculis, ea beneuolentia conglutinauit, vt nec Oreſti Pyladem, nec Pirithoo Theſeum, nec Patroclo Achillem, nec Damoni Pythiam, nec Euriało Niſum coniunctiorem fuiſſe crediderim.

Hiſce vinculis, hac tua conſuetudine, hac tua familiaritate, amicitia ſancta & ſincera, hiſce denique dulciſſimis tuis eloquiis ex mellifluo tuo ore profluentibus, (incredibilis enim eſt in te ἡδυέπεια, nihil in labris tuis, quod non merum mel, merum lac, merum vinum redoleat, & Mercuriale quid referat, profectò in labiis tuis Pitho illa, quam Latini Suadelam nominant, ſeſſitare videtur) tuiſque etiam alloquiis ex niueo tuo pectore & puriſſimo corde profectis, quibus me nonnunquam à Genio meo excarnificatum & exagitatum fortiter recreaſti, ſubleuaſti, roboraſti, quæ vt dulcia ita mihi verè conſolationi & leuamini erant, adeò vt iis ſuffultus in tuo ac meo acquieuerim Genio ex animo; hiſce, inquam, nihil vnquam in omni vita mihi contigit gratius atque carius, nihil ſuauius, dispeream! ſi quid mellitius.

Talem Oreſtem, ſuauitate fratrem, talem prædulciſſimum conſortem affari an nō ſuaue? alloqui, an non dulce? ſecum reputet alius frutex, aut ſtipes qui non ſit. Annon, optime Frater, res lætitia plena eſt, quæ animum exuberanti gaudio refarciat meum, mutuæ beneuolentiæ & fidei exemplum ſancire, & per commercium publicarum literarum me tibi oſtendere? quî cum dulciſſimè quondam in ſtudiis vixi, & in literaturæ non contemnendæ cognitione laboraui. Ex quo, aperte & ſimpli-

ſimpliciter loquor pro mea natura, factum, vt tota tua conuerſatio longè ſuauiſſima mihi fuerit, & tolerabilis valde, & vt ſuauiſſima, ita abſentia triſtis & diſcidium intolerabile nimis.

Hæc dum cogito, cogito autem non ſine graui animi mei vulnere ſæpe, non poſſum non facere, quin complorem ſpiritum corpori abeſſe. O triſte ſeculum! ô Fortuna! exclamo cum Plauto, vt nunquam perpetuò es bona! Et cum Petrarcha ſuſpirans exclamo; ô quam difficile quæritur omnis vitæ delectatio, quàm facile perditur! Aſt quid clamo quid loquor? cũ ſciam, me nequicquam loqui, & quod leue tamen eſt me perdere verba, & cui queror? me cum non lateat, nullum eſſe tam pertinax atq; indiſſolubile amicorum contubernium, quod aliquando alio iſtuc, alio illuc proficiſcenti non ſeparetur: idq; hodie mihi cogitandum maximè, tempore heu! vix alloquio, nedum amicitiæ ſatis patente, nouercante in me, & inuidente amicitiæ noſtræ ſtudiorumq; communioni Fortuna, quo conſpectu tuo grato priuor, tuoque dulci careo eloquio, & veras viuaſq; voces audire nequeo, non ſine mea quidem moleſtia, fateor. Ex qua ipſa tamen voluptatem iam nunc capio maxumam, te mihi fratre cariorem literis cum ſaluto veri amici notas habentibus. Mente, me Chriſte, concipi non poteſt, nec verbis ego exequi valeo, vt tabeſcenti ægroq; animo, curarumq; vndanti fluctib. (tua mihi cura & cordi ſunt) lenimen occurrat maximum, mirum! quantum gaudii, ſpei, animi accedat, mirum! quantum curis leuamen adferat alloqui hominem, quem alloqui ardeo, hominem qui cum olim omnia vt mecum liberè loqui poteram, ad quem cogitatus motuſq; animi, quos primos vocant, referebam,

Digitized by Google

ferebam, cui omnes iuxta perfectæ legem amicitiæ pectoris mei fluctus aperiebam, cum quo gaudium & dolorem partiri ex æquo poteram, qui dolorum maximam meorum partem ebibebat, qui acerbitatis meæ virus, vtcunq; peſtilens, inexhauſta ſuauiloquentia & dulciſſimo alloquio repellebat, & malorum omnium impetus molliebat, facundo tibicini non diſſimilis, qui tibiæ modulis viperarum morſibus medetur. Coram te videre & confabulari iucundiſſimum! O vtinam vnâ eſſe poſſemus, & ſpiritum exhilarare noſtrum, quos locorum diſtantia ſeiungit, ac fortunæ feruens rabies diſtrahit ac diſpuit, aureum, medius fidius, illum ramum quem nuper manibus tenebam facilè extruderem.

Quandoquidem vero tuo nunc, fatis ita agitantibus, conſortio, colloquio, alloquio, præſentiaq; frui vt volo, vt opto, non conceditur, intercurrat aliquis neceſſe eſt Mercurius, qui mutuæ beneuolentiæ & amoris, ſtudiorumq; nexum millies amplius fortius atq; fortius complicet atque conſtringat, & animos in liberalibus ſtudiis, in pietate, virtute, fide, ſinceritate correſpondentes Chriſti glutino, vt ait Hieronymus, agglutinet ac copulet, ne de mutua inter nos beneuolentia, quæ in vtriusque animi penetralibus adamantina ſede recondita eſt, temporũ locorumq; disiunctio, quanta quanta etiam fuerit, quicq̃ deterat & excutiat, aut discidiũ inter nos diſſidiũ faciat. Faxit igitur propitium aliquod & Magnũ Numen, vt hæc rata ſint, cui ex Sapientum ſententia hoc ipſo die ſuffumigium do bonum, redolens ac pretioſum, quod ex deſcriptione Hermetis potentiſſimum eſſe perſuaſum habeo, ex ſeptem aromatibus, iuxta ſeptem Planetarum vires conflatum, in hoc, vt peſtes omnes & tuca cate-

Digitized by Google

cæ cæteraq; peſtilentiſsimæ beſtiolæ ſaluberrimum bonæ amicitiæ ſuccum in animis hominum depaſcentes abigantur & depellantur procul ab agris noſtris; intellige Stoicos illos ἀστόργους & tetricos Dæmonculos, qui noſtros et ignitis ſuis telis animos cõfigere & exurere ſæpe conati ſunt, & amicos nos eſſe noluerunt. Contra hos ſi θυμιάματα non valitura ſint, curam & operam dabo, vt religioſo aliquo exorciſmo vel nouo & Magico aliquo ſacrificio exterminare vel placare eos queam, id mihi ſi fruſtra erit, barbaris Deorum nominibus Cabaliſticisq; pentaculis contra illos me præmuniam; quod & tibi, cariſsime frater, pro amuleto deſtinabo. Sed amemus inter nos, MI VALENTINE, *eò conſtantius, vt vrantur & ringantur iſti peſsimi, nobis qui inuident, & rumpantur ilia Dæmoni, quem cum omni eius pompa explodamus. Noſti ô adoleſcens, & in comperto eſt omnibus, quibus modò ſanum eſt ſinciput, Diabolum omnis ſinceræ amicitiæ oſorem eſſe acerrimum, eumque nihil iniquius ferre, quàm vincula Chriſti ex glutino conflata, hoc eſt, animos in puro amore, pietate, ſinceritate coniunctos. Rogandus eſt itaq; etiam atq; etiam Deus noſter προξενητὴς, animorum conciliator, & bonarum amicitiarum protector, vt contra oſoris tumultus & impetus, quibus in hoc mortalitatis pelago animos impetere ac infringere conatur, nos tueri, ac animos noſtros infractos ſeruare, ne in virtute qui adunati & ſancta amicitiæ viſco combinati ſoluantur & liqueſcant, dignetur.*

Verum enimuero ne te hisce onerem, ne te obruam, ne te audiendi & me loquendi tædio afficiam, & fortè enecem, vel animum euerberem tuum, aliusue picas meas

Digitized by Google

tibi miſiſſe videar, reſpirandi ſpatium dabo, & breuiora eloquii mei verba formabo, calamum detruncabo, quod tempori & loco debitum eſt; Non dicam faſtidio eorum, quibus omnia ſunt prolixa; Niſi quæ hebes ac inſolens maledicæ linguæ forceps abſcindat, nunc multiplicantur & creſcunt. Nihil enim in amicitia loquacius amicorum colloquio & ſermone, quod iam inſtitui cum amico, quem iam habeo ad te, quo vt nihil eſt fidelius, nihil ſincerius, ita eſt mihi te neq; carius quicquam, neq; prius, vt ſic plane ſim affectus, nolle me dulce hoc bonũ, animum dico tuum tam in me propenſum, tam candidum, tam modeſtum, tam ardentem, tam amicum cum vniuerſis Arabum opibus commutare, hinc fit, vt multus ſim in elogiis, & auarus cædere ſermones minimè adulatorios.

Sine igitur quæſo me meo indulgere Genio, vel amori vel ingenio, & permittat mihi peregrinus quisq; pro candore ſuo, vt meo obſequar pudori, aut ſi mauult pio, iuſto, grato, & amico furori, amicos effuſius & pertinacius amare, quàm prædicare; aut ſi quando occaſio ita ferat, malim apud alios, quàm coram. Illud tempus optatum magis quàm ſperatum cum nunc incidat, non poſſum non laudare, prædicare, commendare, & augere te amicum meum, non Maiorum ſolùm imaginibus clarum, ſed & propriis iisq; eximiis animi ac corporis dotibus quaſi clariorem, adoleſcentem pietate, eruditione, ſingulariq; virtutum morumq; elegantia nitidiſſimum, raraq; facundia præditum: Hæc οἰκεῖα ſunt tua ἀγαθά.

Hominem tam diuinum, tam generoſum, tam gratioſum quis non amaret, deamaret? quis non coleret,

ſuſpi-

ſuſpiceret? quis non admiraretur, veneraretur? O te felicem! Næ felix es. Natura optima mater & architectatrix te impendiò nimis adamauit, in teipſa vnum multa virtutum, tanquam in arculam affabrè factam & perpolitam, copioſè congeſſit, ac omnibus bonis ſic locupletauit, vt vel ipſam Pandoram præeas, ipſamque Fortunam fortunis tuis præcurras. Animo etiam tuo corpus gratioſum confinxit, ne ſcilicet non haberet pulcherrimum domicilium animus pulcherrimus, inſtrumentum congruum ſubminiſtrauit, imagines animi in gratioſo corpore indicans, & egregiam virtutem ex oculis & cute eminere & elucere ſinens, qua nihil amabilius, nihil pulchrius, nihil oppidò quod magis cogat, attrahat atque alliciat, nihil quod magis aliorum animos accendat & impleat; Cuius tanta vis eſt, Philtrum in ſe habens efficaciſſimum, teſte Proclo in lib. de Anim. & Dæmone, vt ipſos Deos & hominum curatores Dæmones copulet, Dæmonibus homines coniungat. Ita ô feliciſſime, ô Naturæ decus eximium! egregiis animi tui dotibus & heroicis virtutibus demerentibus, tuis inſuper in me collatis beneficiis, pro tuo deniq; erga me ſtudio ſingulari cordi & curæ, mihi huic officio obnoxio fuit, eſt & erit illis illuſtrandis pro mea virili inſeruire, vt non immeritò hodiè præco tuarum virtutum exiſtam & exeam, licet non adeò concinnus & altus, attamen nec adeo ſterilis ac ſubmiſſus. Tu me, quod abundè mihi ſufficiet, veluti honoris ac nominis tui amantiſſimum habe, ex puritate fidei relatorem. Nam dignum te maximè eſſe maximo præconio, & huic me obnoxium eſſe officio iterum profiteor. Illud verò Diotimæ interim dum animi mei oculis Naturæ exemplar optimum in te in-

Digitized by Google

ſtroſpicio attentius, ego, quo fortaſſe non alius altius in te oculos defixit, vehementer obſeruo, vt qui præcipit, poſt occurrentem ſenſibus ignem nos transferamus ad ſplendorem virtutibus, actionibus, officiis, ſcientiis inditum, ibiq; oculum animi τῷ καλῷ prouocatum figamus & vehementer exerceamus, & ad intellectum reſpiciamus, vbi præcipuum diuinumq́; καλὸν dominatur. Quid enim in nobis eſt virtute, pietate, eruditione atq́; ſcientia pulchrius? Nihil, nihil ſanctius, nihil Deiformius, nihil cœleſtius!

Ecquis igitur te meum decus virtutibus plenum! non coleret, non ſuſpiceret, honeſtaret? quem Superi honeſtarunt, cui benè conſuluerunt omnes, cui cœleſtes ignes proſperrimi affulſerunt, cui Iupiter, Sol, Venus, & Luna amici, cui totum cœlum arriſit effuſiſſimè, cui deniq; cœleſtes felicem Genium aſſignarunt, qui te naſcentem ſuſcepit, tibi naſcenti præfuit, nec dum à latere tuo diſcedit, qui te ſingulari ſua præſentia & felici adſiſtentia omnibus diebus vitæ tuæ felicitauit, roborauit, & mirificè adiuuit. Nonne enim in patria in tenella & flexibili adhuc ætate, quæ à primo ſpiritu rerum excellentium ſemper admiratrix fuit, crepundia virtutum heroicarum & primordia conatuum egregiorum oſtendiſti? animi tui, id eſt, precioſiſſimi theſauri gemmas in propatulo poſuiſti, vt virtus tibi innata, in te quaſi candelabro impoſita mox eluxerit, quod vix dum puer, nihil tamen puerile habens, quàm nihil enim in te plumbeum, nihil agreſte, nihil ingeneroſum, nulli ceſſeris æqualium, ſed omnes deuiceris acri cupiditate & felici dexteritate diſcendi, etiam natu multò grandiores anteceſſeris, quorum Genii inclytum tuum Genium

nium reformidabant, & deficiebant non aliter quàm Auguſti Genio M. Antonii Genio colludente; hic defectum patiebatur, & quaſi à fortiore & præſtantiore imbecillus reddebatur, recenſente ex Plutarcho, Agrippa lib.3.Occult.Philoſoph.cap.20. ita vt puerulus inter pueros non poſteriores in diſcendo, obtemperando tuleris; tum paterna auitaq; virtutis ſimulachrum Naturam in te expreſsiſſe pulcherrimum cognoſcebant omnes. Rurſum quàm modeſtus, quàm ſedulus fueris, quàm pius, reuerens & obſeruans in Præceptores, quàm non moroſus in Commilitones, mirum eſt! Poſtquam ex ſchola domeſtica & patria ſatis celebri, quam à teneris preſſeras, Genii tui beneficentia ſubleuatus, & alis ingenii tui ſubuectus, ad ſubſellia noſtra in puluere ſcholaſtico poſita, Marpurgi q̃ ſunt, euolaras, iis inhærere, in iis te exercere, & Mercurialem ætatem agere amabas, quid? quod in iis reſidere, & quaſi nidulum ſuum ponere geſtiret tuus ille vitæ Comes, & fidus germanus cœlitus tibi adiunctus, qui ſæpius in aliis propter loci mutationem pati & triſtari ſolet, imò lætior hìc & tibi obſequentior videbatur.

Propterea quod is locus in efformandis bene nati hominis moribus & excolendo optimo animo apprimè commodus, ac omnibus adoleſcentum ſtudiis maximè idoneus videretur. Habebat enim (& iam habet) informatores optimos, quorum fama aura aures percutiebat exterorum ob ſingularem in docendo dexteritatem & felicitatem ſummam Præ aliis Dn. IO. FERINARIUM recenſeam, (qui nunc eſt ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ, libenter loquor cum Paul. Eph 1.v.3.) virũ ſincera animi pietate colẽdum, herũ & præcept. meum,

Atlan-

Atlantem Pædagogii fortiſsimum, ſignaculo DEI *inſignitum & ornatum ſigno* PHAHAD, *quod ipſe tanquam characterem terrificum, quo omnes ſibi ſubditos mirè terrebat, à diuina Idea impreſſum habebat. Sed quid multa? Verbis exprimi non poteſt, qua induſtria, aſsiduitate, dexteritate, fidelitate deniq; in erudiendis & expoliendis teneris animis, annos ferè XXVI. laborarit ſumma cum laude, quod ſcholæ maximum decus & emolumentum adferebat. O ſeculum felix! ô felicem animam! quæ huius viri ſanctiſsimi balſamo imbuta eſt. Hæc, ô Deo mihiq; cariſsime iuuenis, hæc propria tua felicitas eſt, quod non exoletus, ſed tenellus adhuc & tractabilis in eum incideris virum, qui mentis tuæ tabellam ſalutaribus tingere ac pingere præceptis & puris opinionibus imbuere potuit. Potuit quia doctiſsimus, voluit quia optimus, effecit quia diligentiſsimus.*

Ad hunc venerandum noſtrum Præceptorem, cum quaſi paucorum annorum puer à tuo MVNDOALDO *eſſes adductus, bonis auſpiciis, bona ſpe virum illicò impleſti, & mire ac fortiter accendiſti. Ipſi enim tanquam Socrati aut Platoni (ingeniorum cum eſſet perſpector ſagaciſsimus, & Phyſiognomon admirabilis) ex extimis, quæ in te conſpiciebantur ſignis, continuò obuiam erat, te, vt cum Sapientiæ Præceptore dicam, animam ſortitum eſſe bonam, prorſus generoſam & verè nobilem, id eſt, multis aliis meliorem, & vt Græci dicunt te εὐφυῆ, bene feliciter natum eſſe.* Εὐφυΐαν *enim & optimam indolem ex fronte & vultu eminentē, elucentem & apparentem perſpiciebat, quæ vt Adamantius ait in ipſo oris ſilentio loquitur, quæ (vt eſt in adagione,* Elucet egregia virtus,) *licet quandoque diſsimuletur,*

Digitized by Google

muletur, tamen ſemper eminet & in ipſo habitu oris perſpicitur, veram nobilitatem teſtatur, & mores nobiles induat. Hinc dicebat Cleanthes Philoſophus ſecundum Zenonem ex ſpecie mores & animi virtutes dignoſci poſſe; Et Barbari hoſce ſolos magnorum operum capaces putabant, quos Deus & Natura eximia ſpecie donarat, in quo omnes Phyſiognomicæ rei Scriptores conſentiunt. Hoc optimè norunt Pythagoræi, quibus morem tradit fuiſſe Proclus in libr. de Anim. & Dæm. venientes ad ipſos diſcendi gratia non prius admiſiſſe, quàm figuram, inceſſum & totius corporis motum diligentiſſimè perſpexiſſent, planè è Naturæ ſignis num ad diſciplinam apti nec ne forent, cognoſcentes. Socrates itidē Philoſophorum non ſapientiſſimus modò, ſed & incorruptiſſimus, qui honeſta indole & liberali facie præditi videbantur, ad Philoſophiæ ſtudia rapiebat. Similiter te Socrates noſter ad ſe raptabat, & non aliter quam Socrates olim ſuum Alcibiadem, ad ſupremum Reipub. gradum peruenturum, ex ſpecie & optima corporis modulatione prædixerat, præſagiebat, te ad præclaram eruditionem ingenii tui viribus, & in lucem & gloriam venturum. Præſagii verba hæc erant: Si vixerit adoleſcens hic, vt DEI virtute diu victurus eſt, ALIQVID MAGNI ERIT.

Illud inſuper maximum eſt, & maximè referendum, quod te tota Diuinitas quàm ſereniſſimè reſpexit, adeò vt tibi in vita nunquam defuerit vllum bonum, quo perpetuò, ſi frui tibi licebit (vt liceat precor) Deorum ipſorum vitam te adeptum iurabo. Nunquam defuerunt tibi animi motus diuino afflatu excitati, clarum ingenii tui lumen, quod hereditarium libenter dicam,

Digitized by Google

tam, Genius tuus nunquam obfuſcari paſſus eſt. His acceſsit Dei fauor ſingularis, qui & induſtriæ ac diligentiæ ſtimulos tibi addidit, atq; ex his notitiam rerum variarum earumq; Politicarum atque excellentium pro ætate mirificam, & felicitatem in hisce incredibilem: Ipſe nempe non alius eſt, qui tuis Genitoribus gratia ſua diuina affulſit, eos omnibus ſeculis glorioſos & felices effecit, tibi gratiam impertit, qui dat omnibus affluenter, & non improperat, ipſe eſt, cui ſoli conuenit, quod ludens pro ſuis longè aliàs traduxit Magiſter artis ingeniiq; largitor, & ſicut tibi ad rerum variarum perceptionem intellectus, ſic ad expreſsionem lingua ſuppetit, cuius defectus magna ſæpè denigrauit ingenia, & minora dignitatum oſtendit faſtigia.

His acceſsionem fecere non minimam ſanctiſsimi Præceptores, doctrinæ virtutisq; Magiſtri egregii, tibi qui in omni ſtudiorum curriculo feliciter obtigere, vt non verear aſſeuerare, neque Achilli Phœnicem, neque Dionyſio Platonem, neque Alcibiadi Socratem, neque Alexandro Ariſtotelem, neque Neroni Senecam pari felicitate obueniſſe, illi cœleſtia tua dona de cœlo, quæ tecum contuleras, vehementer auxerunt, & multò illuſtrius illuſtrarunt, ac quæ auguſta erant, auguſtiſsima reddiderunt. Hi auriculis tuis præclara illa Sapientum dogmata inſtillarunt, mentis tuæ recentem teſtulam, cuius odorem etiam in omnem vſq; vitam eſt reddituram, Philoſophiæ balſamo imbuerunt, neq; lingulam iſtam tuam naturâ promptam, expeditam & armatam ſiuerunt vulgari ſtribiligine pollui, ſed puriſsimo Muſarum irrogarunt ſucco, vt Veneres omnes, oẽs Charites de loquentis ore ſcatere mihi videantur, vt tecum, peream!

viuere

viuere, fabulari, & ſermones miſcere, nihil aliud ſit, quàm in Parnaßi nemoribus inambulare. Ecquis enim non quaſi præſens Mineruæ numen in te agnoſcit, te ſi audit loquentem, quod tum vel maximè in omnium cognitionem veniebat, cum ante paucos annos in HAIDELBERGENSIUM *Academia primum ingenii tui ſpecimen, idque præclarum ac felix ederes, in Politicis verè politicè & pub. diſputando, ad pedes* IOHANNIS CALVINI I. V. D. *clariſsimi, Patroni mei ſummò colendi, cuius propenſiori in me animo, quo me amplexus eſt, cum Haidelbergæ viuerem, multùm debeo; haud dici poteſt, qua eruditione, quo ſermone, quo acumine auditores delectaueris: In primis Barones & nobiles, quorum multi ad te confluxerant, mirè exhilarabas, qui te cum maximo applauſu, & ſumma delectatione diſputantem audiebant.*

Poſtea verò anno vix vno elapſo, cum in HELMESTADIENSIUM *Academia in* Iure *diſputares, omnia illuſtriora reddebas, in quo te adhuc hodiè in* IENENSIUM *Synagoga egregiè exerces, & gnauiter operam nauas, cum intelligas, ſine legum & Iuris ſcientia cœcam & fallacem eſſe omnium experientiam. Et ô vtinam perfectè adſequereris, quod in* MARPURGENSI, HAIDELBERGENSI, HELMSTADIENSI, IENENSI, *cum labore, ſumptu, ſtudio ſecutus es; quin aſſequaris non eſt quod dubitem, quin potiùs intrepidè mihi polliceor, futurum vt omnia abundè poſsideas, cum propitium tibi Numen adhuc adfulgeat, Magiſter Spirituum te lætificet, & ſecunda ſui fauoris*

aura

Digitized by Google

auſa tibi adſpiret; Dein quod in celeberrima viuas iam num Academia, omni ſtudiorum genere florente; tum quod tantus ſit in te ſtudiorum amor, quantus vix in homine, vt horum cauſa neq; labori, neq; ſumptui parcas vlli; & eo ingenio natus ſis, & is ſic tibi vſus ſit, vt niſi in literis viuas, viuere haud poſſis. Quid in hac igitur tua ætate maturiore & firmiore de te dubitandum? cum à teneris, vt aiunt, vnguiculis magnam tuis vberemq; materiem tibi ſibique gratulandi ſperandiq;, imò gaudendi, & poſt tuos mihi tuo vberrimam tribuiſti, qui, emoriar ni ex animo loquar, te pluris facio, quam cæteros omnes, qui in te amando, colendo, tibiq; obſecundando nulli vnquam ceſſurus ſum, ſperans tuam perpetuam felicitatem, gloriam ac ſalutem, qua nihil erit mihi antiquius, nihil prius: Nihil omnino dubitandum de te, qui, vt ait Naſo, es

Iam iuuenis, iam vir, iam te formoſior ipſo.

Cum ea tua forma ſit, quam nec ætas imminuet, nec morbus eripiet, nec mors ipſa; Temet tanquam ipſe tibi Mercurius Moly quodam efficaciſſimo, id eſt, optimis rationibus & ſinceris cogitationibus contra viperarum ſibila & Bubonum ferales cantus, tanquam contra Circes pocula præmunire didiciſti, nouiſti. Iam de te, Excellentiſſime iuuenum, non tantum ſpero, ſed ſpero ſimul & gaudeo. Eſt enim præſentis boni nomen gaudium, ſpes futuri. Ecce iam te in florentulo tuo vere magnis viris parem teneo, parem maximis mox in autumno ſe. tenebo, age modò, perge iter adſumptum, excita te ipſum, adde geminum calcar ingenio, hinc honoris, hinc pudoris, mane cœpiſti, noli ſub meridiem, vt pigrè ſolent viatores, torpere, pigritari: vt pergis, vt non tor-

pes.

Digitized by Google

pes, vt non pigritaris, ad tuos tandem vt redeas, velut auidus negotiator bonarum literarum mercibus locupletiſſimus.

Ecce iam te ante oculos cum habeo, & te quaſi in pariete depictum cum video, è paterna auitaq; animi ſublimitate generoſitatem quandam mediam, & è matris tuæ pietate temperatam intueor. Non fallax, non mendax, non pollutum, non peregrinum, non vetuſtum virtutum omnium (niſi me Deus fallat ἐυδαίμων) exemplar idoneum contemplor. Generoſum ac diuinum tuum patrem, virum ſingularem (placet Cabaliſticè loqui) ſignaculo DEI HÆSED *præditum, cuius quàm Reipub. vtilis vita fuiſſet, heu! præmatura atque damnoſiſſima mors declarauit, quæ non tuam ſolùm, non meam, non noſtram modò, ſed VVormatiæ, ſed Rheni totius ſpem fefellit, apprimè repræſentas & inſigniter exprimis. Auum tuum generoſiſſimum, totum* πολιτικώτατον *ingenio acerrimo & dexterrimo virum, qui Illuſtribus ac Potentibus Heroibus in conſilio adfuit, magna cum ſua laude & admiratione multorum, in imagine præ te fers, eiusq; veſtigiis inſiſtis; quibus nunc hodie laboribus præeſt, & honoribus quidem ampliſſimis perfungitur* IACOBVS STRIPPEL, *affinis tuus, vir non minori ſapientia iudiciique acrimonia præditus, qui ſuo etiam merito ad id dignitatis faſtigium, Diis hominibusque applaudentibus, prouectus eſt. Proauum tuum, diuæ memoriæ, Cancellarium olim Palatinum, qui dum vixit à ſanctioribus ſecretioribusque conſiliis Potentiſſimi Principis fuit, eorumque quaſi caput extitit, ſtudio & de induſtria prætereo, ne gloriæ & nomini ipſius officium, cuius tamen incomparabiles*

virtutes & ingenii dotes tantum non diuinas, vt perpetuo cultu admiror, ita hic & vbique digno præconio commendatas volo. Hos dilucidis animi tui oculis contemplare, vt contemplaris, horum egregia ac præclara facinora mirificoſq; actus penitius mente volue atq; reuolue tua, ad illorum gloriam ceu in nitidiſſimo ſpeculo te contuere, vt contueris, vt mente reuoluis. Illi felices, illi generoſi, illi Nobiles & praeminentes fuerunt, illi Deo hominibusq; cari; hos vt tempore, vt ſanguine, ſic animo ac moribus ſequere, vt ſtrenuè ſequeris, atq; adeò feliciter, vt in firma ſpe habeam, & præter ſcrupulum profitear, te ne latum quidem culmum exorbitaturum, aut de recta virtutum paternarum ſemita vnquam diſceſſurum, quo minus ſorti à Deo creditæ, animiq; tui dotibus parem te reddas, parem deniq; imaginibus Maiorum.

Proin futurum confido conſtanter, Generi, Patriæ, Amicis, tuisq; omnibus per literas & literis inuicem per tuam fortunam & εὐδαιμονίαν, ingens te tum decus, tum præſidium allaturum, dum ſæpe multumq; apud te cogitas, quàm abſurdum ſit & indignum flagitium, in venuſto corpore mentem inuenuſtam & incultam ferre, ac ſub cute nitida, carie ſituq; ſqualentem animum habere; quo monſtro non aliud monſtroſius putandum, quàm in delicato ſcriniolo, ἄνθρακας, vt Græci dicunt, θησαυρὸν, & ſi magis Cynicè loquendum, in gemmata pyxidula cœnum, aut ſi quid cœno ſpurcius.

Sed quid ago? iamdudum epiſtolarem modum exceſſi, & filum epiſtolare iuſto longius protraxi. Epiſtolam ſcribere inſtitueram, ea autem creſcit in volumen,

adeò

adeò me fallit tempus iucundiſsimam iucundiſsimi amici memoriam cum animo meo recenſentẽ, & quaſi cum ipſo vt altero me iucundiſsimè confabulantem. Non loquendo ſatior, ſed accendor, nec deſinere quidem ſcio, adeò dulce mihi te prædicare, te præfari: improuiſæ mihi fugiunt horæ, non loquenti mihi ſufficit vllum tempus, quod ſuffuratur & præripit, neſcio quis Iam iam aduolans, aures meas clam vellicans, paulò ante ſupra modum tinnientes, iis SATIS EST, SATIS EST, occinens, horarium ad quod ſcribo, mihi commonſtrans, is ipſe eſt, qui hactenus neſcio quomodo huic ſtylo laxauit habenas & ampluſtrè adhibuit, & vela ventis commiſit, hic tandem impingere ac conſiſtere iubet. Et dum filum abrumpere cogito, in ipſa cogitatione mihi ad mentem venit, & ad pectus aduolat meum, veriſsima Phauorini ſententia: Turpe eſt, qui inquit, aliquem vituperare, turpius verò aliquem frigidè laudare. Quid miſellus ego homulus & balbutiens virtutes tuas eximias & felicitates ſingulares & admirabiles extollere conor? rem profectò viribus meis imparem ſuſcipio; Nam

οὐδ' εἴ μοι δέκα μὲν γλῶσσαι δέκα τε ςόματ' εἶεν,
φωνὴ δ' ἄῤῥηκτος, χάλκεον δὲ μοι ἦτορ ἐνείν.

Vt Poeta inquit; vix præſtare poſſem, vix ſufficerem. Et fateor ſanè, multa me dixiſſe, & pauca, plura reſtant: Subuereor tamen, ne de forma nimis multa, quanquam ego nequaquam corporis dotes, aut ingenii felicitatem, aut Medioximi tui præfecturam ſic efferro, vt pueriliter ſubblandiri aut adulari, aut præter meritum magnificentius vt Aretalogus laudare velim, quæ ars procul à moribus eſt meis.

Nec tibi, cariſſime amice, nec aliis mea blandiri videatur oratio. NON LAVDO TE, SVAVISSIME VALENTINE, *quin magis te ipſum tibi tanquam in ſpeculo Socratico commonſtro, vt temet diſcas, non autem vt etiam ames ſimulque pereas, quemadmodum de* Narciſſo *fabulantur* Poëtæ; *ſed vt etiam atque etiam intelligas, quàm magnum nomen ſis Deo felicitatis tuæ autori, & quod* Naturæ *debitor ſis, non aliter quàm quicumque viuit è populo; reputes tecum etiam ex quo aureo genere prodeas, quis ſis, quibus rebus ſis natus, & quo tibi ſit eluctandum, ne cum totum cœlum tibi arriſerit, tu tibi parum proſper fuiſſe videaris. Nec laudari quidem te putabis, vbi quisquam te generoſum aut bene ingeniatum prædicat; ſed admoneri bene vt viuas. Bene autem viuere non poteſt, qui ad quod vnum & ſummum & maximum natus eſt negligit; tu tuum haud negliges, ſed* αἰὲν ἀριστεύειν ϗ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων *ſummo niſu intendes. Nondũ igitur, ô laudabilis adoleſcens & æternis præconiis digniſſime, nondum te laudaui, Dei modo gratioſam benignitatem retuli imputandam, niſi ad fœnus accommodaris; ac ſingularem Deorum cœleſtium amorem, & effuſam in te beneuolentiam,* Fortunæ *etiam miram raramque indulgentiam celebraui, quorum beneficentiæ ego & tu quicquid ſumus aut poſſumus, id omne acceptum referamus, oportet.*

Dicta verò ſint omnia citra gnatoniſmum, longè abſit à boni viri auribus, & à tuarum aurium modeſtia turpis adulationis nota. Aliena enim comminiſci & peregrina aſſuere fœdũ eſſet, & impii hiſtrionis opus. Hoc exactè cum intelligam, & probè probèque ſciam, quid

animo

Digitized by Google

animo Philoſophico dignum ſit, non eſt quod anxiè notam deprecer. Tum quia mores tui in aprico coruſcent, & lux tua atque virtus coram hominibus luceat in gloriam patris cœleſtis. Nullo modo ſatis tibi eſſe putas, quod innumeras animi dotes præclaraſque virtutes intus quaſi in ergaſtulo quodam concluſas & conſtrictas teneas, niſi eas etiam in lucem proferas & exerceas, in eorum vtilitatem & fructum, qui tecum viuunt & verſantur. Virtutis enim laus omnis in actione conſiſtit. Hac omnium ora in te conuertis, omnes in tui admirationem pertrahis, omnium beneuolentiam, omnium ſtudia demereris. Elogium hoc tale tantumque eſt, vt de adoleſcente nullum maius neque ſplendidius prædicari poſſit. O he! vt loquax ſum, nec Genii importunitatem moror, nec maledicorum atque Diabolorum reformido iudicia; ſciam licet nihil non obnoxium dici poſſe maleuolentiſſimorum vipereæ linguæ, malorumque calumniæ, adeò etiam vt nihil tam circumſpectè dicatur vnquam, quod non rapidiſſimo calumniandi ingenio ab improbis Diabolis rapiatur in aliquam calumniam. Vos ô improbi Sycophantæ, & fœdiſſimi Diaboli, vos ô impudentes obtrectatores adeſte! adeſte! vobis loquor, quod ſi plus iuſtò importunus & vehementior vobis fuiſſe videar, κολοιὸς etiam ἐν τοῖς τοῦ φίλου ἐλογείοις, & Architæ crepitaculum dici merear, adſcribite, quæſo, meæ feruenti in amicum deuotioni; virus ſi quod concipietis ipſi imbibite vſque ad nauſeam, in me non euomite, ne ego laceſſitus, & vos commota atra bile perfundam, & fermento aſpergam meo. Et ſi præter naturam epiſtolarem ſcripſerim, ignoſcite, ipſemet noui quod vela ventis dederim, & fecerim vt ſolent perple-

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

xitate nimia laborantes, & qui affectuum plus quàm virium habent; quod ſi non ſatis comptè & tersè dixiſſe viſus fuero, parcite animo minus impræſentiarum cogitanti, & limatiorem ſtylum expectate; ego iuuenis veniam à vobis expecto; cogitate quis, cui, & quid loquar: forſan qualiter non curabitis.

Cæterùm hæc, ô ſtrictiſſime pectoris mei Comes, hæc commemorare & accenſere valde mihi iocundum eſt, tibi quoque maximopere gratum eſſe iudico, qui intelligas, te mihi nondum excidiſſe, te quem in medullas meas vſq; demiſi, ex quibus nunquam efflues, & certò intelligas, diſtantiam temporum & locorum ne tantillum beneuolentiæ in te meæ detriuiſſe, quæ in præcordiis meis viuit, & indies creſcit atq; creſcit, floreſcitq; magis atq; magis.

Poſtremum eſt, quod dicturus ſum, cur te, MI VALENTINE, *hoc tempore & loco, in veſtibulo mearum chartarum alloqui amauerim. Nulla alia, hercle, ratio eſt, niſi quæ prolixè iam expoſita, videlicet egregia generoſi tui animi affectio, & ſingularis tua in me dulcisque beneuolentia, qua me eo tempore, quo vnà in ſtudiis viximus, proſequutus es. Et hæc cauſa eſt, non alia vlla, quæ me tuo* NOMINI *&* NUMINI *hasce meas pagellas & animi mei delitias licet crudas & immaturas in iuuentute infirmiore à me decerptas, de* DÆMONOMAGIA, *vt inſcriberem & dedicarem impulit, quàm quod res ipſa cum ſit Numine plena & Numini nuncupanda, tu mihi Numen ſis, & ego te pro Numine colam, (vtinam ita diuina, ita ſuperos) te qui reuera Numen es à Deo factum.*

factum, & certis ac diuinis characteribus inſignitum, quibus eos inſignire ſolet Pater cœleſtis, quos à cæteris mortalibus ſeiungere vult, & ſui fauoris priuilegia circumferre, quæ cum feras, non erubeſco te NUMEN *appellitare. Numen meum es, Heros es, Diuinus es, Semideus es, Numen, Lumen, Columen mihi es, Dæmon mihi es, & quid non? omnia!*

Exeat igitur mea DÆMONOMAGIA, *quam feci* ἐρωτηματικὴν, *tui* NOMINIS & NUMINIS *auſpiciis, non quod ipſa ſit te digna, cui multa maiora ac diuiniora debentur; ſed vt ſit aliquid ſacrificii & doni, quo te venerer. Tum vt aliis etiam ſignificationem det amoris erga te mei. Sit tibi ſacrificium, cæteris argumentum beneuolentiæ meæ, teſtimonium iudicii, animi grati, & in ſalutem tuam propenſiſſimi, non omnino quale velim, ſed quale poſſum hoc tempore monumentum; rem ipſam ſi perpendes nulla videbitur, animum reſpice, gratiſſimum dices, & tibi totum deuotum Deo ſi viſum fuerit, vberiora, opimiora, & tuo ſplendore digniora à me accipies, quæ tibi ſi Diuinitatis beneficio vixero, offerre profiteor, recipio & ſpondeo, & eò quando peruenero, quò tendo, quò medullitus adſpiro, tunc imponam ſuper Altare tuum vitulos, tibique meo Lucilio, meo Attico, meo Idomeneo acclamabo, & anathemata ponam.*

Quod reliquum porrò eſt, amantiſſime frater, ego te per ſanctiſſimam noſtram amicitiam, quæ non in carne & ſanguine, nec in corruptibilibus huius mundi, ſed in virtute & ſpiritu inter nos conflata eſt, vel per quicquid inter nos pium, iuſtum, ſanctum, fidum,

iocundum, amabile fuit vnquam, aut eſſe poteſt; vel ſi hoc parum eſt, per glorioſiſſimum Mundi Principem, rogo, obteſtor, & adiuro, vt ſerena fronte & hilaro vultu placato animo hæc chartacea qualiacunq; accipias, foueas & exoſculeris, interque κειμήλια ponas; Nec Dauidis cantionem, & Phaſelitarum more datum ſacrificium reſpuas, contemnas, aliàs animi mei in te propenſionem reſpuere, & LVDVVIGUM tuum tibi prorſus deditum, conſecratum & addictum, LVDVVIGUM tui amantem, de te ſollicitum ac ſperantem contemnere videberis. Plura haud dicam, ne de fide tua diffidere videar, qui in eo animo es, vt quos ſemel in numerum amicorum cooptaueris, non tam facilè relegés & exauctores, præſertim cum in iis recipiendis tam ſis cautus, tam diligens, tam contabundus, tam explorans, vt quos in intimam familiaritatem adſciſcere & diligere velis, prius deligas, eligas ac explores, & nemini dextram temerè & inconſultò iniicias, quod ſingularis ingenii ac conſilii in te rerum humanarum perito argumentum eſt. Quare de te non titubanter mihi polliceor, te eum fore, ſolito qui ſolidoque fauore, amore me æternum proſequi velit. Elegiſti amicum prudenter, amaſti feruenter, coluiſti diligenter, fidem ad extremum præſta, in te viuo, in te ſpero!

Bene feliciter te valere, & Deo, Muſiſque te quàm cariſſimum eſſe iubeo, qui tibi vt fila vitæ tuæ protelet ac prolonget, Neſtoreos in annos te florentem, vegetum ac fœcundum ſeruet, ne caſus tui occaſus ſiet familiæ, ex animo precor. Vale iterum, & pro me ora, ego mutuum precum beneficium impendam, oraturus vt ille ſanctorum conatuum prouector Spiritus, egregios tui

animi

animi generoſi impetus fortunare, proſperare, vegetare, ac ſuo afflatu in maius & melius prouehere velit. Faxit CHRISTUS IESUS *Optimus ille Samarites, vt ſicut hîc ſtudiorum ſocietate dulciſsimè coniuncti ſumus, ita poſthac æternæ veræque beatitatis nectare & ambroſia ſimul frui promereamur. Tertium & millies* VALE *atque* SALVE, MI FENCKENSESSER. SALVE. SPIRITUM CORPORI ADIUNGE, TE SPIRITUM, ME CORPUS NOMINA.

Dab abſens præſens è meo Gurguſtio, quod eſt Marpurgi, *non procul à Lano. Anno* Eius, *quem Diabolus maluit odiſſe & perſequi, quàm amare, colere, atque venerari. 1606.*

Tempus obſerua.
Regnante Rudolfo II. P. F. Cæſare,
Imp. ſemper Aug.

LAVDETVR DEVS.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

ELICH PIO ET CANDIDO Lectori Salutem.

IN me oppidò ſuperbiſſima hac tempeſtate, Candide Lector, exemplum editur, quæ & quanta ſint toleranda iis, qui periculoſæ, quod aiunt, aleæ negotium capeſſunt atque conficiunt, quale eſt illud, quod olim ſuſcepi de Magis, Magorumque ludis, de Dæmonibus Dæmonumque præſtigiis, non tàm difficile mihi, quàm periculoſum. Nam paucis annis ante, cum in Philoſophorum, Marpurgi quod eſt, Ἀκροατηρίῳ φιλοσοφούμενα quædam ſcitu & cognitu digniſſima, quid? quod ab animo omni philoſophico minimè aliena ſcitè & pub. DE MAGIA DIABOLICA, de ipſo Beelzebub, eiusq; pediſſequis, de Strigibus proponerem atque diſputarem, ꝓdibant illicò quidam vaniſſimi N. ſcurræ viliſſi-

Digitized by Google

viliſſimi mihi meoq; Nomini inuidentes, qui Dæmoniaco liuore & inſaniſſima cõuiciandi libidine à tergo me cõuitiis deteſtandis proſcindebant, ac ita ſauciabant vulnerabantq;, vt etiamnum oſtendam, & publica geſtem vulnera, penè immedicabilia; Et qui deſtinata quaſi malitia omni genere calumniarum, manifeſtis mendaciis in me debacchari, & nequiter inuehi non erubeſcebant, paſſim in me diras voces atrocesque iactitantes in foro, in compotationibus, in tonſtrinis, in luſtris publicè & priuatim ebrii & ſobrii dictitantes me Magum eſſe, me Dæmoniacum eſſe, me Necromanticum eſſe, me *Spiritum Familiarem* captiuum ducere, in vitro paſcere, ita iniquiſſimè ac falſiſſimè commercii cum Spiritu familiari, ſiue cum Dæmone me inſimulantes, atque omnia fortiter & monſtroſè mentientes. O indignum & audax facinus! & mendacium ô plus quam diabolicum! Is ne vobis, ô ſtolidiſſimi aſini, Magus videtur, qui de Magicis diſſerit? is ne Diabolus vobis, qui de Diabolis? is ne Muſca vobis, qui de Muſcis? is ne rana, qui de ranis? Ha ha ha, perridiculum

hoc

Digitized by Google

hoc eſt, mecum, quæſo, veſtras ineptias poppyſmis & ſibilis proſequimini, veſtram & craſſiſſimam ſtoliditatem ſuaui mecum excipite riſu, quin imò impietatem deteſtandam excutite, linguam diabolicam, calumniatricem & maledicam, qua me & alios impiè traducitis, purgate, caſtigate, aut totam præſcindite, & ſi verè religioſi videri vultis, vt vultis, audite, mando vobis ſeriò, audite Salomonem ſalubriter admonentem, *Remouete à vobis os prauum, & labia detrahentia ſint procul à vobis*, nec ſic calumnia iugulate fratrẽ, nec linguæ ſpiculo confodite vicinum, mentiri in caput proximi religio vobis eſto; quæ cum hactenus vobis non fuerit, iuſtam mihi iam loquendi querendique præbetis occaſionem & materiem. Sed quid agam? quid loquar? neſcio, hæreo, ſtupeo, ineptus ſum ad loquendum, ad cogitandum vix idoneus; conuitia illa maleuolentiſſimorum hominum, aut potius canum rabidorum latratus, & anicularum corruptarum etiam, quæ de me acceſſere, ſomnia vaniſſima in pectus dum inſtituo meum, ad ſuſpirandũ, non dicam ad lachrymandum, pronior

ſum,

Digitized by Google

ſum,q̃ ad loquendum,ita me perturbant & concutiunt: licet non ſit puri, integri, innocentis, & firmi animi, ac in ſolido bonoque fundati leuis auræ flatibus atq; delirarum vetularum ſibilis ſtolidiſſimiq; vulgi murmure agitari; exagitant tamen, concutiunt & perturbant, profiteor iterum, vocisque iter ſolitum obſtruunt, quia Magnis etiam me odioſum poſſent reddere viris,(de quibus vt tam diſcretis furor aliquis tantus & talis haud credibilis futurus eſt) quos ego ex ore imperitæ multitudinis pendentes, & anicularum ſomnia obſeruantes, earumque verbis prurientes aures præbentes in magnis viris habendos vix cenſebo, vt qui mendaci, præcipiti & prona credulitate rapti, tracti, retracti, transuersè acti, totique ferè euerſi, magni eſſe aut videri minimè poſſunt. Loquar verò vtcunque, quod in animo eſt. Poſſem ſacramentis paginam implere, ſed quia ſæpe minus creditur multa iurantibus, ſimplici verbo vir & probus & magnus quisque libenter dabit fidem. Nunquam ego M. Philippus Ludvvigus Elich, ſcrutatorem mentium Deum teſtor, Magica affectaui, quæ coram

Deo

Deo βδελύγματα ſunt, aſt ab omnibus Dæmoniacis rebus, flagitiiſq; Magicis ita abhorrui in hunc vſque diem, vt fugerim ea tanquam inferni portas. Credat hoc vir probus mihi perſanctè iuranti, per nomen eius, qui omnia poteſt, qui omnia nouit, per nomen eius, qui viuos & mortuos punit perditque. Si quid enim veri eſt in mundo, hoc verum, ſiue, vt emphatice dixerim, ipſa veritas eſt. Is non ſum! Is non ſum! iure iratus exclamo, quem me inuidi & maleuoli proclamarunt: Magus ſum, id eſt, Philoſophus ſum, Phyſicus ſum, Theologus ſum. Is ſum, qui alios miratur, eos maxime, quos ſtudiorũ mater omnium tulit antiquitas, idque iure meo facio, & meritò miror, quæ vulgus deſpicit, & deſpicio, quæ vulgus miratur. Videtisne quàm procul abſim? vt ſemotus ſim à ſtudiis illicitis? quæ ne me meoque animo digna cenſeam; vt alienus ſim à commercio Spirituum Familiarium, quos vos Cacodæmones putatis. Non deſunt tamen, nec defuerunt mihi vnquam Spiritus Familiares, quos ſimpliciter Dæmonas nuncupare poſſum, quorum totum Catalogum in calce meæ

DÆMO-

DÆMONOMAGIÆ vobis conſignaui. Hi ſunt mei Spiritus Familiares, mei Dæmones, hi ſunt mei Aſſeſſores, mei Conſiliarii, hi ſunt, quos cotidie in conſilium adhibeo, hi ſunt qui animum geniumq; exhilarant meum, hi ſunt, qui eundem colunt & excolunt, hi ſunt, qui mihi ad nutum faciunt, mihi inſeruiunt, ſua ſtudia mecum communicant, & operam mihi commodant; hi ſunt, qui me mirabilem & ſingularem faciunt, hi ſunt, qui me erudiunt, & animam ex inſcitię rubigine eximunt, & è fece populi atque imperitorum turba me qui educunt atque eruunt. Hos ne ſtupetis? hos ne nauſeoſi reſpuitis? ſi reſpuitis, non tàm literatos, quàm literatores vos eſſe, exiſtimaturus ſum, alii alios. Hîc quia temporis anguſtia coarctor, nolo laborioſius calumniantium oppedere naribus, & ἀντιποπερδεῖν, vel ſcrupuloſius litigare cum inuidis: curabo interim, omnique niſu id agam, vt, quod inuidiæ proprium eſt, ſeſe malo ſuo crucient, eò miſeriores ſint, quô mecum agi felicius ſenſerint. Dum vrgeor, ſtabo, dum terreor, fidam, aſſurgam dum premor, dicam animo, dicam corpori, Vir-

ri, Virgilianum illud famoſiſſimum:

-----Dabit Deus his quoque finem.

Sileant modò qui calumnias ſtruunt, & qui calumniantib. fortè crediderunt, hi ſi lubet, hæc mea legant, & ipſi à calumniis ſibi temperent, ab iniuriis ſtudiorum abstineant; in pecudes potius virulentas ſuas linguas vibrent, quàm in me hominem, qui maledictis laceſſo neminem, religionum ordines non labefacto, impia in Dominum noſtrum IESUM CHRISTUM non effutio, Reipub. non officio, ne Deo hominibusque probis execrabiles & abominabiles emoriantur, & tanquam fures & latrones Diabolo hoſti Dei ſtrangulandi obiiciantur. Satis luctatus ſum cum inuidis & maleuolis, à quibus vix mortalium vnus tutus eſſe poteſt. Non parcitur hodie benemeritis, non parcitur ſenectuti, non parcitur dignitati Principum, non parcitur Epiſcopis, non ſummis Pontificibus, cur minus ego maledicorum flatib. expoſitus? cum nemo hominum à Sycophantarum linguis ſit tutus. Hoc vnum eſt, quod me conſolatur & erigit. Alterum accedit & ſummum & maximum, quod magis atq; fortius

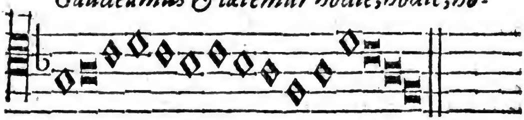
fortius me ſuſtentat, animumque firmat meum; Pius Lector diligenter id percipiat. Ecce Spiritus ſanctus, qui nunquam reſiliit ex animo meo, is me edocet; hæc omnia vel eo nomine toleranda mihi eſſe, quod ſciam, Dn. noſtrum Chriſtum, omnis ſalutaris ſcientiæ, doctrinæ Μαγείας ſiue ſapientiæ auctorem, nullum nõ probrum & afflictionis genus perpeſſum. Itaque mecum reputo diſcipulum nunquam potiorem fore Magiſtro, nec ſeruum melioris conditionis Domino ſuo. Abundè mihi ſufficit æquari meo Magiſtro. Quod ſi patrem familias ſpurciſſimi Nebulones conuitiis affecerint, & ſpurciſſimo opprobrio Beelzebub nominarint, & Filio Dei ſpurciſſimi Dæmonis nomen impoſuerint: Quid mirum! ſi quidam exiſtant, qui auſint in me ſeruum familię Beelzebub nomen incudere, & me Dæmoniacum appellitare. Non neſcius ſum, graue malum videri infamiam, atque adeò malum, vt morte propemodum acerbius. Sed laus eſt, non infamia, quę infertur ab impiis ob ſtudia non contemnenda. Dicant me Magum cerebroſi illi blaterones, dicant me vani-

loqui Dæmoniacum, hæc ignominia poſt vertetur in gloriam: Si qua meo nubes hactenus nomini incubuit, ſi quid infamię ex maledici oris flatibus ac crepitibus, & ex amariſſimis quorundam in me odiis conflatum eſt, totum, crede mihi, vt dixi, in gloriam conuertetur, cũ eluxerit, vt eluceſcet multo Mundo mea in ſacratiſſima quæque ſtudia propenſio magna & multa, quam omnes pii, docti, boni bonis laudibus vehent, execraturi eos, qui me falſa fœdarunt infamia. Scriberem longius, non tamen immoderatè & diſſolutè, ni murmure eorum, quos aut vereri aut metuere debeo, admonerer, finem vt faciam, & ad VALE reſpiciam, properemq; licet affectus ſcribendi haud deſint, quibus turgidus, inflatus, ſi quæ dixi, dicta ea ſint pro iure meo, pro fama mea, cuius prodigus eſſe non poſſum, nec debeo, vt qui crudelis non ſim. Nihil dixi, niſi quod Diabolos, calumniatores, mendaces & peſſimos quosque lædet atque offendet. Hi ſi quid exinde arrepturi ſunt, ipſi ſeſe vt ſorices prodent, & malitiæ ſuæ ſigna ac argumenta oſtendent luculentiſſima, quorum malitiam

omnesq;

omneſq; impetus parum moror, magno animo, tuto ac toto eos deſpicio, nixus cœleſti Christi præſidio. Tu nunc, Lector optime, optimè vale, & me in Spiritu tuo pone, meamq; Dæmonomagiam tibi commendatam habe; ſtylo paſſim inculto & hîc improuiſo ac tumultuario, quem neſcio, quod tempus & diei hora, & ad peregrinos longinqua mihi ſuſcipienda profectio coegerunt; in precibus inſuper tuis ſis memor mei omnia mortalia contemnentis, vt quæ transeant, & ad non Esse feſtinent. Iterum vale, & viue diu felix atq; ſoſpes, mecumque hodiè gaude, Lector candide gaude.

Dab. citiùs quàm aſparagi coquantur, è ſtudiolo meo, quod eſt Marpurgi,

in ædiculis patriis. Anno 1606. ſeculi mali ac periculoſi, in quo nec benè nec malè dicere licet.

A D

Digitized by Google

AD AMICVM LECTOREM.

ELICHII è præſente libro, quem cura Magiſtri,
Et nocturno oleo ſota lucerna dedit,
AN, *Quæ, Quanta malis Qualisque potentia Flabris*
Spirituum ſtatui poſſit, amice cape:
AN, *Quæ, Quanta* MAGIS *Qualisque potentia detur,*
His quoque finitimum ſiquid, amice cape:
Praua boni norunt, ſed non vt honeſta ſequuntur:
Sic tibi fas vetitum noſſe: nocere minus.

Rodolphus Goclenius ſenior, Philoſophus in Academia Marp. & nunc temporis Collegii Philoſophici Decanus.

ELENCHVS QVÆSTIONVM in Dæmonomagia deciſarum.

I.

An ſit Magia Dæmoniaca?

II.

Quis ſit huius Magiæ primarius auctor & effector?

III.

Quæ ſit diuiſio Dæmoniacæ Magiæ?

IV.

Quæ ſit baſis Magiæ Dæmoniacæ? vbi de pacto expreſſo & implicito.

V.

An Magia hæc Diabolica quoſdam habeat effectos veros, quos Barbariuſculi Reales vocant?

VI.

Quæ Magorum & Lamiarum poteſtas in orbes cœleſtes, ſidera & elementa?

VII.

Quæ Magorum poteſtas in corporis & fortunæ bona?

IIX.

An venefici aliqua mixta maximè ſenſibilia arte Magica producere poſſint?

IX.

Digitized by Google

IX.

An Dæmones ſint incubi & ſuccubi, & an ex tali congreſſu humana proles naſci poſſit?

X.

De nocturna Sagarum ad nocturnas ſuas Synagogas, commeſſationes, ſaltationes, concubitus profectione, an vera ſit earum translatio de loco ad locum?

XI.

An poſſit Dæmon quantitatem corporum mutare, comprimere ſiue rarefacere, vt partes ſeſe penetrent, aut corpora reddere ἀόρατα, *aut corpus vnum vt duobus in locis exiſtat efficere?*

XII.

An penes Dæmonem Magosq; ſit corpora ex vna in aliam ſpeciem transformare? vbi de Lycanthropia.

XIII.

An Magica arte Magi efficere poſſint, vt beſtiæ loquantur, & an ipſi intelligant voces beſtiarum?

XIV.

An poſſit Dæmon facere, vt homo ſit ἀναίσθητος, *id eſt, vt non ſentiat; vel vt longiſſimo*

tempore dormiat, aut famem longiorem vt ſuſtineat?

XV.

An poßit Dæmon facere, vt homo mortuus verè reſurgat?

XVI.

Quæ Magorum poteſtas in ipſos Cacodæmones & in SPIRITVS FAMILIARES?

DÆMO-

Digitized by Google

DÆMONOMAGIÆ

M. Philippi Ludvvigi Elich

QVÆSTIO I.

An ſit Magia Dæmoniaca?

ACtum eſt quorundam nefaria impietate & peruicacia, vt quæſtio hęc vulgata, recepta, confeſſa, vſitata, facta ſit controuerſa. Nam qui Dæmones eſſe negarunt, etiam hanc eſſe negarunt, cum Sadducæis, Democrito, Ariſtotele, Auerroe, & Simplicio, quorum placita nos, qui Religionis Chriſtianæ ſacram amplexi ſumus doctrinam, prorſus reſpuimus. Eſſe enim Dæmones, & Dęmoniacam Magiam, (opponimus hanc *MagiæNaturali,* quam eſſe nemo ſanus it inficias) quæ nec induſtria aut artificio hominum, nec naturalibus cauſis, ſed ſola Dæmonum opera ac ope nititur, ex Sacræ Scripturę teſtimoniis, & ex omnium ætatum memoria atque experientia ſatis ſuperque in confeſſo eſt, vt ſit luce meridiana clarius, ita vt velle id probare, nihil ſit aliud, quàm lychnis ac-

Digitized by Google

cenſis Soli meridiano velle lucem inferre! Suffragatur nobis Auguſtini auguſti illius Theologi auctoritas, cui adſtipulantur Theologi ad vnum feré omnes. Philoſophi plerique, Triſmegiſtus, & Pythagoræi: Ex Platonicis Pſellus, Plotinus, Proclus, Iamblichus, Philoponus, Apuleius, Auicenna & Algazel. Cum igitur huius quæſtionis affirmatiua ſententia per ſe & ex ſe ſit clariſſima, lumen Soli mutuum dare nolumus. Quare Deo benefeliciter ſecundante ad ſeq. quæſtion. progredimur.

QVÆSTIO II.

Quis ſit huius Magiæ primarius auctor & effector?

SVnt nonnulli qui Dæmones eſſe prorſus nō ambigāt; attamē negant huius Magiæ Dæmoniacæ eſſe auctores Dæmones, tribuentes effectus eius, vel immediatè Deo per Magos operanti; vel per Angelos bonos perficienti. Priores dicūt eſſe quasdam gratias gratis datas, ſicut ſunt gratię linguarum & ſanitatum, *1. Cor. 12. v. 28.* & hæc dona, vt Balaamo, *Num. 23.* ſic & aliis improbis non rarò con-

Digitized by Google

concedi, *Matth. 7. verſ. 22. 1. Cor. 13. v. 1.*

Primò hanc ſententiam dicimus eſſe merè blaſphemam. Tribuit enim Magicis artibus, quod eſt proprium gratiarum gratis datarum, & cum veris miraculis præſtigias confundit. Deinde gratuita Dei dona ſubdit humano artificio, ac certis ridiculisq; obſeruationibus. Dein iniquè Deus vetaret id, quod ipſe hominibus vti gratiam gratioſè largitur. Huc accedit, quod qui ex dono gratię gratis datæ operatur, ille ad certum tempus, occaſionem, aut ceremonias ridiculas ac deteſtabiles certe non alligatur, vt Magi alligantur, qui ſi vel in minimo errent, aut deficiant, nihil efficiunt, in caſſum laborant, oleum & operam perdunt. Nec huiusmodi DEI dona gratuita poſſunt aliis per diſciplinæ ac Præceptorum modum tradi; Magi verò ſuis diſcipulis hāc Magiam tradunt, & Auditores Magiſtrorum ſequuti pręcepta eadem, quæ & Magiſtri operant̃, perficiunt atq; ꝓbant.

Iterum dicimus, vt nec per ſe, ſic nec per bonos Angelos hisce Magicis operationibus Deum ſeſe immiſcere magis, quàm cæteris rebus, in quibus concurrit

vt

vt cauſa vniuerſalis. Et Angelos non bonos, ſed malos eſſe, quorum Magi auxilio & adminiculo miros Magiæ effectus edunt, oſtendunt & exhibent, vel inde manifeſtum eſt, quia ſpiritus iſti iubent ſeſe à Magis adorari, ſibique ſacrificia fieri, hoc proprium eſt malorum Dæmonum ſymbolum, qui honorem diuinum, quem ab initio affectantes aſſequi non potuerunt, decipiendis hominibus aliquo modo obtinere cupiunt: Boni enim Angeli hosce honores non ſolùm exoptant, ſed & vehementer reſpuunt & auerſantur, vti legimus in *Apocalyp. capitul. 19. verſicul. 10.* Angelum prohibuiſſe, ne Iohan. ipſum adoraret; *Vide*, inquit, *ne feceris, conſeruus enim tuus ſum*, &c. *DEVM adora.* Deinde Magi ſunt homines flagitioſiſſimi, ſordibus omniũ peccatorum pollutiſſimi, artibus Magicis turpiter putideq; abutentes, ad inferendum exitium aliis, faciendamq; hominibus iniuriam, dum patrant adulteria, ſtupra, furta, homicidia, & vtplurimùm infanticidia, à quibus ſceleribus Angeli boni naturâ abhorrent, maleficis eiuſmodi hominibus nullo modo fauen-

tes:

tes: Poſt illa Magi multa miſcent mendacia, multasque fallacias, quibus homines circumueniunt & decipiunt, vt paulo poſt dicemus, quod à bonis Angelis longè abeſt, vt qui in talibus cooperari non poſſint. Præterea Magi inuocando eos, quorum adminiculo & opera vtuntur, minantur ipſis impoſſibilia & abſurda, niſi venerint, vtẽtes in ipſos imperio, coactione & minis, quorum nihil Angelis bonis conuenit, vt apud Euſeb. docet Porphyr. *lib.* 5. *de Præparat. cap. 6.* Vide etiam Bernhard. Baſin *tractat. de Artib. Magic. propoſit. 6. & 7.* & Determinat. Theolog. Pariſienſ. *art. 9. 19. & 23.* quæ eſt præfixa Dæmonoman. Bodini.

Tertium hîc deprehenditur & impium æquè commentum eorum, qui opinantur per animas defunctorum effectus Magicos fieri; quod iam olim dies deleuit, & veritas oppreſſit, & auctoritas Theologorum exploſit atque diſſoluit, leui quidem flatu. Nam vox diuina docet nos, electas electorum animas transferri in Paradyſum, id eſt, in locum beatis præparatum, vt fruantur lætitia æterna: Impias verò impiorum animas relegari

& de-

Digitized by Google

& detrudi in infernum, id eſt, condemnatorum ſedem, vt experiantur & ſubeant ſtatuta ipſis ſupplicia, irrogatosque cruciatus. Vnde nec hæ, nec illæ redeunt. Impiæ ſiquidem perpetuis & æternis addictæ ſuppliciis, nulla Dæmonum licentia, vel permiſſione, vel vi exire poſſunt, vtpote diuino iuſſu perpetuo mancipatæ carceri. De animabus piorum non aliter quàm de bonis Angelis ſtatuimus, & piè ſentimus.

Apertiſſima igitur mendacia ſunt ab ipſo Dæmone monſtroſorum mendaciorum patre conflata, & ex inferis emiſſa ad illaqueandas aliorum animas, quæ de euocandis & citandis defunctorum animabus per GRIMOŸRIAM confinxére Necromantici. Si enim euocatæ aduenirent & erumperent; vnius DEI iuſſu aduenirent. Cur verò id Deus iuberet; cauſa in cognitionem noſtram venit nulla, vt ad Necromanticorum preces obteſtationesq; id velit, id iubeat, nemo ſibi qui ſanæ eſt mentis, perſuadebit vnquam, aſt naſum habens fraudem ex facili ſubodorabitur. Quare ſobriè ac piè iudicamus, hæc omnia, vt inſtituta fuere

à malis

à malis Angelis, ſic & ab illis perfici & adminiſtrari. Contra ſentire & ſententiam aduerſari noſtram, ἀσεβὲς eſt & erroneum, cunctiſq; ignibus plectendum. Concludamus denique neceſſe eſt, efficientem cauſam iſtarum artium eſſe ipſum Diabolum, proximam eſſe humani ingenii ex originali labe detortam indolem.

QVÆSTIO III.

Quæ ſit diuiſio Dæmoniacæ Magiæ?

HÆc Magia ex libris Magorũ Iambl. de Myſter. Ægypt. Procli de Sacrif. & Mag. Porphyr. de ſacrif. dispartitur in ALBAM & NIGRAM. Albam vocant Θεουργίαν, & Nigram Γοητείαν.

THEURGIAM ſiue Albam licitam putant, bonam & laudabilem, qua certis quibusdam hoſtiis & ſacrificiis, munditia quadam animæ & corporis, aliiſq; ſacris ceremoniis, albos, bonos & beneficos Dæmones inuocant, quorum afflatũ & auxilio occulta manifeſtant, & futura prænuntiant, aliaque mira edunt Magiæ opera, quæ vt & alios effectus oẽs falsò albis ſiue bonis Angelis adſcribunt, quos per excellentiam vocant *Spiritus*: ſic glo-

riabatur

Digitized by Google

riabatur celeberrimus ille Magus & præſtigiator Scotus Parmenſis, qui ſuperioribus annis in Germania, Bohemia, Italia multos Magnates dementauit & mirè faſcinauit; Eandem fraudem prætendebat Cœcus ille Magus, cum ſociis amplius 150. ſortilegii accuſatus, & Lutetiæ ſuſpenſus, vt refert Bodinus *in Dæmonoman. lib.2.c.1.* Danæus *in Dialog. de ſortiar.* hunc Cœcum è ſodalitio XV. viginti virorum, id eſt, trecentorum Cœcorum collegio prodiiſſe narrat. Sed non eſt hoc nouum & recens Scoti, Cœcique commentum, aliorumque, quos noſtra, noſtrorumque patrum ætas vidit. Eſt peruetus excogitatum, fraus & impoſtura exoleta vetuſtiſſimorum Magorum, maxime Platonicorum, Iamblichi, Porphyrii, Plotini, Procli & Iuliani Apoſtatæ, ab ipſis in hoc excogitata & inuenta, vt quaſi tegumentum ſit, ſub quo latere poſſit maxima impietas, qua tecta & velata honores pene diuinos aſtutè & callidè ſibi per artem Magicam venantur & acquirunt, vt pro Numinibus & Diis habeantur, cultores fœdè & turpiter decipientes ſuos, illudentes & ſeducentes. Verùm Henric.

Cor-

Cornel. Agrippa homo Magica arte inſignis in ſuo de artium vanitat.c. 46. hanc Theurgiam fictitiam & planè palliatam ſatis reiicit,(fortaſſis imprudēs) cum diſertis & expreſſis verbis teſtatur, ſæpenumero ſub Dei & Angelorum nominibus, malis malorum Dæmonum fallaciis eam obſtringi. *Et licet*, inquit Agrippa, *eius ceremoniarum pars maxima munditiem animi, corporis & rerum externarum, vtenſiliumq́ oſtentet, impuros tamen ſpiritus & deceptrices poteſtates hanc requirere, vt adorentur pro Diis.* Sed hem! quid nunc incidit nobis? minimè imprudens hæc dixiſſe videtur, cum in ſuo de Occul. Philoſoph. lib.3.c.54. de Munditia agens, prioribus affinia effutiat, hęc iunior, altera ætate & iudicio firmior. *Munditia*, ait ille, *comparata homo cæleſtis & ſpiritualis euadit, & ad Dei contuitum vnionemq́ ſic diſponitur, dum mundo corpore & pura mente Deo miniſtrat, & in omnibus munditiem amplectitur, in viſceribus, in cute, in veſtibus, in vtenſilibus, in habitaculis, in muneribus, oblationibus, hoſtiis, ſacrificiis, quorum omnium munditia etiam aerem purificat, influxumq́ illum mundiſſimum cæleſtium & diuinorũ attrahit, & mun-*

D dos

dos Dei miniſtros, Dæmonesque bonos allicit; Licet nonnunquam etiam immundi Spiritus & Cacodæmones, veluti bonorum ſimiæ, vel vt adorentur & decipiant, huiusmodi munditiem exquirant. Ideoq; inprimis obſeruandum cenſet, vt habeatur animus mundus, & cor purum, ne immundæ poteſtates adſcendere queāt.

Hocce de ALBA MAGIA iudicium Hen. Cornel. Agrippæ vt veriſſimum & rectiſſimum admittent probi libenter omnes. Cum Agrippa ὁμόφωνος eſt, Iambl. de Myſter. Ægypt. pag. 45.

GOETIAM nigram ſiue Nigromantiam, die Schwartz Kunſt/ malam, reprobatam & illicitam arbitrantur, denominatam ἀπὸ τῶν γόων καὶ θρήνων περὶ τοὺς τάφους, à planctu & gemitu lamentabili, quo circa mortuorum ſepulchra animæ eorum ex inferis euocantur. Hanc ArchiMagus in duas ſpecies diſtinguit. Vnam, cuius cultores dicit ſe Dæmoni ſubmittere, ei ſacrificare, eumque adorare, *citat. lib. c. 45.* Alteram, quam ipſe vult perſuadere à pacto cum Dæmonibus immunem eſſe, ſed eam Dæmonibus vel inuitis imperare, vir

re,virtuteq́; quadam diuini nominis adiuratos aduocare, adſtringere & cogere.

Priorem legibus diuinis humanisque eſſe prohibitam, nefandiſſimam, cunctisq; ignibus plectendam pronuntiat. Poſteriorem aſſerit conſequi quidem quod prætendit, nempe Dæmonas cogere, (quod erroneum eſt) ſed tamen periculis manifeſtis obnoxiam eſſe. Notandum itaque de priore, verum eſſe eius teſtimonium, de poſteriore eum bis mentiri. (ignoſcite Manes Corneliani) Primò dum negat, eam inniti pacto cum Dæmonibus inito: Secundo, dum affirmat, eum Dæmonas cogere, de quo prolixiùs in ſeqq. R. Goclen: Nigromantiam putat corruptam eſſe vocem pro Necromantia, νεκρομάντεια; (ex Necros & Mantia) vel νεκυομαντεία; Νεκρὸς autem idem eſt, quod mortuus ſeu defunctus. Itaque Necromantia eſt diuinatio, quæ fit ex mortuis. Sic νεκυομάντης eſt, qui mortuos euocans & ſuſcitans futura vaticinatur. Necromanteum (νεκρομαντεῖον) eſt vaticinium, quod fit euocatis mortuis, ſeu reſponſum, quod inferorum vmbræ euo-

catæ de futuris reddunt tanquam oraculum.

QVÆSTIO IV.

Quæ ſit baſis Magiæ Dæmoniacæ? vbi de pacto expreſſo & implicito.

OMnes operationes Magicæ veluti baſi innituntur, PACTO cum Dæmone inito, ita vt quotiescunque Mago placeat aliquid efficere adminiculo ſuæ artis, expreſsè vel implicitè teneatur à Dæmone petere, vt ex condicto concurrat.

Hoc pactum non inane vanumq; eſſe, ratio nobis perſuadet. Nam multi deplorati ingenii homines id exoptant, amant & exoſculantur, & Dæ- non
renuit; Nec vires id eorur e-
clarat idem Eſaias
vbi impii (pur
cuſsimus fœd
cimus pa
bos,r
fe

ditionem petulanter & ſuperbè offerre; *Hæc omnia*, inquiens Matth. 4. v. 9. *Tibi dabo, ſi procidens adoraueris me.* Videsne pactum contractus innominati? do vt facias. Similiter maleficis ſiue Magis dicit, te mihi ſi addixeris, te mihi ſi deuoueris, vlciſcar te, ditabo te, beabo te &c. quæ perfecta eſt pacti formula. Perſuadet nobis idem Determinatio Pariſiis facta, per almam facultatem Theolog. Ann. M. CCCXCVII. artic. 3. cuius verba hæc ſunt: *Quod inire pactum cum Dæmonibus tacitum & expreſſum non ſit idololatria, vel ſpecies idololatriæ,* ERROR. *Et intendimus eſſe pactum implicitum in omni obſeruatione ſuperſtitioſa, cuius effectus non debent à Deo, vel natura rationabiliter expectari.* Tertiò nobis id perſuadet Ius Ciuile, ſanctio Imperia: *Multi Magicis artibus vſi elementa* ...*e, vitam inſontium labefactare non du-* ... *& Manibus accitis audent ventilare,* ... *conficiat malis artibus inimi-* ... *naturæ peregrini ſunt, feralis* ... .de Malef. & Mathemat. ... eniq; auctoritate Patrum. Cyprianus verum eſſe ex- ... ti id teſtantur; imò con-

catæ de futuris reddunt tanquam oraculum.

QVÆSTIO IV.

Quæ ſit baſis Magiæ Dæmoniacæ? vbi de pacto expreſſo & implicito.

OMnes operationes Magicæ veluti baſi innituntur, PACTO cum Dæmone inito, ita vt quotiescunque Mago placeat aliquid efficere adminiculo ſuæ artis, expreſsè vel implicitè teneatur à Dæmone petere, vt ex condicto concurrat.

Hoc pactum non inane vanumq; eſſe, ratio nobis perſuadet. Nam multi deplorati ingenii homines id exoptant, amant & exoſculantur, & Dæmon non renuit; Nec vires id eorum ſuperat: declarat idem Eſaias Proph. *capit. 28. v. 15.* vbi impii (puta Magos) exclamant; *Percuſſimus fœdus cum morte, & cum inferno fecimus pactum.* Ex quo intelligimus, reprobos, maleficos libenter & alacriter fœdus ferire cum Dæmone, quod ipſum ipſi nō eſt nauſeoſum aut moleſtum, ſed pergratum, vt qui Chriſto Domino noſtro non ſubueritus ſit eiusmodi pacti conditio-

Digitized by Google

ditionem petulanter & ſuperbè offerre; *Hæc omnia*, inquiens Matth. 4. v. 9. *Tibi dabo, ſi procidens adoraueris me.* Videsne pactum contractus innominati? do vt facias. Similiter maleficis ſiue Magis dicit, te mihi ſi addixeris, te mihi ſi deuoueris, vlciſcar te, ditabo te, beabo te &c. quæ perfecta eſt pacti formula. Perſuadet nobis idem Determinatio Pariſiis facta, per almam facultatem Theolog. Ann. M. CCCXCVII. artic. 3. cuius verba hæc ſunt: *Quod inire pactum cum Dæmonibus tacitum & expreſſum non ſit idololatria, vel ſpecies idololatriæ*, ERROR. *Et intendimus eſſe pactum implicitum in omni obſeruatione ſuperſtitioſa, cuius effectus non debent à Deo, vel natura rationabiliter expectari.* Tertiò nobis id perſuadet Ius Ciuile, ſanctio Imperatoria: *Multi Magicis artibus vſi elementa turbare, vitam inſontium labefactare non dubitant, & Manibus accitis audent ventilare, vt quisquis ſuos conficiat malis artibus inimicos, hos, quoniam naturæ peregrini ſunt, feralis peſtis abſumat.* C. de Malef. & Mathemat. Confirmatur deniq; auctoritate Patrum. Auguſtinus & Cyprianus verum eſſe experientia edocti id teſtantur; imò con-

ſentiunt & concinunt hac in re Theologi tam veteres, quàm recentiores. Binsfeld. Spinæus, Sprenger, & alii. Iuriſtę quoque accinunt. His accedit vnanimis omnium maleficorum & Sagarum per totam Europam conſenſus. Atque adeò vt non parùm admiremur deluſum & faſcinatum Wierum, vnicum olim ſagarũ patronum & patrem, qui in libello ſuo dę præſtig. Dæmon. pactum hoc ſuauiter irridet, & multò niſu infringere conatur, magis tamen futiliter & impiè quam dici poteſt. Aſt caſtigatus ab aliis, & ſæpe flagro quo dignus exceptus, pœnam erroris ac pertinacię perſoluit debitam. Hũc ſequuti Godelman, & Tandler ſcriptores nuperi duriores merentur plagas.

Hoc pactum ſeruare, vel dirimere Dæmoni omnino eſt liberum. Probatur ratione & experientia. Ratio docet Dæmonem ab homine cogi non poſſe, vt ſtet promiſſis. Experientia verò, eum mendaciſſimum decipiendiq; cupidiſſimum eſſe, ſatis magno noſtro malo teſtatum facit, fecitq;. Quamobrem raro præſtat alicui, quod pollicitus eſt, cum verò prę-ſtat (quod nonnunquã fit) non facit coactus, ſed ſpontè & dolosè, vt ſibi Magos

ſic obſtrictos, obſtrictiores, tandem obſtrictiſſimos reddat, aliosq; alliciat, in ſuā naſſam pertrahat, & eiusmodi nugis vim aliquam ineſſe perſuadeat; vt ſummatim dicamus, Machinę, doli, fallaciæ ac præſtigiæ ſunt meræ, quibus errores hominum aucupatur Satan, ſuum apud eos imperium vt propaget, ſtabiliatque ac cōfirmet. Nā is vnicus eſt ſcopus, in quē omnes actiones ſuas intēdit ac collimat.

Pactum huiusmodi duplex eſt. Vnum expreſſum, alterū tacitum. Pacti expreſſi modus eſt triplex. Primus fit ſolemnitate varia, vtplurimum ipſi Cacodæmoni, viſibiliter in corporea aliqua forma apparenti, coràm teſtibus fidelitas & homagium promittitur. Talem pactionē fecit Nobilis quidam, de quo Martin. Delrius, *tom. 1. lib. 2. q. 4.* Petr. Binsfeld. *de confeſſ. maleſ. prælu. 6. p. 30.* vbi Dæmō loquens audiebatur, ſed nō cōſpiciebatur; hic inter cætera Nobilis ille creatorem ſuum ore negabat, Dæmoni homagium pręſtabat, animum atque corpus illi in æternū dedens. Diabolus illi viciſſim opes, diuitias, & honores pollicebatur, perpetuā felicitatem, gaudia ſolida atque immenſa, &

voluptates quaſcunque in mundo appetiuerit, & poſt hanc vitam longè maiora. Tanta & tam grandia Nobili; aliis non minora promittere ſolet. Liberè fatebatur Sortiarius quidam Iohan de Vaulx, perſuaſiſſe ſibi Diabolum, ſortilegos poſt hanc vitam ſimiles futuros Dęmonibus, & in aere principatum obtenturos. Sed quis non videt Diabolum à conſiliis nequitiæ non deſeri?

Alter modus eſt priori ſimilis, niſi quod ſinę teſtibus peragatur. Tertius per Vicarium conſtituitur, Magum ſcilicet, vel tertium aliquem, cum paciſcens Dæmonis teterrimæ belluæ teterrimam frontem, vel eius colloquium reformidat & refugit.

Pactum ſæpè etiam ſcripto confirmatur, quando nimirum Dæmon vult, vt inſtrumentũ obligationis paciſcens conficiat, & chirographum proprio ſcriptũ & ſubſcriptum ſanguine exhibeat; quale exhibuiſſe fertur Cauſidicus quidam Cœci illius Magi Lutetiæ ſuſpenſi ſocius & conſors. Eodem modo ſe obligaſſe Fauſtum conſtat omnibus; is Deo renunciãs, totique beatorum choro repudium mittens,

Digitized by Google

ctens, Dæmoni fidem ſpondens, & pactum ſponſionemque cum ipſo ſanciens, proprio ſanguine, ex leuiter vulnerato pollice emiſſo, ſe totum ipſi ſubſcripſit & adſcripſit penitus, idque non ſimplici vice. Fecerunt idem eodem modo alii. Vide Georg. Rudolph. Widman *in Hiſto. Fauſt. part. 1. cap. 10.*

Fœdus tacitum duplex eſt. Primum, quando quis ſciens & volens ſuperſtitioſis vtitur ſignis, quibus vti ſolent Magi, quæ ex libris vel ſermonibus eorum acceperit. Secundum, quando quis ignorans vtitur ſignis Magicis, quæ neſcit eſſe mala ac à Dæmone inſtituta, quod illis accidere ſolet, qui bona fide legunt libros ſuperſtitione plenos, arbitrantes eos eſſe probatorum, aut Philoſophorum, aut Medicorum. Sed hoc impropriè eſt pactum.

Nec prætermittendum hoc loco & tempore, quod tartareus ſpiritus ſibi recens addictos, & in numerum adſumptos, veluti immanis carnifex, inhumanæ & barbaræ ſeruitutis teſſeris inuſtos & inſignitos habere velit, eos præſertim, quos nouit, non toto pectore, tota ani-

ma, totisq; viribus ſibi deuotos & deditos, vt ſit quod eos forte fugitiuos comitetur ac notet. Quæ olim Dominorum in ſeruos importuna crudelitas & ſæuitia, ob ſtigmata eiuſmodi maximè intolerabilis; quos vero conſtantes & egregiè fideles conſpicit, eos notis non compungit, vt obſeruauit Lambert. Danæus *in Dialog. de ſortiar.* Res hęc de notis tam certa eſt, quàm certiſſima, & ſunt iudicum oculis obuiæ & perſpicuæ, niſi fortaſſis ſint in locis abditiſſimis. Aliis enim, vti didicimus, in labris eſſe ſolent, aliis ſub palpebris, aliis ſub axillis, aliis (honor ſit auribus) in podice, aliis in genitalibus, plurimùm tamen in dextero humero. Vid. Nicol. Remig. *Dæmonolat. libr. 1. cap. 5.* Bodin. *Dæmonoman. libro ſecundo; capit. 4.*

Cæterum nec id reticendum, quod nefandiſſimum eſt & deteſtandum valdè, pleroſque Magicis ſortibus inquinatos, & in cohortem cooptatos, ex animo non prius acquieſcere, quàm ſe iterum execrabili Diaboli lauacro, & in nomine Satanæ abluendos, baptizandos curauerint, & vocandos altero nomine,

ex

Digitized by Google

ex quo contingit, vt Magis pleriſque dupla ſint nomina.

Neque verò diſſimulandum, Magum vnum Sathanæ penitus prorſusque addictum in naſſam eius pertrahere, in ſodalitium & familiaritatem adſciſcere, & laqueis ſatanicis intricare poſſe, vel ſexcentos alios, incautos & ſimplices, ac ad rem procliues. Nam carnifici DIABOLO qui conſtrictus & addictus eſt, ei nihil prius eſſe poteſt, nihil ſatius, nihil efficacius ad promerendam, captandam, ineundam & retinendam ΤΟΥ ΨΕΥΔΟΘΕΌΥ amicitiam, gratiam atque pacem, quàm ſi quamplurimos in familiaritatem pertrahat, & regnum augeat, amplificetque.

Itaque ſæpiſſimè vxor perducit eò & ſeducit virum, mater filiam atque ſeruam, vt iuſtæ familiæ aliquando ſortilegii labe infectæ perſtent in multa ſecula; quas omnes & ſingulas tempeſtate hac ſtantes iuſtiſſimus Deus faciat cadentes, & Deus, qui viuos & mortuos perdit, funditus eas perdat, totumq; Satanę regnum euer-

euertat, deſtruat atque peſſundet, pio voto precamur, ac rogamus enixè.

QVÆSTIO V.

An Magia hæc Diabolica quosdam habeat effectus veros, quos barbariusculi Reales vocant?

PEpo ſit, inquit Martinus Delrius, non homo, qui vel aſſerit omnes effectus eſſe φαινομένους & præſtigiatorios, vel iudicat omnes eſſe γνησίους & veros. Sæpius enim Dæmon fallit & mentitur, quia mendacii pater eſt, & ideò ſæpiſſimè hominum oculos circumſcribit ac perſtringit, ſenſibusque eorum illudit, vana obiecta imagine, veluti glaucomate, vt ea quę ſint, tanquam non ſint, appareāt, & quæ non ſint, tanquam ſint, apprehendantur. Nec raró Deus nobis ſemper ꝓuidus impedit inhibetque, ne quod ad nutum atq; voluntatem Magorum facere & probare inſtituit, id verè probet faciatq;, quod cum animaduertit, ad præſtigias (quas non ineptè quidam oculorum ludibria indigetauit) confugit, ne impotentiam ſuam detegat & prodat. Ex permiſſu verò DEI, ſi Diabolus verum effe-

effectum vult producere, niſi is vires eius ſuperet, quid obſtabit, quo minus effectum producat? Etenim cauſę naturales verum effectum gignunt, quibus Diabolus vti poteſt, & actiua paſſiuis applicare. Graui igitur iudicio Theologi ad vnum omnes duplices Magiæ effectus, veros & apparentes ſiue præſtigiatorios, conſtituunt ac agnoſcunt; quibus Martinus Delrius MIXTVM ſc. ex veris falſisque ſiue apparentibus annectit. Delr. *Tom.1. Disq.Mag.quæſt. 4. lib.2.*

Sæpè etenim miſcet Dæmon mendacia veris,
Vt tenebras lucem credula turba putet.

Ad præſtigiatorios iam referamus, quod literis proditum eſt, Paſeten quendam fuiſſe inter Magicæ vanitatis conſectatores notæ primæ, qui carminum potentia ſumptuoſum ac refertiſſimum repentè conuiuium conuiuis exhibebat, idque cum libuit euanuiſſe, diſcumbentibus omnibus fame ac ſibi eluſis: ſi quid emebat, id agebat, vt erogati nummi in mercatorum manibus ſeu loculis apparerent, verum mox nummi à venditore ad emptorem rediiſſe cernebantur. Similia multa, quæ ſimplices in admiratio-
nem

nem rapiant, Cocloarii, (quos nos agyr-tas, ſiue circumforaneos ſeu Ioculares; Ludiones, ſiue præſtigiatores, impoſto-resque nominamus, Iurisconſultus vo-cat Parabolanos,) die Gauckler oder Gauckelbuben/ Carboniuori, in vrbibus, oppidis & pagis, in panegyricis conuen-tibus lucelli gratia, ludentes ſæpe oſten-dunt atq; peragunt: Dum alii ſibi ferrum in iugulum adigunt, idipſum mox ore ex-promunt, pectus enſe transverberãt, ve-naticam lanceam, qua parte minantur exitium, in ima viſcera condunt, manum præcidunt, transfodiunt naſum, aliaque plurima vulnera ſibi inferre videntur; rurſum funiculos imo gutture in longã ſeriẽ deducunt, q. glomum aliquẽ euol-uentes & explicantes, aures mutilant ac decurtant. Ex hoc Saccularioruma ſiue lu-dionum numero is erat, quẽ ſuperiorib. annis, cũ verſaremur apud Heluetios a-nimi gratia & Heluetiã perluſtrandi cu-pidi, vidimus, iſte carbones deglutiens ocyus expuebat Ioachimicos, ſcruta de-uorans mox denarios eiiciebat affatim, pro piſis glutitis reddebat nũmulos; gla-dios, cultros, pugiones deuorans pro ſin-

gulis

gulis haſtas reſtituebat oblongiſſimas. Idem roſam fragrantem & florentem lepidæ ancillulæ in manũ tradens, eam illicò in id quod de lumbis viri dependet transmutabat, hunc ancilla deluſa pro re odorifera & fragrante naribus admouebat ſuis, qua re omnium ſpectantium riſus effuſiores ita concitabat, vt præ riſu corruerent multi.

Vidimus Wirceburgi alium eiusdem humilis artis hominem, hominem ſupra prodigium nequitioſum, obſcænum, & attritæ frontis, qui deuorato omni pudore multa edebat ludicra, in Orcheſtra, & poſt ſiparium, cum clam tumque palam; inter alia ſimili ferè modo hoſpitæ noſtræ iuuenculæ procaci ac ſuperbæ in diuerſorio, cuius inſigne eſt Nig. falc. pulchrè ac lepidè illudebat, pomum de menſa ſublatum ipſi in ſinum iniiciens, ex quo mox manu id arreptum cum commonſtraret, telum aſininum ponderoſiſſimum fiebat. O ſancte Iupiter! vt cachinnos reſonantes reboanteſque tollebamus omnes. Sed quò delabimur? dicendum eſt, quod ſentimus.

Talia ſine Dæmonum ope & artificio, ſordi-

ſordidis illis ſeruulis adnitentium, effici non poſſe, ἀείδηλον eſt, maximeque ſi quid ſit à naturalium ſenſuum fide alienius, quale eſt illud de Germano quodam Necromantię ſtudioſiſſimo, qui integrum fœni plauſtrum, vna cum auriga, equisq; viſus eſt deglutire atque deuorare; amputabat etiam hominibus capita, manus, pedes, quæ pelui coram impoſita, cum ſanguine defluente, omnibus videnda præbebat. Hæc & ſimilia niſi cum ingenti ſenſuum corruptela ac deprauatione fieri non poſſunt.

Talis ludificator erat Simon Magus Magorum Princeps, is ſe quibus volebat inuiſibilem prębebat, ſaxa quaſi lutum penetrabat, in ignem proſiliens non adurebatur, ouis aut capræ formam ſæpiſſimè aſſumebat, in aerem ſublatus volitabat, ex lapidibus panes faciebat, aurum repentè plurimum exhibebat, montes ſaltitare faciebat, & vt ianuæ clauſæ ſua ſponte aperirentur, vaſaque domeſtica moueri ad vſus humanos viderentur, efficiebat.

Hic Simon cùm aliquando Selene eius Minerua & Meretricula in turri qua-

dam

dam incluſa eſſet, & accurriſſet ingens multitudo ad videndam eam, turrimque adſtantium corona circumcinxiſſet, ſua arte Magica fecit, vt meretricula per omnes feneſtras turris omni ſimul populo proſpicere & procumbere videretur. De Simone multa nobis ſcripta reliquere veteres. Iræneus *lib.1.c.10.* Euſeb. *lib. 2. c. 13.* & Geor. Rudol. Widman, Scriptor nouus, & Ioan. Fauſti prǽco. *in hiſt. Fauſt. par. 1. c. 5.*

Huius etiam malæ monetæ fuit homo quidam Bohemus, qui inter eiusmodi circulatores & Sophiſtas non poſteriores tuliſſe videtur: is tanquam Thraſo aliquis & glorioſus in arte Diabolica miles ſtrenuè ſeſe exercens, ſæpius ſuperbo & elato animo, nunc ſua, nunc aliena facie, ſtatura & perſona peregrina in medium procedebat; iam in purpura & ſerico torquatus, auro gemmisq; onuſtus Regi cuidam ſe offerebat, & ſpectandum ſeſe exhibebat, iam pannis, lumbis vix cohærentibus, obſitus, & ſordidus, ac ſordidatus proſerpebat; ambulantibus in ſicca, ipſe tanquam in naui adnauigabat, adnatabatq; ; aliquotiens equis rhedariis vectum, gallis gallinaceis ad epirhedium

ſuum alligatis, ſubſequebatur: Regis conuiuis inter cætera variè mireque illudere ſolebat, interdum manus accumbentium & eſurientium contractas tenebat & remorabatur, ne patinis inſerere valerent, in boum, equorum, aſinorumque vngulas eas transformabat, & fronti conuiuantium ponderoſa ac patula ceruorum cornua adfingebat, quotiens videlicet è feneſtris ad ſubita ſpectacula proſpexerant, ne rurſum capita retroagere & retrahere, oraque ad menſam referre poſſent. Et vt aliis proderet, ſe ex facili pecuniam pro re & vſu ſuo conflare poſſe, aliquando aliquot porcos ad magnitudinem vrſorum ex fœni manipulis efformabat, ementitos in pratis paſcentes venales extrudebat, quos qui magno pretio coemerant, paulo poſt pro porcis, fœnum ſtramenque in faſciculos conuolutum, habebant.

Eiusdem ſtyli præſtigioſi eſt, quod de Menippo Sponſo literarum monumentis proditum eſt: vbi aurea ſupellex & imaginarium argentum, vna cum Lamia Sponſa & reliqua familia euanuere. Philoſtrat.

Digitized by Google

loſtrat. *in Vit. Apollon.* Tale etiam eſt illud, quod ab eodem literis traditum reperitur *lib. 3. c. 6.* Cum Apollonius cum Iarcha & aliis Brachmanis menſæ accumberet, tripodes ſua ſponte mouebantur, & ab æreis pincernis calices in gyrum circumferebantur, certa menſura vinum & aquam miſcentes, & cyathos proferentes.

His confinia illuſionum illuſorum exempla recitantur à Georgio Rudolphi Widman. *in hiſtor. Fauſt. part. 1. c. 43.* ibi ridiculam inuenies hiſtoriam de Iohann. Theutonico. Vid. etiam Auguſtin. Lerchſeimer / aliàs Herman. Widekind / Hebrææ linguæ & Matheſeos olim Profeſſ. Heidelberg. quem fortaſſis ſui puduit nominis, *in lib. Germanico, cui tit.* Chriſtlich Bedencken von Zauberey. *ſub fictitio nomine Lercheimer. capit. 6. 7. & 8.* Eadem portenta præſtigioſa & nudè apparentia ſunt, quando Magiſtri in arte Sathanica edocti turmas equitum & peditum, magnorumque exercituum ad terrorem hoſtium, oſtendunt) vti ille famoſus Magus è Germania ad CÆSAREM quendam euocatus, montes

equorum & curruum plenos præmonſtrans, de quo Henricus Cornel. Agripp. *lib.5.epiſtol. Epiſt.26.* Hanc artem, vt & cæteras Magorum nænias omnes apprimè calluerunt Iohann. Fauſtus, Chriſtoph. Wagner / Fauſti famulus, Wiltfewer von Northauſſen / Sedechias Iudæus olim Phyſicus, & Medicus Ludouici Imperatoris, item Abbas Spanheimenſis, Antonius Morus, Iohan. Theutonicus, Ioh. Scotus, Baianus Princeps Bulgariæ, Albertus Maior, aliàs Robertus Teuffel / Carolomanni Ducis Normanniæ filius, item Nectanebus quidam vir excelſus, ac plures alii, qui omnes fuerunt Dęmonis familiariſſimi, quorum Catalogus iam non excreſcet, quum parcimus Celſitudini.

Nunc videamus, quæ Sacra nobis ſuppeditat pagina. Duo ſunt in ſacris literis maximè controuerſa, de quibus admodum dubitatur, & titubanter à multis concluditur; Num veri, num verò apparentes tantum effectus fuerint.

Prius eſt de ſuſcitato per mulierem Pythoniſſam, hoc eſt, familiaritate Dæmonis vtentem, Samuele *lib.1. Reg. cap.28.*
Hoc

Hoc nos ad illuſoria referimus & non ipſam Samuelis animam, ſed ſpectrum, ſeu Dæmonem laruatum aduenisse concludimus. Licet Martin. Delrius cum multis aliis non infimi ſubſellii hominibus verorum effectuum hoc eſſe exemplum dicat, & quàm pluribus non adeò languidis argumentis edoceat atque demonſtret, veram Samuelis animam Sauli Diaboli mancipio & Pythiæ mulierculæ Dæmonis ſeruulæ apparuiſſe in Endor exiſtimans; factum id, ait, non peſſimè! ſpeciali Dei priuilegio, àc ſingulari permiſſione, vt impius Rex corrigeretur, & ad pœnitentiam denunciatæ mortis metu prouocaretur. Delrius *libr. 2. Disquiſit. Mag. tom. 1. qu. 6.* Verùm non putamus dicendum, hîc contra ſuum verbum egiſſe Deum, qui diſertè ſeueriſſimoque mandato à mortuis quæri veritatem vetuit, etiam mortis mulcta conſtituta, *Leuit. 19. & 20. v. 31. & 22. Non inueniatur*, inquit Vox diuina, *in te conſulens mortuos, qui hoc facit Deo ſuo* βδέλυγμα *eſt*. Conſule Wierum *de præſtig. Dæmon. lib. 2. c. 9. & ſeq.* & copiosè Lauater. *de Spectris part. 2. c. 7. & ſeqq.* Nicol. Rhemig. *libr. 2. Dæmonolat. capit. 1.*

 Henric.

Henric. Kornman. *de Mirac. mortuorum. part. 2. c. 1.*

Poſterius eſt de Magis Pharaonis, qui cum Moyſe miraculis decertarunt, *Exod. 7. verſ. 11. & 22. & capit. 8. verſ. 7.* Scriptores oppidò graues actiones Magorum præſtigioſas fuiſſe autumant. Quæ quidem ſententia probabiliter defendi poteſt. Sed an non dicuntur Magi ſic feciſſe, quemadmodum Moyſes? Siſte! Si Magorum tantùm fuerunt apparentes, cur fraudem Moyſes non detexit? an & illum in re tam graui & ardua Deus ludificari paſſus eſt? Quare probabilior nobis videtur ſententia aliorum, Auguſtini, Caietani &c. nec à ſacris literis, nec à Philoſophorum ſcitis abhorrens; Nimirum ex veris virgis vt ex materia conuerſionis veros ſerpentes prodiiſſe. Sunt enim hæc animalcula ex numero imperfectorum, quæ Diabolus breui ex putrefactis baculis potuit producere, nec id vires eius ſuperat. Nam quod Solis calor multis diebus efficit, id Dæmon exiguo tempore applicando actiua, quæ nouit ad hoc efficaciora. Hac de re videre ne pigriteris Bodin. *Dæmonoman. lib. 2. cap. 6.*

Digitized by Google

capit.6. & Sprenger. Mal. Maleſic. part.2. quæſtion. 1. capit. 9. & vberius Benedict. Perer. *de Magia. lib.1. cap.16. & ſeqq.* & Oration. Panegyricam atque doctam M. Iohann. Friderici Profeſſor. Lipſienſis, qui nobiſcum, cum Lipſiæ eſſemus, amicè & perudité diſſeruit de hisce & de aliis, *χάριν ἐκείνῳ γιγνώσκομεν μεγάλην.* Adde ſi libet Wier. *de Præſtig. Dæmon. lib.2. cap. 8.* Godelman. *libr.1. de Præſtigiat. cap. 3.* Bierman. *de actionibus Mag. theſ.38.* Tob. Tandler. *Orat. de Faſcin. pag. 24.* à nobis diſſentientes. Sed quid moramur homunciones illos.

Verorum effectuum exempla, vt pleriſque placet, ſunt ſerpentum incantatio. Pſalm. 58. *Sicut aſpidis ſurdæ & obturantis aures ſuas, ne exaudiat vocem incantantis, & veneficium incantantis ſapienter.*

Ex hisce Pſalmiſtæ verbis intelligimus, ſerpentes maleficorum incantamentis expoſitos eſſe, atque expoſitos eſſe eos adeò, vt etiam ad verbulum ſapienter incantantis ſeſe ſiſtant, & in vnum coarctari, manibusq; ſe cõprehendi ſinãt. Imò nouimus quendam, qui N N. fami-

liaris fuit, vt angelus angelo, hic quando volebat, non aliter quàm Atyr aut Vmbro quispiam, tribus à ſe viſos ſerpentes verbis ſiſtere ac remorari poterat, affixos terræ manibus auellebat, ſine noxa ſui attrectabat, eos inſuper recondebat, & domi animi gratia à latere alebat. Teſtatur etiam Nicol. Remig. hominem ſibi viſum, qui è tota vicinitate ac confinio excitos angues in ignem Magico circulo concluſum inducebat; ac cum ex iis, qui corpori immanior erat, in illum ingredi detrectaret, coactus tamen repetito identidem carmine idem facere, ac ſe cum cęteris in obiectum ignem dedere & inuoluere.

Modum beſtiolas illas adiurandi, domandi, ſopiendi docet Agrippa *libr. 3. Occult. Philoſoph.* Si cui curioſulo huiusmodi animalcula venari lubet, licet, modò ita inſtructus, & caueat pro vita ſua, ne imparatus rem moliatur, ad ſepes & ad muros exeat, tria hæc verba, OSI, OSIA, OSI, ſerpentibus admurmuret, admurmuratis citius cauda aures obſtruere conabuntur, ſi exaudiuerint, ſtatim innoxii reddentur, tractabiles, mites & manſueti.

Ita

Ita periculum fiet, an verum ſit, quod virtus & ἐνέργεια incantatorum maxima ſit in ſerpentes, ex permiſſu Dei, qui maleficorum iuſſis & euocationibus eos promptius obtemperare voluit, & ad hoc potiſſimum prædeſtinauit. Ratio argumenti obuia eſt apud Auguſtin. *lib. 11. de Geneſ. ad lit. cap. 18.* Quod Diabolus per ſerpentem in primis mulierem tentauerit, & in colloquio eius primitus naturam humanam ſeduxerit, penitusq́; corruperit. Vid. Martin. Delrium *tom. 1. Disquiſit. Mag. lib. 2. quæſt. 13.* Sed vtut ſit, æqua fere & eadem nobis eſſe videtur modernorum incantantium ſiue maleficorum, in omne & quoduis beſtiolarum genus, & maximè maxima in homines vis atque poteſtas, Deo, ingratitudine, malitia, ſuperſtitione, infidelitate, & aliis peccatis ita commerentibus, nos puniente.

Ad hanc claſſem pertinent ſigna ac prodigia quædam Pſeudoprophetarum, Matth. cap. 24. *Surgent*, inquit Dominus, *Pſeudoprophetæ, & dabunt ſigna & prodigia.* Non vtique alia arte, quàm Magica. Talis artifex & Pſeudopropheta erat Simon Magus, de cuius admirandis geſtis & ge-

Digitized by Google

ſticulationibus in paulò ante commemoratis; hic inter præſtigioſa etiam vera edebat mira, & opera minimè falſa, ex quibus tantum honoris, reputationis, gloriæ & adorationis adeptus creditur, vt Romæ ipſi ſtatua cum hac inſcriptione: SIMONI DEO SANCTO, poſita fuerit. Quid? quod propter prodigia tanta in admirabilitate fuerit, vt, quemadmodum Lucas ſcribit *in Act. Apoſtol. capit. 8.* de illo dictum ſit: *Hæc eſt virtus Dei, quæ vocatur magna.* Eiusmodi prodigia Paul. *2. Theſſalonic. 2.* mendacia vocat, non quod omnia per ſe & ſua natura mendacia ſint & falſa, ſed quod fiant ad perſuadendum falſum hominibus, & ad decipiendum eosdem. Hæc qui recipiunt, mendacia, vt ait Haymon Epiſcopus, recipiunt, & Dæmonem mendaciorum patrem venerantur, ſuſpiciunt ac colunt.

Si adhuc vnum addiderimus; quomodo videlicet effectus ſinceri à falſis & fucatis dignoſci poſſint, finem quęſt. imponemus. Notandum diligẽter, quod quæcunque Dæmon reuera efficere poteſt, eadem & Magos ex pactione & fœdere

poſſe.

Digitized by Google

poſſe. Hic duæ ſunt obſeruandæ regulæ. I. Quãdo effectus Magici eiusmodi ſunt, vt potentiam Dęmonis ſuperent (quales ſunt, qui ſolius Dei omnipotentię reſeruantur, vt Cœco nato viſum reſtituere, mortuos reuocare in vitã) tum effectus ſimpliciter præſtigiatorii ſunt. II. Quando non conſtat effectus ſuperare Dæmonis vires, vt res planè dubia ſit, recurrẽdũ eſt ad alias circũſtantias. Ratio dubii eſt; quia nec Dæmoni Deus ſemper permittit facere, ꝙ poteſt; nec Dæmon ſemper vult perficere, ꝙ Deo permittẽte poteſt. Sed gaudet præſtigiator iugiter hominũ deceptione & illuſione. Imò v. ſine Dei permiſſu ipsũ prorſus nihil poſſe, vel inde manifeſtũ eſt, quia nõ modo non potuit, ꝙ ipſi erat optatiſſ. pro libidine Iobũ excarnificare. *Iob. c. 1. & 2.* ſed nec perfidum Regẽ mancipiũ ſuũ decipere, *3. Re. c. 22. v: 22.* Quid? ꝙ nec in porcellos ſeſe inſinuare! *Mat. 8. v. 31.* Hinc factũ exiſtimamus, vt cũ Neroni homini ex omniũ ſcelerũ colluuione nato, nec diſcendi ingenium, nec opes, nec voluntas, nec ſtudium, nec Præceptores ex longinquis acciti deeſſent, ne quicquam tamen in Magica pro-

profecerit, nec vnquam Diabolus per illum vnicum Magiæ ſpecimen edere potuerit, ex quo Nero Magicen deteſtari & contemnere cœperit; Plinius *lib.3. nat. hiſtor.c.2.* Idq; ſingulari Dei prouidentia ac conſilio factum, ne nocentiſſimæ illi beſtię ſumma quaſi malorum accederet.

QVÆSTIO VI.

Quæ Magorum & Lamiarum poteſtas in orbes cœleſtes, ſidera & elementa?

MAgicen neque cœleſtium corporum motum ſiſtere, vel eorum ſtatos curſus retroagere poſſe, ita clarum ac teſtatum eſt, vt nihil clarius aut teſtatius. Hoc enim eſſet Naturæ ordinem mutare, vniuerſiq; leges refigere, quod vnius ac ſolius Dei præpotentiæ reſeruatur. Naturæ autem ordinem nequit mutare, niſi auctor naturæ, nec leges vniuerſi refigere, niſi qui fixit. Hinc Veterum de Lunę detractione fabula concidit, ac vti vanitatis fumus euaneſcit, non magis conſentanea rationi, quàm recens ac noſtris temporibus ridicula populi cuiusdam

Digitized by Google

iusdam opinio, arbitrantis Lunam ab aſino epotam, quia pecus Arcadicum de flumine biberat, in quo noctu Lunæ facies, vt fit, lucentis reddebatur, cum biberet, eoque recedente, ſubita nube Luna tecta videri deſiit, ideo miſerum Sileni vectorem in carcerem coniecere, in eculeum egere, & aluo reſciſſo, vt Lunam mundo redderet, ſæuiſſimè cultro anatomico eum exenterarunt.

Integrum elementum de ſuo loco naturali in alium transferre, aut partes, quibus mundus integratur, tollere, vel ſuo loco mouere, neque Dæmones, neque Magi poſſunt. Deus enim Angelis non ſubiecit orbem terrarum, Paul. *Hebr. 2.* Poſſunt tamen grauiſſimas tempeſtates & procellas in mari excitare, adiuuante ipſos Dæmone, vel aquas Maris ab imo commouendo, vel per concitatiſſimos ventos; & terræ motus efficere, vehementem aliquem ſpiritum in cauernas terræ immittendo, vel incluſum in illis vehemētiſſimè agitando. Sic fortaſſis fieri potuit, quod narrat Philoſtratus, de duobus doliis, quæ Apollonius apud Indos viderat, quibus apertis imbres & venti

venti erumpebant, clauſis ſerenitas & aëris tranquillitas redibat.

At dubium non eſt, quin quod ſequitur, futurum ſit ſupra omnium fidem, ac multis etiam fortè ridiculum. Magi poſſunt per Dæmones, vt poteſtates aeris, Dei præpotentis permiſſu, tempeſtates excitare, fulgura, tonitrua, grandines, imbresque ciere, & in agros & loca quos ac quæ volunt immittere. Probatur hoc Hiſtoriis & exemplis. De Finnis & Lapponibus hunc in modum ſcribit Olaus *in hiſt. rer. ſeptent. libr. 3.* Mercatoribus olim ventos venales exhibebant; tres nodos in barba Magica arte ſacratos offerentes, quorum ſoluto vno placidos ventos, altero vehementiores, tertiò vehementiſſimos excitabant. Barthol. Anglicus *de Genuin. rerum proprietat.* Paulò aliter rem narrat, vid. libr. 15. capit. 172. de Winlandia. Et Ariſtæus docet, incolas Cycladum certis ritibus ac hoſtiis eteſias æſtiuo tempore elicere, & ſic ſuaui frigore ſqualorem & ſterilitatem ab agris arcere.

De Erico Suetiæ Rege, qui in arte Magica nulli ſua tempeſtate ſecundus, &

Dæmoni-

Dæmonibus multùm familiaris, omni niſu in Magica incumbens, & cultui diabolico ſummoperè vacans, fama eſt, eum quamcunq; in partem pileolum verteret ſuum, ventos optatos concitaſſe; vnde & ventoſus pileus dictus. Poſt illa iuuat nos Hiſtoria ſacra, Iob. *cap.1. v. 16. & 19.* vbi Satan ignem de cœlo deiicit, quo ſeruos Iobi abſumit, excitans ventum, diruens ædificium, qua ruina filios filiasque conuiuiantes & prandentes oppreſſit.

De pluuiis plena ſunt veterum monumenta, & à recentioribus ſtudiosè transſcripta, qui volet, legat. Delrius narrat ridiculum modum & ritum procurandi pluuias Indorum Cianitarum, *libr.2.Disquiſit.Mag. q.11. tom.1.* Arnuphis Ægypt. Phil. qui arte Magica Dæmonumq; præſtigiis in aerem ſeſe ſæpè ſublimabat, tempore M. Antonii Principis cum Romanorum exercitus aquarũ penuria dirè ſitiret, imbrem cum fulgure & tonitru fragoſo tempore æſtiuo ſuſcitaſſe fertur. Teſtis etiam oculatus eſt Henric. Cornel. Agrippa, auctor vt grauiſſimus, ita hic fide digniſſimus, qui ſuis ſe vidiſſe affir-

affirmat oculis, hominem ſibi familia-rem, arte Magica tempeſtatem dantem & tonitru mouentem. Vidi, inquit Agrippa *lib.3. Occult. Philoſoph. c.24.* & noui quendam inſcribentem in charta virginea nomen & ſignaculum ſpiritus cuiusdam in hora Lunæ, quam cum dediſſet poſtea deuorandam ranæ fluuiali, & carmen obmurmuraſſet quoddam, remiſſa rana in aquam, mox pluuiæ & imbres oborti ſunt. Vidi per eundem, ait, inſcriptũ alterius ſpiritus cum ſignaculo nomen, in hora Martis, idque coruo datum, quo poſt immurmuratum carmen dimiſſo, protinus ab illa cœli plaga, quam ille inuolaſſet, obortis nubibus, fulmina, concuſſiones, horribiliaque tonitrua ſequuta ſunt. En tibi! accipe teſtem omni exceptione maiorem, & αὐτόπτην.

Nec eſt, quod quis putet, Olaum verba lectoribus dare, aut fabulam narrare, *in hiſtor. gent. Septentri. lib. 3. edit. Ambergen. pag. 123.* Haquinum Noruegiæ Principem contra Danos pugnantem ponderoſis grandinis ictibus ita conuerberaſſe hoſtium vertices, vt eorum oculi veluti quibusdam nimborum ſpiculis laceſſiti,

ti, proſpiciendiq; penitus facultate defe-
cti, grauiorem ab elementis pugnam,
quàm ab hoſte ſenſerint.

Præterea Biarmenſes Polo arctico vi-
ciniores, in Septentrion. contra poten-
tiſſimum Regem Regnerum pugnantes,
dicuntur carminibus aggreſſi cœlum,
ſollicitatas nubes ad ſummam vſque vio-
lentiam nimborum impuliſſe. Et quæ vis
ſit Magorum in cogendis, ligandis, ſol-
uendis elementis & tempeſtatibus, vt
mitius vel rigidius humanum temperent
ordinem, liquidò declarat Olaus exemp.
Finnorum & Lapponum, qui in iſta arte
probè probèq; exercitati, adeò vt perſua-
ſibile nobis fieri poſſit, Zoroaſtrem ali-
quem in damnata arte Profeſſorem in
Lapponia & Winlandia extitiſſe. De
Finnis, mercatoribus ventos ſecundum
tres in barta nodos, aut clementiores aut
inclementiores exponentibus, paulò an-
tè diximus.

Teſtantur idem & ſententiæ noſtræ
pedamenta ſubdunt ſpontaneæ ac libe-
ræ confeſſiones, & voluntariæ aſſertio-
nes, plus minus ducentorum Sortilego-
rum, qui Nicol. Remigio Duumuiro da-

F mnan-

nante eos, incendio crimen ſortilegii luerunt. Hi ſtatis certisque diebus ſoliti ſunt conuenire gregatim ad ripam, vel ſtagni vel riuuli alicuius, maximeque in locum, quem ſolitudo à prætereuntium oculis ſepoſitum haberet, vbi aquas virgis nigris, quibus à Dæmone ſuo erant donatæ, tantisper diuerberabant, donec vapores fumosque abundè excitabant, quo facto, totus aer ſtatim infuſcabatur, ac tandem largos tum imbres, tum grandinem, in ea quæ volebant loca, (niſi quid forſitan obſtaret) effundebant. Scriptores exemp. vbique recenſent, nos vnicum ſaltem accenſere voluimus. In ditione Treuirenſi ruſticus fuit, qui cum filiola ſua octenni in hortulo caules plantabat, filiolam collaudauit, vt nonnunq̃ fit, cum patres cum liberis, qui præcipuę ſunt eorum delitię, ludunt, quod aptè illud munus obiret; illa ſexu & ætate garrula, ſe alia nouiſſe magis ſtupenda facere gloriatur: pater quæ ea ſciſcitatur? ſecede, inquit illa, paululum, & in quam optabis horti partem ſubitò dabo imbrem; miratus ille, age ſecedam; eo ſecedente puella fodit ſcrobem, & in eam

Digitized by Google

eam vrinam faciens, eam dimittit; quam bacillo turbidam reddit; neſcio quid ſubmurmurans: & ecce tibi ſubitam pluuiam de imbrib. in condictum locum. Adhæc; quis te hæc docuit? Pater attonitus quærebat; Mater reſpondet illa. O matrem peſſimam; & Dęmonis chamæteram. Sed q̃d fit? Ruſticus iuſto zelo incitatus, poſt paucos dies ſe ad nuptias inuitatum intendens & ſimulans, vxorem cum lepida gnata; ambas feſtiuè nuptialibus veſtibus exornatas, currui imponit; in vicinum oppidum deuehit; iudici vt maleficiorum crimen ſupplicio expient, tradit.

Hanc hiſtoriam Delrius ex τῶν ἀξιοπίςων ore acceptam literis ſuis mandauit, & nobis ſuggeſſit.

Prolixius vid. Nicol. Remig. *libr. 1. cap. 25. & ſeq. libr. 3. capit. vltim.* qui narrationes Fabrorum Mal. Malef. in Dæmonolatria ſua; eorum fidem ſequutus, non dubitauit exponere. Vid. Malleum Malef. *part. ſecund. quæſtion, 1. capit. 15.* Iohan. Nider. *Formicar. capit. quarto.* Vlricum Molitorem *de Pythonicis mulieribus. cap. 7.* Bodin. *Dæmonoman. lib. 2. cap. 8.* Phyſiolog.

AdolphiScribonii Marpurgenſis *de nat. Sag.pag.87.&ſeq.* Bierman.*theſ.49.* Ludou. Milichium im Zauberteuffel / *cap.19.* Dę-monolog.Iacob. Sereniſſ. Regis Angliæ *lib.2,cap.5.* Georg. Rudolph. Widman *in hiſtor.Fauſt.part.2.c.13.* M. Iohan. Phyldium Fridbergenſem *ſup Iona. cap.1. concion.* 5. His adde Wier. *de præſt.Dæmon. libr.3.c.16. edit.ſext. & vlt.* Godelman. *de Lamiis cap.6.* & Otthon. Melandrum *in reſolut. præcip.quæſt.de Sag.q.7.* item Tob. Tandlerum *in Orat.de Faſcin. pag.26.* qui ſequutus Wierum & Godelman. à ſuo hac de re diſſentit Biermanno.

Magi tenebras excitare poſſunt. Paulus Venetus in Peregrinat. Aſiatic.auctor eſt, Tartaros adeò pollere Dęmonum præſtigiis, vt tenebras terris,cum velint, ſuis incantamentis inducant, parumq́; abfuiſſe,cum apud eos verſaretur,quin à latronibus eo pacto, eaque arte circumueniretur & ſpoliaretur. Huic germanũ eſt, quod Haithonus in hiſtoria Sarmatarum ſcriptum reliquit,ex Tartaris vexillarium quendam,cum ſuorum aciem inclinatam & penè disiectam videret, hoſtem tali aeris opacitate denſitateque inuol-

inuoluiſſe ac ſic viciſſe. De Zoroaſtre tenebras hoſtibus offundente, aliisq; ſtratagematis Magicis in conflictu Aſſyriorum, Aſſyrios percutiente, vid. Rudol. Widman *in hiſtor. Fauſt. part. 2. c. 11.*

Magi etiam poſſunt aerem & aquam certis in locis corrumpere, tabificam, lethalemque reddere. De aqua facilius eſt creditu; de aere probatur; quia licet aer continuò fluat, vim tamen habet imbecillam ad reſiſtendum, & leui momento frigeſcit aut caleſcit: ita enim idem in autumno manè frigidus, meridie calidus, ſero tepidus, qui tam mollis ad calorem, cur durior ad odorem tetrum? Aerem corruptum eſſe vetuſtum commemorare geſtimus exemplum, alii recentiora exquirant. Cum Maruthas Meſopotamiæ Epiſcopus legatione fungeretur apud Iſdigerdem Perſarum Regem, vt Chriſtianorum religionem odioſam magis redderent, faciebant, vt putridus ac fœtidus omnino odor exhalaret eo loco, in quo Rex & Chriſtiani conueniebant, prætendentes in Chriſtianorum contumeliam, eos auctores eſſe iſtius fœtoris. Sed re penitus cognita, maleficii rei ſup-

plicio affecti ſunt. Niceph. *lib.14. hiſt. Eccleſiaſt. c.18.*

QVÆSTIO VII.

Quæ Magorum poteſtas in corporis ac fortunæ bona?

NOs in hac quæſt. ſigillatim agemus à difficilioribus ad faciliora procedendo.

Magi greges & armenta poſſunt perimere, ſparſo, adfricato, vel aliter exhibito veneno, à quo malo, & à quibus inſidiis nec homines tutos & liberos eſſe edocebimus. De hominibus à Magis læſis ita Peucerus *in de Diuinat. gener. tit. de incantat.* φαρμακευτὰς, (intellige Magos ſiue veneficos) inquit, vidimus, qui tormentis examinati, magnum recenſebant eorum numerum, quos læſiſſent, quorum aliquos excæcarant, aliquos mutilarant, alios ὑβοὺς καὶ κυφοὺς, incuruos & gibboſos reddiderant. De armentis vitiatis & infectis ita refert idem ibidem. Nouimus pagos, in quibus multos annos ea, quæ ingreſſa fuerunt, vel egreſſa armenta perierant, nec fuiſſe pabula infecta, vel illud

Digitized by Google

illud certò indicabat, quod vicinorũ pecora eodem vſa paſtu noxii nihil cõcepiſſent. Sed faſcinum fuiſſe defoſſum ſub via publica, qua armenta agi paſtũ conſueuerant, euentus poſtea oſtendit, cum eruto & ſublato faſcino, actus mutaretur. Et vſitatum eſſe, ait, veneficis certis anni temporib. & ſtatis horis exire, herbas ad certarum vocũ pronunciationẽ euellere, colligere, aut alia ſuis artib. accommodata acquirere, ea opinione, q; ex iſtis verbis eam, qua ipſis opus eſt, virtutem contrahant. Nã iis poſtea aut ad remedia vtuntur, aut ſi noxium aliquid parant cibo potuue hominũ iniectis, aut in pecorum pabula ſparſis, aut ſaltem collocatis eò cum faſcino, quâ tranſeundum eſt, vel aliò mirificè lædunt & perimunt etiam animantia, quę ferè talib. deguſtatis, vel ſolo halitu attractis, vel tranſitu perſtrictis aut ſuperatis, è veſtigio inficiuntur, & aut ſtatim concidunt ac moriuntur, aut lenta conſumuntur tabe.

Egregium præterea φαρμακείας ſiue veneficii exemp. habemus in facinoroſo illo carnifice perditè auaro, qui in Ducatu WÜRTENBERGENSI non procul

Digitized by Google

à Tubinga, paſcua veneno imbuiſſe fertur, quo ſibi innumera pecorum cadauera attraxit & præparauit, in queîs poſtea in loco cadaueribus excoriandis deſponſo fortem & egregium ſeſe prçſtitit carnificem, idque in rem ſuam augendam. Ex pellibus enim lucrum percipiebat maxumum, Wier. *de Præſt. Dæmon. libr. 4. c. vlt.* & Nicol. Remigius *Dæmonolat. c. 6. & 7.* qui huius argumenti & ſententiæ exempla multa annotauit, inter cætera hocce veneficii rarum addit exemplum, nec ab alio, vti ipſe ſibi perſuadet, obſeruatum. Fuxen Eugel & Catharina Haffer ſtriges, quas vt maleficii ſocietas coniunxerat, ita etiam vna flammis ex Iudicis ſententia fuerunt abſumptæ; hæ confeſſæ fuerunt, ſçpe ſibi hoc negotium à Dæmone datum fuiſſe, cum graſſaturæ veneno ſeſe in alienas ædes intromitterẽt, vt deſignatos ad cædem, & ad interitum homines, collo, vel inteſtinis, quantum poſſent, comprehenderent, ac cohiberent; Tum Dæmonem præſtò adfuiſſe, putidamque carunculam ex morticina aliqua pecude in os illis altè ingeſſiſſe, quod non aliter ac præſentiſſimum venenum

nenum illos ſtatim necaret ac extingueret. Animaduertisne? vt malus Genius hominibus ex ſeſe non modò infeſtus ſit, inſidias ſtruat, perniciem mortemque inferat, ſed & ſedulò hoc agat, vt ſuos habeat ad cædes & damna quàm propenſiſſimos, paratiſſimos, illos inſtruat, iuuet, promoueat, nequitiamque coniunctis viribus peragat, ac ſi quod moliatur, haud ſolus efficere valeat; quod qui credit, ſtultè credit, & decipitur. Quid rei igitur eſt? Credimus nos, Dæmonem ſuos in veneficiorum ſocietatem ſæpe adſciſcere, adiutoresque operis adhibere, vt cum habeat eos ſcelerum ſocios, habeat & pœnarum, omniaque agat in perniciem hominum. Quis enim eſt, qui neſciat, eum nihil noſtræ opis & auxilii indigere? cuius tanta eſt potentia, vt maior non in terris, vt inquit Iob. *c. 41.* Poteſtati Satanæ nulla eſt, quæ adæquari aut conferri poſſit; qui ſi concedatur, nec obſtet Numen Magnum, momento in mirandam altitudinem montes excitare, eosdemque in profundiſſimas voragines deiicere, fluuios ſiſtere, vel etiam aduerſos agere, mare ipſum (ſi credere fas eſt

Digitized by Google

Apul.*lib.1.de Aſin.aur.* penitus exhauri-re,cœlum deponere,terram ſuſpendere, fontes durare, Manes ſublimare, ſydera extinguere, & vniuerſam mundi huius ſeriem ſurſum deorſum vertere poſſet.

Huc gargara exemplorum apportare poſſemus,&adiungere non malè:ſed ſufficit nobis priora adieciſſe. Lege Bodin. *Dæmon.lib.2.cap.4.* & Danæ. Dialog. *de Sortiar.cap.3.* Godelman. *lib.1.de venef.c.7.* Nec te euoluere pigeat eum, quem congerere ad hanc rem facientia non piguit Andream Hondorff *in Promp.exemp. magno labore & diligentia Latio donato, aucto & illuſtrato à Philip.Lonicero,præcept.2.pag.165. & ſeq.* Multa leges tranſcripta ex Iacob. Sprenger.*Mal.Malef* (*eundem part.2.q.1.c.14.*)ita tranſcripta,vt animum ſcribentis languore & horrore infecerint.

Id ſupra modum formidabile eſt,& deploratu digniſſimum, quod maximè miſellis puellis tàm baptizatis,quàm non baptizatis inſidientur, quos miſerè & crudeliter enecant, deuorant, & ad vſus diabolicos adhibent,in maleficiis ſuis iis abutentes; ita exigente & efflagitante Diabolo,qui ab initio mendax, carnifex,

&

& homicida eſt, ſanguinis humani admodum ſitiens. Nec mirum, cum genus humanum genuino, veteri & immedicabili prorſus proſequatur odio, vt malit & exoptet, totum vt peſſumeat, & pereat funditùs quàm vno momento vt tutum ac totum ſiet atque conſiſtat.

Neque noua aut inaudita iſthæc eſt in homines Satanæ laniena & crudelitas, ſed habent veterum hiſtoriæ, tum ſacræ, tum prophanæ, plura de ea re documẽta. Familia Iob vt miſerè ruina oppreſſa? Saræ Raguelis filiæ ſponſi VII. an non miſerrimè, derepentè & ſeriatim interempti? *Tob.c.3.v.8.& 9.* à carnificè interempti, quẽ Sac. literæ clamãt leonis famelici & rugientis inſtar obambulare, curſitare atq; oberrare, nulla non terrarum loca, dũ offendat, in quem virus ſuũ effundat. De ſæuo & imãni hoc Dæmone Leu. Lem. ita ſcribit; eũ latenter ſeſe imiſcere alimentis, humorib. ſpiritib. auræ & aeri, quẽ intra corpus cõcipimus, quo ſpiramus, multaq; alia, q̃ nobis vſui ſunt, & valetudinẽ conſeruãt, deprauare & vitiare. Marc. apud *Pſellũ*, Dæmonẽ, ait, ſæpè igni ac præcipitio homines perdere, imò nauigia

uigia viris onuſta vndis obruere ac funditus ſubmergere. Porrò quem latet, Dæmones cultores ſuos omni ętate ad fundendum ſanguinem ſollicitaſſe, & cædibus humanis contaminaſſe, & ad immolandos homines impuliſſe? Pſalm. 105. v. 37. & 38. *Immolauerunt filios ſuos & filias ſuas Dæmoniis, & effuderunt ſanguinem innocentem filiorum & filiarum, ſacrificantes ſculptilibus Canaan.* Pſalmiſta ait: filiorum & filiarum ſanguinem effuderunt, id eſt, ſanguinem effuderunt proprium, non alienum & peregrinum, quod eò eſt horribilius & execrabilius. Quis enim proprio ſanguini, aut ex eo natis, non parceret? Ex lib. 4. Reg. *c. 23. v. 10.* & Ierem. *32. v. 35.* Leuit. *18. v. 21.* aliisque locis ſcript. ſac. colligi poteſt, quod idolo Moloch pueculos immolauerint (quæ immanitas ſacrificandi etiam populo Dei, *Ier. d. loc. & Act. 7. v. 43.* exprobratur) eos ſuppoſito igne torrebant, comburebant, Diabolo quaſi aſſum fruſtum litantes, qui eo carnis nidore plurimùm afficitur, & libenter nutritur. Ad eundem modum, inquit Elias Leuita, fiebant Teraphim imagines futura annunciantes: Mactabant homi-

nem

nem primogenitum, cuius caput torquendo auellebant, auulſum ſale & aromatibus condiebant, ſcribebantque ſuper laminam auream nomen Spiritus mundi, quam capiti ſupponebant, incenſis dein candelis coram illo adorantes, cum hisce loquutus fuit Laban.

Haud minora facinora facinoroſi fraterculi Neapolitani deſignaſſe videntur, de quibus ex Iohan. Gennadio, Richard. Argentinus Anglus *de Dæmon. præſtig. c. 6.* hanc flebilem abominandamq; crudelitatis adſcribit hiſtoriam. Tempore Ludouici Bauari Imperatoris in contẽptum religionis Chriſtianæ, fratres Neapolitani, diſſidentib. Papis, flagitioſam quandam, ſimul & turpiſſimam excogitabant ſectam Nam conuenientib. in antris locisq; abditis, quos in eam turpitudinem allexerant, viris atq; fœminis, Sacerdotes, qui inter ipſos habebantur, vt crimen honeſtate prætexerent, diuinas laudes Chriſtiano more præcipiebant, quibus intempeſta nocte peractis, Sacerdos pro concione quædam præfatus, ad confirmandos in nefario errore animos, in eo maximè erat occupatus, ſuis inclaman-

mando, colendam eſſe ante omnia caritatem: Eſſe enim eam omnium virtutum quaſi caput, teſtib. ſacris elogiis, & eandẽ potiſſimum inter homines, auctore Deo, conciliari, & à Spiritu ſancto foueri, ſi vtriusque ſexus, maſculus & fœmina venereo complexu libenter iungerent, & libidinem explerent mutuam. His commoti & inſtigati viri fortiter ac tauricè laſciuientes fœminas ſubagitabant, extinctis candelis rem fœdiſſimam peragentes, qua peracta, ſe ſacra, ſi ſacra dicenda ſunt, peregiſſe dicebant; docentes etiam publice, plus quam impie: Non hoc eſſe Chriſti Teſtamentum, *Pacem meam do vobis; pacem meam relinquo vobis*: ſed τὸ *Creſcite & multiplicamini, & replete terrã.*

Ex nefario verò iſto congreſſu ſi quæ conceperat, deportari ad ſe partũ Sacerdotes iubebant, iſti dein ſolemniter & pompoſè in loco ſacrificiis dicato conuenientes, infantulũ ſubiectum igni in cineres adigebant, quos vrna exceptos ceu rem ſacram reponebãt, vt ſi quis in eorũ numerũ cooptandus cinerib. cũ vino epotis initiaretur. Cæterũ defuncto eorũ Pontifice maximo, vt omnis abeſſe vide-

retur

retur inuidia, & res nō humano, ſed diuino conſilio agi, in demortui locum ſurrogandi aliū modū ſeruabant, ex illo flagitioſo coitu ſuſceptū infantē, ad locum ſcelerib. deſtinatū iuſſa mater haud inuita deportabat, deportatū cōpreſſis manib. mordicus tenebāt, in orbē ac gyrum trahentes, vſq; efflaret animulam in pub. cœtu. Hæc geſta ſunt ſub Ægydio Epiſc. Rom. apud Neapolim, & à nobis ideò recitantur, vt intelligamus Diabolū humani generis hoſtem eſſe acerrimum & truculentiſſimum, qui omni ętate flagrātiſſimo odio nos proſequutus, mactationes hominū ſtudioſiſſimè efflagitauit, cū cædib. & ſanguine impenſius delectetur & gaudeat; tū quia illudere vult filio Dei, qui carne humana indutus obtulit ſeſe Deo Patri pro peccatis noſtris. Sed ne obliuiſcamur, quæ cum primis dicta volumus, Iuliani Imperatoris ſcelera, ac Magica ſacrificia, admodum horribilia, is poſtquam Chriſtum abnegaſſet, & Dęmoniacis vacaſſet rebus, crudeliſſimo animo eū Magica tractaſſe, animaduerſum eſt. Nā eo defūcto, corpora & capita multa interfectorū hominū in ciſtis & puteis,

Digitized by Google

locisque ſecretioribus Imperatoriæ Aulæ Antiochienſis inuenta fuerunt, quos ſua manu mactarat, & propriis digitis lacerarat ad vſus diabolicos. Niceph. *libr. 10. Eccleſiaſt. hiſt. c. 36.* Socrat. *lib. 6. hiſtor. tripartit. c. vlt.* Richard. *de præſt. Dæmon. c. 16.* Similia ſunt & deteſtanda magis, quæ contigiſſe audiuimus patrum noſtrorum memoria, in Huketan ſiue Noua Hiſpania, vbi in populoſa & ampla Ciuitate Temixtitan Diis ſuis annuatim vltra 20000. puellorum, puellarumq; corda ſacrificare ſoliti fuerunt. Laurentius Surius *ex Archiuis Carol. Cæſar.* inter alia etiam recenſet, dictu & cogitatu, quod ęque eſt horrendum, 1000. homines, vno plerumque die, idolis fuiſſe immolatos in Ciuitate Mexicana; Quæ nunc per gratiam Dei disiecta & exturbata ſunt, Dæmoniisq; ſilentium impoſitum, vt credamus nullibi hodiè eiusmodi mactationes in vſu eſſe, & in Orcheſtra fieri. Fuerunt tamen & adhuc ſunt, vt vſitatæ ſtrigibus, aliisque ſordibus Satanicis inquinatis, ita gratiſſimæ, quibus ad ſuam & ad Satanæ libidinem, violentas manus crudeliſſimè ſanguine innocenti cruentatas contaminant;

nant;

nant; Nicol. Iaquerius *in flagel. hæret faſcinar. cap. 15.* teſtatur, ſua ætate in Gallijs deprehenſum fuiſſe Cacomagum, eumque Baronem, qui clam & furtim iugularat, ac diabolico prorſus animo ſuis vnguibus diſcerpſerat X X. puerulos in hoc, vt ex ſanguine cæſorum librum quendam in obſequium Dęmonum conſcriberet, in ſcelere deprehenſum publicè pœnam tanto ſcelere dignam; ſcelus illud perſoluit.

Sed eo illi ſcelere non ſoli cruentati & contaminati reperiuntur, vide quid narret Spreng. *in Mal. Maleſ.* in Diœceſi Baſilienſi, in oppido Dan, obſtetricem & veneficam, ait, fuiſſe flammis abſumptã, & in cineres redactam, quod inter alia facinora, vltra 40. infantulos recentes ex vtero prodeuntes, acu clam per verticem cerebello immiſſa, iuxta ſpontaneam eius confeſſionem, enecarat, Dęmoniorumque principi litarat; digna profectò, quę vna cum altera, quæ in Argentinenſi Diœceſi deprehēſa, ęternis flammis deſtinanda veniat. Sic hodiernæ ſtriges & veneficæ quàmplurimos ſolent interimere infantulos, ad miſcenda parandaq;

Digitized by Google

venena, & ad damna inferenda rebus noſtris: cuius generis eſſe poteſt exemplum oblatum Nicol. Remigio; Molitori erat infans anniculus, præcipuæ eius delitiæ, hunc tres Lamiæ cunis detractum in ardentem deponebant rogum, quem ipſæ ea cauſa in perarduó monte extruxerant, exuſti cineres ſtudiosè colligebant, tum rore, ex ſegetum ariſtis graminumque ſummis herbis, excuſſo perfundebant, atq; maſſam vbique friabilem concinnabant, adſpergendis ſc. vitibus, ſatis atq; arboribus, quo ſtatim læſo flore, perirent, fructibusq; ſuis deficerent. Aliæ ſunt, quę deuorant infantes, omnes omnis crudelitatis transgredientes terminos, cum in eam ſęuiant ætatē, quæ etiam feras mites interdum inueniat; corda eorum eximunt, in cibum peculiarem diabolicis ritib. conſecratum, quib. deglutitis & abſorptis, tum quando in manus Magiſtratus & torquentium deueniant, veritatem ſe fateri & effari nō poſſe, ſtultiſſimè à Dæmone perſuaſæ ex animo credunt. Hæc & ſimilia documēta luculentiſſima ſunt, ex quib. diſcimus, ꝙ Diabolus tam mirus & auarus ſit mortis

& in-

Digitized by Google

& interitus deſiderator, quàm eſt Deus vitæ & eſſentię amator. Hæc verò immanitas cœpiſſe nobis videtur à Simone Mago, vt narrat Clemens *de reb. geſtis Petri.* qui perperàm intellexerat illud Ioh. c. 6: *Niſi comederitis carnem Filii hominis, & biberitis ipſius ſanguinē, nō habetis vitā in vobis.*

Sed pluribus hæc perſequi, planè iam noſtri non eſt inſtituti, ſatis eſt nobis carptim hæc lectori ꝓpoſuiſſe, & leuiter adumbraſſe, fuſiùs de hiſce dicendū erit in libello noſtro, cui tit. fecimus NEGOTIVM DÆMONIACVM; vbi cauſa monſtranda, quare Diabolus infantib. ſacroſanđi baptiſmi charactère nondum inſignitis præ cæteris inſidietur, eoſq; infeſtet, maleficarum vtens opera; & quam ob rem Maleficis, inter animantia, hominum ſemper ſit præcipua cædes, atq; inter homines infantium, eorumq;, quos ętatis innocentia atq; integritas maximè commendat, longè gratiſſima: & remedia ſiue amuleta contra Satanicas inſidias & impetus commonſtranda, communicanda erunt, quibus ſuos pii parentes pios præmuniant filiolos; Hos interim Dei cuſtodiæ & prężſidio tradant & com-

mendent, quo deſtituti periclitabuntur, quo ſtipati, ne hilum Dęmon cum vniuerſis ſuis organis ipſis nocebit. Plura & innumera exempla ex elogiis Sagarum petita lectu admodum horrenda, legenda ſunt apud Nicol. Remig. *lib. 2. Dæmonolat. cap. 8.* & Rudolph. Widman. *in Hiſt. Fauſt. part. 1. c. 42.*

Solent etiam Lamiæ nonnunquam vel ſolo afflatu, vel viſu inſtar Baſiliſci mortem hominibus inferre, vt illa Diaboli ſeruula, de qua Sprenger. & Caſpar Goltwurm *de Mirac. Diabolic. part. vlt.* iam ſuper lignorum ſtruem ligata, quę in carnificis vultum ſufflauit, ex quo carnifex protinus extinctus conciderat; pari modo & alterum ad ſe venientem repulit. Tertius alienis periculis cautior, cum diligentius ſibi caueret, ſic tamen eius halitu fuit læſus, vt poſtquam tota ipſius facies intumuiſſet, hinc etiam luminibus orbatus in eum incideret morbum, qui vitam illi non multò poſt cruciabiliter abrumperet: Vel VISV, vt populi illi veneficiis non leuiter imbuti, in Triballis & Illyriis, viſu interimentes eos in primis, in quos iratos ſuos conuertunt vultus.

Digitized by Google

tus. Eiuſdem potentiæ & generis ſunt Vitiæ(aliis Bithiæ) fœminæ Scythicæ. Nec expers veneficii huius fuit famoſiſſima illa venefica & faſcinatrix Eriphia, quæ animal aliquod inſpiciens præſens ei per adſpectum adferebat venenum & malum ineuitabile, vnde adagium ortum, Anus Eriphus, in mulierem excantatricem. Vid. Eraſ. *in Chiliad.2.cent.8.*

Sunt quæ lædunt leui contactu manuum, & tum toxicum & vnguen ſub vnguinibus plerumque occultant, & clam adfricant; vel virgularum, quas medicatas, vel etiam vnguine, aut re quapiam alia perniciali illitas ſæpius geſtant, per occaſionem abigendi pecoris, his ceu ioco ſæpè obuios feriunt homines, quos perditos volunt, tum etiam pecudes, nec quidem irrito & innoxio tactu, vt nobis teſtatum reliquerunt ſtriges quàmplurimæ, plurimis in locis capitis damnatæ, ex quarum numero ſunt, quæ in Amæneburgenſium iam ante aliquot annos diœceſi, & quæ apud Fritzlarienſes incineratę fuerunt. Talem à ſe Patauii viſam ſcribit Cardanus, quæ puerulum enecabat illicò, dum leuiter ferula illius dorſum contingeret.

Aliæ lædunt vnius atque alterius verbuli prolatione. Bodinus à ſe viſam eſſe ſagam ait, quæ vnico verbo homines è vita tollebat. Quo a. pacto id fiet? reconditam quandã adminiſtri Dæmonis operã in hoc agnoſcamus ſubtilitatẽ ſuã interponentis, is quicquid ſic prodigiosè Lamiæ efficiunt, illud totũ ſibi Dæmon vi aliqua occulta aſſerit. Aliæ perniciem & necẽ inferunt laudando: & hoc Dæmonis interuentu & latenti miniſterio fieri verũ eſt. Huc pertinet, q. Gell. *lib. 9. noct. Attic. c. 4.* ſcripto prodidit, quodq; in Plinio *Nat. hiſt. lib. 7. cap. 2.* Wier. *libr. 3. de Præſtig. Dæmon. cap. 35.* & Baptiſt. Porta *Mag. nat. lib. 8. cap. 14.* Solin. *cap. 6.* & aliis, de quibusdam in Africa familiis voce & lingua effaſcinantibus legitur; quæ ſi impenſius fortè laudauerint pulchras arbores, ſegetes lætiores, infantes venuſtiores, egregios equos, pecudes paſtu ac cultu opimas, emoriantur repentè. Plin. & poſt hunc Wierus, & Ananias *de Nat. Dæm.* hanc ipſis ingenitam proprietatẽ eſſe cõtendunt, qualis erat in gemellis, de quib. Albert. *lib. 3. de Mot. animal.* quorũ alteri latus erat, tactui cuius clauſtra & portę pate-

patebant omnes, alterius è diuerſo repentè claudebat, quæ aperiebantur. Sed falluntur, cum non animaduertant effaſcinationes iſtas arcano & latẽti Dęmonis interuentu & opera perfici. Æqualem n. & eandem ferè effaſcinãdi energian noſtris etiam mulierculis Dæmonis pediſſequis ineſſe, experientia edocet, & multa eorũ, qui faſcino perierũt, teſtant exẽpla.

Poſſunt ẽt mala arte corporib. hominum occultè indere & ſubtiliter ingerere ac intrudere teſtas, carbones, ſtuparum ac capillorũ glomos, ſcruta, vitrorũ fragmenta, gladiorũ, cultrorumq; mucrones, lacertorum ac bufonum exuuias, atq; alias id genus quisquilias, quas poſtea homines inter maximos cruciatus, aut per vomitũ eiiciunt, aut ſæpè ẽt facto vulnere expellunt & eximũt, aut niſi eximant, miſerabiliter ex iis pereũt. Hæc tanq̃ noua, inaudita ac incredibilia multis videri certum eſt, licet veterib. etiam cognita & probata fuerint, quod vel illud Ouidii indicat, ſic de Medea canentis.

Et miſerum tenues in iecur vrget acus. (Klein Sie (die Zaubrin) kan die Nadeln groß vnnd Tieff zaubern in die Leber hinein.

Sed conſiderent increduli iſti, cum natura hęc & ſimilia, ſiue ingenerata, ſiue immiſſa ſua ſponte proferat, nihil extra cancellos, quos ipſa ſibi circumdedit, euagata, quid Dæmones facturi ſint, præſertim vbi ſe ad explendam, quæ illis innata atque inſita eſt, nocendi libidinem ſe totos parant ac deuouent, quorum ope & auxilio ſtriges vtentes illa operantur. In confeſſo eſt, quod multa naturæ vitio in homine gignantur, vt lumbrici in ventriculo, calculi in renibus, lapilli in articulis, in lotio venereo morbi infectorum beſtiolæ formicis ſimiles. Lemnius vir eruditiſſimus *in de Occult. natur. mirac.* à ſe obſeruatum ſcribit, quod ex ſordidis & fœdis vlceribus ac vomicis, vnguium, pilorum, teſtarum, oſſiculorum, lapidum fragmenta ſæpè exempta ac eruta fuerint. Non pauca huius materiæ & propria & certa apportare poſſemus documenta. Sed cum animum ad alia adiecerimus, ſtylum cohibebimus, ac calamum truncabimus, diligens Lector ea petet ex Dæmonolatria Remig. qui acutè & ingeniosè rem præſentem tractat *lib. 3. c. 1.* & Ananiam *de Nat. Dæmon. lib. 4.*

pag.

Digitized by Google

pag.193. Pet.Binsfeld. *Commentar.tit. C de Maleſ.& Math.quæſt.7.* Adolph.Scribon. *de Nat.ſag.pag. 48. & ſeq.* Reinhard. Lutz Erytropolitanum *in tract. Rerum olim nouarum.* de ſtrigibus Anno 1570. Schledſtadii Vulcano oblatis, & Iacob. Wallick Von Hexen vnd Vnholden. *cap.4.* Rudol. Widman *in hiſt.Fauſt.part. 1. c. 42.* in conſilium adhibeat.

Vnicum non malè ſubnectere, ſine moleſtia, amamus, quod ſuppeditat Langius vir Medicus, cuius laudata eſt auctoritas *in Epiſt. Medicinal. Epiſt. 42.* Oppidum eſt, inquit, in Germania, Wirich lingua patria vocant, in eo agricolam quendam latentes & occulti quidam corporis dolores ſic diuexabant, vt præ impatientia ipſe ſibi ſua manu iugulum feriret. Nam & de viui interiore cute, clauus ferreus, ante detractus, non ſine maximo eius cruciatu fuerat. Medici igitur cupidi perſpiciendę cognoſcendæque tam inſolentis morbi cauſæ, mortui viſcera per vulnus patefecerunt, in iis, præſentibus omnibus qui adeſſe voluerunt oppidanis, repertum bacillum. I V. è chalybe cultelli, ferramenta alia duo,

& lanuguinis ac capillorum pila ſatis magna. Quandoquidem igitur hæc, placet loqui cum Remigio, ſic ſenſib. veri nunciis participantur, abſurdè & pertinaciter facere videntur ἀπιϛοῦντες, qui rei difficultatem pro mendacio recipiunt, quaſi quod inauditum ſit, aut difficile, illud illicò ἀδύνατον ϗ ἀμήχανον habendum ſit, ac non potiùs conueniat, vnumquodq; ex ſe atq; vti re ipſa eſt cenſere, quàm per affectatam incredulitatem in dubium incertumque adducere.

Noſſe & poſſe Magi eſt, ſed factum credere noſtrum eſt.

Poſſunt inſuper vicinorum vaccas lacte priuare, id ſupprimendo, exiccando, transferendo, ſupprimunt data herbula aliqua inter paſtum, quæ naturaliter lactis fluxum ſiſtere poteſt. Factu illud vetulis iſtis eſt facillimũ, vt quę vires herbarum & radicum ſæpè melius & exactius nouerint, quàm Med. Doctores. Res etiam vel ob id fidem meretur, quoniam nonnunquam lactis fluxus ex aliqua infirmitate impeditur; interdum etiam à natura, vt poſt conceptum fœtum, vt in fœmina ſanguis menſtruus, ita lac in vacca. Natura igitur cum poſſit, quo minus

minus ſaga poſſit, non videmus. Atque vt in vacca lac minuunt, diducunt, ita & in mulieribus, limini ædium ſubiicientes herbulas, quas ipſæ conquirunt, aut à Dæmone donatas habent. Sic legimus, Lamiam natura vitioſam & valdè deprauatam, vicini ſui ædium limini acceptam à Dæmone herbulam ſubdidiſſe, quod poſtea, vt vxor domina ædium eſt ſupergreſſa, prorſus ei lac omne in mammis exaruit, ex qua penuria poſtmodum infans, quem tum lactabat, interiit, quod peſſima ſaga maximè in votis habebat & enixè volebat. Aliæ eiusdem malæ nationis mulierculæ lac ſuffurari ſolent, vnde cognominantur German. noſt. Molckenzaubrin oder Milchdiebin. Talis Auguſtę Treuirorum Vulcano ſolemniter cõſecrata fuit, quæ in domus ſuæ pariete, impacto epiſtomio, lac omne alienum vaccarum vicinarum eliciebat; Dæmon interim lac emulgebat, ac celerrimè trãsportabat. Sunt quædã in Germania, quæ è iuncis, cultris, ſecuribus, frameis, parietibus aut columnis infixis, lac emulgent, his vt illi Treuirenſi Dæmon lac aſportat & affundit, idque adeò ſubti-

ſubtiliter, vt putent deluſæ ac dementatæ Lamiæ, ſe ex rebus illis raris, aridis & exuccis emulgere. De lacte furtiuo vide Libell. German. Dn. Iacob. L. Baronis in Lichtenberg. cui tit. Hexenbüchlein/ von den vornehmſten Puncten der Zauberey. *De præcipuis maleficii articulis. pag. 37.* & Spreng. *Mal. Maleſ. part. 2. quæſt. 1. c. 14.* Item Ludouic. Milichium im Zauberteuffel/ *Dæmone Magico. c. 20.* Lacte nunc probè madidi, ad fruges nos conferamus. Sed hem! ouorum non obliuiſcamur.

Poſſunt etiam parere & ponere oua. Nouimus nos & vidimus ruſticā de gente Strigum, quæ ſingulis diebus, ſi modò lubebat, pariebat oua, nidulo incubans, quem ex ſtramine & iuncis confectum in modum nidulorum gallinis noſtris, quos ſubdimus, in camera ſua ſepoſitum habebat, ita κοκκύζειν, vt ſolent gallinæ parturientes, poſt ſurgens de nido, ſua colligebat oua, ſed vltra IX. nunquam. Num è poſterioribus eius delapſa fuerint, ignoramus; crediderimus, ſi eadem prius acerrimo aceto per triduum macerata, ab ea abſorpta; verùm putandum, quod mediante præſtigiatore tartareo aliundè al-

lata & ſuppoſita fuerint. Hoc de ouis, à nemine, quod ſcimus, prius fuit obſeruatum, quia rarum, & non niſi pinguioribus quibusdam Sagis conceſſum.

Nunc de frugibus. Magicarum artium periti poſſunt fructus prouentusque alienos pellicere, & aliò traducere, vt narrant multi; nec mirum! cum id ſolo motu locali perficiatur à Dæmone. Non alienum à ratione autumamus eſſe, ſi dicamus hoc Dardani Magi vetuſtum eſſe inuentum; ſiquidem Scriptores cenſent, à Dardano vocatos Dardanarios, annonæ flagellatores, quod vel crediti, vel inſimulati Magicis artibus alienos aceruos in ſua horrea traducere; & vetuſtum eſſe libenter fatemur; meminit enim eius Virg. Eclog. 8.

Atq; ſatas aliò vidi traducere meſſes.

Lege quoque XII. Tab. pœnam in veneficos & frugum excantatores eſſe conſtitutam, legimus. Sic illa:

Qui fruges excantaſſit, pœnas dato.

Et:

Ne alienam ſegetem pellexeris excantando.
Ne incantanto, ne agrum defruganto.

Meminit etiam huius incantamenti Plin.

Digitized by Google

Plin.lib.17.cap.25.& alibi narrat id accidiſſe in agro Marrucino. Hac in arte diabolica excelluerunt Stadlinus & Hoppo Germaniæ Magi, de quibus Spreng. *in Mal.maleſ.*

Facilius ipſis erit, quaslibet fruges terræque fructus perdere, & agris ſterilitatem inducere, quando malo carmine Dæmonem accerſunt, ille fruges & anni prouentum mox perdit, aut variarum ſpecierum beſtiolas in ſata immittit, quæ ea momento populentur ac abſumant; hoc teſtatum ac clarum faciunt exempla congeſta à plurimis plurima. Varro *lib.3. de Faſcin. cap.1.* Binsfeld. Remig. & aliis. Fatebatur Alexia Violæa venefica, ſe ſolitam in aerem minutũ puluiſculũ ſpargere, in eũ vſum à Dæmone ſuo Magiſtello ſibi conceſsum, vt erucæ, bruchi, locuſtæ, gurguliones, mures, ratti & ſimiles peſtes ſatorũ adeò denſæ naſcerentur, vt iis agri illicò vndiquaq; contaminarentur. Et aliæ innumeræ eiusdẽ farinæ ſtriges memorant, ſe ſimili facto ingentem murium copiam non ſemel in agris excitaſſe, qui illicò in terram ſeſe abderent, corrodendis ortarum frugum

germi-

Digitized by Google

germinibus. Remig. *lib.1. Dæmonolat. c. 21.* Beſtiolas tales non ſolum ruri ad perdendas ſegetes immittere poſſunt, ſed & vrbibus procurare, & certis ædibus importare, ad diuexandos & exagitandos homines, quemadmodum venefica illa in oppido Kirchoffen vno diſtanti milliari à Friburgo Briſcaudiæ exuſta, quod cum haberet legitimum maritum, ſurreptitio tamen turpi ac fœdo amore capta, 18. an. actum carnalem cum Diabolo tanquam marito exercuiſſet, inter alia crimina libenter confeſſa eſt, ſe per riualem ſuum aliquot modios pulicum comportaſſe, & ædibus Friburgi immiſiſſe.

Magi & Lamiæ poſſunt igne domos ꝑdere, hoc loco, quoniã incidimus in ſermonẽ, qui exuſtiones cõtinet à Dæmone ꝑ Magos immiſſas, iuuat & hac de re exempla pauca adiungere, ex quib. magis rei veritas eluceſcat, licet haud credamus hic ἀπιςοῦντας reperiri, cum ſciamus & habeamus etiam hac tempeſtate homines, nulla arte Magica imbutos, excitandorum incẽdiorum peritiſſimos. Ex multis vnum ſit, quod recitat Nicol. Remig.

lib.

lib.2.Dæmonolat.cap.13. Ex Epiſtol. famil. Eraſm. Roterod. de oppido in Heluetia, nomine Schiltach / quod à Saga concrematum fuit, qua cum Dæmon ſpurcus amator 14.an. conſuetudinem habuerat, hanc ipſe cum ſuſtuliſſet in aerem, impoſuit eam fumarii faſtigio, tradens ei ollã, iuſſit vt inuerteret, inuertit, intra horam totum oppidum ſic incendit, vt nulla aqua extinguendæ flammæ ſatis eſſe poſſet, quin totum exuſtum & incendio conſumptum. Huic affinia vid. *citat. loc.* quæ auctor ex iudiciariis confeſſionibus Sagarum obſeruauit, & Gilbert.*cognat. in Sylua* narrat.*lib.8.pag.563.*

Poſſunt alterius famæ nocere multis modis, dæmoniacis præſtigiis, vt Cenomanenſis ille Triſcalinus, qui dixit, Parochum geſtare ſub brachio chartarum luſoriarum manipulum, pro breuiario, quod & ipſi parocho perſuadens, fecit, vt rubore & pudore ſuffuſus, libellum abiiceret, Bodin.*lib.3.Dæmonom.c.3.*

Famam alterius denigrare poſſunt, peccata occulta reuelando, vt ſolent Energumeni, vel falsò inſimulando. Exemp. *vid, in Chron.* Sigisbert. & Vincent. *Spec.*

Spec.hiſtor.lib.25.c.37. Domeſtica, præſentia, & recentiora adferre poſſemus, ſed ſunt odioſa.

Poſſunt exhibere conuiuia vel phantaſtica planè, qualia arbitramur fuiſſe Paſetis apud Suidam, de quo ſup. *quæſt.5.* Hoc modo ſuperioribus annis conuiuium præmonſtrabat Scotus, ex cuius epulis ſaturiet ſibi viſi conuiuæ, mox fame vera cruciabantur. Similia multa exhibuit, inſtruxit & inſtituit Iohan. Fauſtus: Vel exhibere cõuiuia ex cibis veris; quos cum Dæmon præbet Sagis, in nocturnis comeſſationibus, vtplurimùm ſunt ex morticinarum pecudum carnibus, rebusque aliis, quas homines habent pro derelictis, ſuntque adeò mali guſtus, odoris tetri, vt vix ſint veſcendo: ſimiles vt habeant labra lactucas. Nonnunquam tamen ſpurcus conuiuator Dæmon ſuaues ac liberales cibos apponit ſurreptitios & alibi ablatos, ſicut & potum è vaſis vinariis, vid. L. Baron. de Lichtenberg im Hexenbüchlein. *pag. 15.* Sed rariſſimè. Diuina enim iuſtitia raró id permittit, ne gumiis hæc ſit ad ineſcandum efficax illecebra. Sal vtplurimùm deeſt, ſæpè pa-

nis, quare deſint, ignoramus. Attamen non dubitamus, ſi Deus ſinat & ipſe velit, poſſe eum ſalem & panem, atq; adeò delicatos, exquiſitos & electiles cibos apponere & ſuppeditare, vt non rarò ſuppeditauit excellentibus ſuis cultoribus, quos ipſi verbulo prolato in promptu habent. Ita Iohann. Fauſtus, Chriſtophor. Wagner, Iohan. Theutonicus, Tritheim. Abbas, & Herolffus quidam Abbas, Anton. Morus ſępiſſimè ſoliti fuerunt cum Dæmone accumbere, genialiter viuere, cœnasque dapſiles celebrare. Vid. Rudolph. Widman. *in Hiſt. Fauſt. part. 1. c. 13. & alibi.*

Deo conniuente & permittente poſſunt captiuos carceribus & vinculis eripere, liberare & transferre. Nec mirum! cum id ſola disruptione fiat. Huius rei narratio extat de Lupoldo Duce Auſtriæ, lectu digniſſima in Chron. Hirſaug. Tritheimii, & in Widm. *Hiſt. Fauſt. part. 2. c. 12.*

Nec dubitamus, poſſe Magos per artẽ ſeu potius κακοτεχνίαν Magices (Dei permiſſu, cuius in manu eſt victoria) in prælíis victoriam largiri, aut etiam reportare,

quam

quam arte Magica inſtructi ſæpè reportarunt, & vrbes obſidione liberare, & expugnãdas præbere. Legimus in hiſtoriographis Ollerũ arte Magica apud Succos adeò clarũ euaſiſſe, vt diuinitatis opinionẽ aſſequutus fuerit. Et Zoroaſtrẽ artibus Magicis ſtipatũ, in præliis ſemper victorem extitiſſe, vt inde ſolium apud Bactrianos conſcenderit, & in Regem electus fuerit. Saxo Grammat. de Oddone Danico pirata *lib. 5.* in hunc modum ſcribit: Oddo absque carina altum perrans, hoſtilia ſæpè nauigia concitatis carmine procellis euertit, negotiatoribus infeſtus, clemens agreſtibus; inito cum Normannis conflictu, ita vi carminum hoſtium hebetauit aſpectum, vt diſtrictos Danorum enſes eminus iacere radios putarent, cominus verò ne ferrum quidem vagina extractum viſu excipere poſſent, victa quippe fulgore acies, prçſtigioſæ coruſcationis impatiens erat. His conſimilia ſunt quæ narrantur ab Olao, de Haquino Noruego, & Biarmenſib. Huc refer hiſtoriam de ſignifero in vexilli cuſpide formidabile geſtante caput, idque ad fumum ac nebulam

Digitized by Google

quatiente; ex quo innumeri fuſi Poloni. Legimus etiam Nectanebum Regem & Magum certo modo & magico artificio cereas confeciſſe imagunculas, quas cum ipſe poſtea immergeret aquis, certa præfatione adhibita, hoſtium naues in mari ſimiliter merſas & periclitatas, Agrippa *libr. 2. Occult. Philoſoph. cap. 49.* & Widman. *in hiſt. Fauſt. part. 2. c. 15.*

Cęterum dubium nobis nullum eſt, poſſe fieri illicitis artibus, vt Magi ad ſumma euehantur faſtigia. Mirum eſt, quot & quanti producantur Pontifices, qui malis artibus ad Apoſtolicum culminis apicem aſcendiſſe feruntur. Vid. Platin. Naucler. Balæum, & lege eos cum iudicio ac pio piæ mentis affectu. Talia enim & tanta ſunt monſtroſaque eorum de multis mendacia, vt nobis ea hic recenſere ſit religio.

Quod de dignitate & honorum amplitudine, idem eſt nobis iudicium de diuitiis & theſauris, quos arte Satanica Magos conquirere poſſe, in confeſſo eſt. Aſt non niſi rariſſimè. Et licet Dęmones defoſſorum ſint cuſtodes theſaurorum, & diuitias in mari ſubmerſas aſſeruent, auri,

auri, argenti fodinas teneant, vnionum & gemmarum latibulis præſint, ex quibus, quæ vellent, ſumere poſſent. Quid? quod longè aſtutius ac ſubtilius ex ſcriniis & ſacciperiis, quàm quis mortalium nummos ſubducere poſſent; id crumeniſecis & furunculis factu cum ſit facilè, cur Dæmonibus ſubdifficile? Ipſi tamen nihil vnquam eorum depromunt, quò aliquam liberalitatem & magnificentiam erga ſuos comprobent & declarent, quam ſæpè vanè & mendaciter apud ſuos iactant. Idque parſimoniæ, aut rei retinendæ, cuius alioquin nihil indigent, ſtudio ab eis fieri, ſtultum eſt credere. Sed potiùs, ita eſſe mortalibus immenſa Dei bonitate ac prouidentia conſultum, ne ſi veras illi elargirentur opes, nullius iam tuta eſſet à tantis illecebris integritas, ſemelque comparatæ, ad omnem nequitiam flagitiumq́; materiam ſuppeditarent, vt Thales ait, illas φάρμακα ἔχειν εἰς κακίαν μύρια. Hinc fit, vt Lamiæ nunquam veros à Martinellis capiant nummulos: ſed ſi ipſis pecunias conferunt, pecuniæ non ſunt, niſi ſecundum apparentiam, quæ poſtmodum ſublatis præ-

ſtigiis, fimus, limus, teſtæ, folia, ſcruta, ſtercora, & aliæ id genus quiſquiliæ eſſe reperiuntur, vt teſtantur ipſæ Striges. De fraude hac malorum Geniorum conqueri videtur Pſellus *libr. de Dæmonibus*. Dæmonia, inquiens, nobis diuitias promittunt: nihil tamē ex ſe tradere poſſunt, ſed viſu tm̄ quædam inania & inſtabilia ſuis cultorib. offerunt, id ſi Pſell. de eo, ꝙ facere Dæmones ſolent, intelligit, verū loquitur, ſi de eo ꝙ poſſunt falſum & mendax. Imo Dæmones pro libidine homines ditare ſi poſſent, quem mortalium ſibi non adſtrictū & obſtrictū redderent? hac noſtra præſertim tēpeſtate, vbi auaritia miris modis dominatur, quis ipſis non obtemperaret? obſecundaret? Nouimus nos iuuenes quoſdam, nobiles & ignobiles, in eo qui erant animo, vt propter τὰ χρήματα, & ſolum aurum Dæmonum ad voluntatem omnia ſe facturos iurarent, Sed hi omnium ſunt peſſimi! Hoc animo multi ad Dæmonolatriam ſæpiùs adiguntur, capiuntur, in exitium & interitum abducũtur, illi maximè, qui à certa fide deuiarunt, Dæmonis eſca illecti, theſauris inhiantes, quos ſibi à Dæmone præmonſtra-

ſtratos cum animæ & corporis periculo eruere conantur. Rei Hiſt. vid. in Nicol. Remig. Dæmonolat. *c. 4.* Bodin. Dæmon. *lib. 3. c. 3.* Widm. *in Hiſt. Fauſt. part: 2. c. 9.* à quo niſi in πέτρην ἀγέλαστον fueris mutatus ſine riſu non diſcedes. Innumeræ ſunt, quas conſultò omittimus, ne plus iuſto ſimus longiores. Vnicum tamen ſubiiciemus exemplum admiratione non indignũ, & dignũ maximè admiratione noſtra, q̄ Marian. Bubo *lib. de Auarit.* nobis ſuppeditat, de Ciue quodam radicitus nequitioſo, & prorſus auaritia corrupto, ex Thuringia oriundo, is cũ inſana pecuniæ libidine pruriret, adeo vt dies noctesq́ hoc vnicè mẽte verſaret, qua arte, quaue fraude, auri, argẽtiue grandẽ ſummã requireret, & opuleſieret, tandẽ ei nocte quadã preſſius & intenti⁹ in id cogitãti Dæmon ad ſpeciẽ vicini nõ pridẽ defuncti apparet, ſeq́; ſpiritũ defuncti eſſe fateť, & ob id ex orco emiſsũ, vt impotẽtiori eius deſiderio leuamẽ adferret, ac animo pecuniarũ ꝑcupido & auaro bene cõſuleret; addens conſultũ eo modo ipſi fore, ſi clã omnib. domeſt. benemane ſurgat, nõ inuocato nom. Ieſu in locũ cõdict. exeat,

Digitized by Google

ibique cryptam ingrediatur. Ecce tibi, quid fit? Auarus ille homo non aliter quàm canis famelicus carnibus inhians, ipſe pecuniis, prædictis obtemperans excurrit, cryptam ſibi adapertam inuenit, eam ingreditur, ſed ad finem antri vix progreſſus, videt arculam auro rutilanti repletam, cui incubabat canis ater, atroxq́; σεσηρὸς, quaſi hominem laceraturus, aditumq́; ipſi propiùs intercludebat. Ex eo cum ſe in caſſum laborare animaduerteret miſer ille, egreſſus cum dolore, & vacuus domum rediens, altero die œſtro correptus fuit, ita vt poſtquam filiam ſuam ſubnigram, natu iuniorem inſignis procacitatis puellam, cum furioſo patre ludere & iocari volentem, ad mortem diuerberaſſet, & ipſe mox animam ſuam in furore efflarit. Quo exemplo diſcant alii abſtinere ſe ab eruendis theſauris, & de per fas nefasq́; corradendis bonis, ne in diuina & humana pſephiſmata delinquentes infernali Cerbero deuorandi, iuſtiſſimi Dei iudicio, demerente ipſorum nequitia, trudantur.

Concludamus deniq; per ſolum Deum ſtare, vt homines opuleſiant, qui

præ-

prærogatiuam ditandi ſibi ſoli ex iure & merito reſeruauit. Omnia dat Dominus, nec habet inde minus; ipſe aperit manum ſuam, & implet omne animal benedictione; ipſe dat cuique, & non improperat, in manu eius diuitiæ & gloria. *O dulciſſime IESV nos omnes hic & in altera vita dita, bea, recrea.*

QVÆSTIO VIII.

An Magi aliqua mixta maximè ſenſibilia, arte Magica producere poßint?

ANimalia imperfecta, ex quorum numero ſunt muſcæ, vermes, ranæ, locuſtæ, ſerpentes, pediculi, pulices, mures, ratti domeſtica illa & fœda animalcula, ac huiusmodi inſecta, & plura ex putrefactione naſcentia, poſſunt producere celeriter, non creando, ſed actiua paſſiuis applicando. Hæc eſt ſententia Auguſtini, & Petr. Martyris, quos tota ſchola Theologica ſequitur. Solent autem Malefici ex pacto per Dæmonem actiua paſſiuis applicantem ea producere. Nam ipſi ſortiarii plerumque neſciunt, quo pacto gignantur, & cauſas ignorant, vt quã-

do Dæmon dat Sagis minutum puluiſculũ, cuius in aerem iactu diuerſæ ſpecies locuſtarum, erucarum, murium & ſimiliũ beſtiolarũ, variæ peſtes ſtatim enaſcantur: iubentur interdũ alias nœnias adhibere, vim nullam naturalem habentes.

Eodem modo etiam poſſent producere anſeres & aues ſed imperfectiores, quales ſunt Bernachiæ apud Scalig. & quales gigni ſolent ex deciduis foliis & fructib. arborum quarundam in mari putreſcentibus, vel ex lignis nauigiorum putridorum. Vid. Cardan. *libr. 7. de rer. varietat.* & Iohan. Boemum *de morib. gent. lib. 3. cap. 26.* Scalig. *exer. 59. ſect. 2.*

Poſſunt etiam producere & excludere q̃dam inſolita & ſtupenda monſtra; quale illud in Braſilia, altum palmos 17. tectum corio lacertæ, mam̃is p̃tumidis, brachiis leonum, oculis flammeis & ſcintillantib. qualia forſitan monſtra fuere, quæ in Sax. ſyluis ſemihumana facie capta, Anno 1240. niſi fortè iſta ſint ex nefario, & cunctis ignib. plectendo, hominum & ferarum coitu nata, qui monſtrorum plurimorum origo indubitata. Sic. n. A. 1278. apud Heluetios quædã peperit leonem.

An.

An. 1471. quædam Papiæ catum; Brixiæ canem alia. Sic 1531. Mulier Auguſtę Vindelicorum eodem partu enixa primò caput humanũ membranis inuolutum, mox ſerpentem bipedem, tertiò porcum integrum. Similia plura cogitatu & dictu admodum horrenda obuia ſunt apud Scriptores recentiores. Lycoſthen. *de Prodig.* Cardan. *libr. 6. de rer. var.* Lemnium, &c.

Veriſſimam & admirandam nefandi coitus narrationem literis prodidit Mar. Delrius Belga: in hoc ipſo, inquit ille, Belgio fuit nefarius quidam tauricè & prodigiosè laſciuiens, qui vaccam iniuit, poſt viſa eſt vacca prægnans, & aliquot menſib. poſt edere maſculum, non vitulũ, ſed puerulũ; Adfuerunt, inquit, non vnus, ſed plurimi, deq; matris vaccæ vtero puerum cadentem adſpexere, leuatũ de terra nutrici mulieri deſtinarunt; & ex ſacro Baptiſmi fonte lauarunt, Chriſtianæ vitæ præceptis inſtituerunt; Puer ſuccreſcens pietati ſtuduit, & pro patre ſeriò orauit. Animaduertis hominem perfectũ, qui tñ ſentiebat in animo propenſiones vaccinas, vt paſcere prata, ruminari herbas.

Quid

Digitized by Google

Quid de hoc igitur ſentiendum, nonne hominem eſſe? eſſe! ex matre verò vacca natum negandum. Quid ergò? Diabolus quem infandum illud flagitium non, vt impulſorem, latuit, mox videri vaccam turgidam fecit, & cum voluit, aliunde infantem ſurreptum attulit, & vaccæ parturienti, vento quę prius grauida erat, puerum ſuppoſuit, ac ſi de vaccæ natura funderetur. Hinc nata opinio & puer perſuaſus, ſe vaccæ filium, falſæ & putatæ matris propenſiones hauſit imaginando. Nam vt verus homo ex ſeminis vaccini materia naſcatur, & organica illa diſpoſitio perfecta humani corporis in vaccæ vtero & vaccinę animæ calore & virtute perficiatur, id Philoſophi omnes inter ἀδύνατα computabunt. Idem eſto rectè Philoſophantium iudicium de puella Onoſcelia, ab euentu ſic dicta, quam aſina ex congreſſu nobilis cuiusdam iuuenis Epheſii filii Demoſtrati noctu ad patrios greges currentis peperit. Vid. Stobæum *de Vituper. Veneris & amoris. ſermon. 62.* ex Ariſtotele ἐκ τοῦ δευτέρω τῶν παραδόξων. Sed de re parùm grata, auditu moleſta, dictu fœda ſatis diximus.

QVÆ-

QVÆSTIO IX.

An Dæmones ſint incubi & ſuccubi, & an ex tali congreſſu humana proles naſci poſſit?

ALiquando improbos Dęmones cum fœminis concubuiſſe, verè non imaginariè tantum, multi graues auctores teſtantur, inter quos præcipuo loco eſt Auguſtinus, qui *lib.15.de Ciuitat.Dei.c. 23.* Creberrima, inquit, fama eſt, multique ſe expertos, vel ab iis, qui experti eſſent, de quorum fide dubitandum non eſt, audiuiſſe confirmant, Syluanos & Faunos, quos vulgò Incubos vocant, improbos ſæpè extitiſſe mulieribus, & earum appetiuiſſe & peregiſſe concubitus; & quoſdam Dæmones hanc immunditiem aſſiduè & tentare & efficere &c. Et decreto Innoc. Papæ huius nominis VIII. ſtatuitur, vt fidei inquiſitores in maleficas mulieres cũ Dæmonibus turpiter conſuetudinem habentes, vti par eſt, animaduertant

Etſi enim Dæmones non ſint præditi natura corporibus, tamen corpus extrinſecus adſumere poſſunt, vel mortuum

vel ad humanam effigiem conformatũ, ex condenſatis aeris vaporibus; & ſemen virile aliunde arripere. Sed illos ex concubitu iſto humanam poſſe procreare ſobolem, hic iam nobis dicere non licet: quanquam opinione quorundam Merlinum vatē in Anglia celebrem congreſſu Dęmonis & Virginis Regis filiæ generatum, & Platonem ſapientiæ Principem, de Virginis partu Apollinis phantaſmate, id eſt, Dæmonis oppreſſæ natum, tradant. Qui quidem aiũt, Dęmonem, qua eſt celeritate & naturalium rerum peritia, calorem prolificum & genitiuum in ſemine, quantumuis ille ſit aereus, ac facilè diſſipabilis, conſeruare, fouere, illudque quo momento mulier ad concipiendum optimè eſt diſpoſita, matrici ſic infundere, vt ſemini muliebri aptè & exquiſitè commiſceatur & coaguletur. Vid. ſacram Philoſoph. Franciſci Valleſii, *c. 7.* & fuſiùs Orat. noſtram Magiſtralem DE DIABOLO IPSO, Vom Teuffel ſelbſt. Item Sprenger. *Mal. Mal. part. 1. quæſt. 1. cap. 4.* Binsfeld. *de Confeſſ. Malef. concluſ. 5. pag. 212. & ſequent.* Dn. Henric. Kornmannum in LINEA AMORIS. *cap. de*

FACTO.

Digitized by Google

FACTO. Danæum *in Ethic. Chriſtian. lib. 2. c.14*. Timpler. *in Metaphyſ. lib.4.q.27.*

Hoc autem certum eſt, Dæmones non poſſe vi ſua, & ex propria ſua ſubſtantia more animantium generare, cum nulla ſubſtantia à materia abiuncta ſua vi aliquam in materiam formam inducere poſſit.

Nec nobis dubium eſt, quos legimus Succuba Dæmone natos, vel ſuppoſititios fuiſſe alterius fœminæ veros infantes, vel ab alio Dæmone prolem ementitam, quod non raro contingit, vt tempore puerperii, nemine obſeruante, Dæmon prolem recens natam è cunis auferat, ſeq; aſſumpta infantis forma ſupponat. Ad priorem ſuppoſitiui partus fraudem referimus, quod de Bauaro Nobili legitur, cui Dæmon ſuccuba imponens ſubtractos furto liberos ſibi ſuppoſuit. Ad poſterioris fraudis genus referamus illos paruulos, quos Campiones vocant, quosque ferunt adeò βουλιμίᾳ laborare, vt pulmentum, quod decem vaſtos & robuſtos trituratores impleret, glutiant, nec ad ſaturitatem, & lacte adeò ſint inſaturabiles, vt quinque nutri-

nutricum rumis exhauſtis, tamen ſint macie deformes, plumbei & menſibus aliquot poſt euaneſcant. Itali hos à continuo vagitu Vagiones, Saxones Kilkröpff / Germani noſtri Wechſelbälg / Wechſelkinder nominant. Vid. Paul. Friſium Nagoldanum *in Iſagog. Magiæ. c. 4.* & Lutheri Colloq. *cap. 24.* vbi multa piè ac neruosè de Campſionibus. Talem fictitium puerum arbitramur fuiſſe, quē quidam mendicus cum ſumma defatigatione baiulabat per Hiſpaniȩ loca, cum eo colligens Eleemoſynas. Delr. *Disquiſit. Mag. q. 15. lib. 2. tom. 1.*

Quintum igitur generationis humanæ modum haud facilè agnoſcamus, ſed tantum 4. Primus eſt absque mare & fœmina, vt productio Adami. 2. Absque fœmina, ſed interueniente mare, vt productio Euæ. 3. Absque mare, ſed concurrente fœmina, vt generatio humanȩ naturæ Chriſti ex virgine. 4. Ordinarius ex mare & fœmina. Ecquis igitur non cum ſtomacho accipiet nugas illorum, qui dicunt, Buddam Principem dogmatis Gymnoſophiſtarum apud Indos è latere ſuo virginem genuiſſe. Stultam etiam licet

cet apud Mahometiſtas conſtantem opinionem, pleroſque, quos ſua lingua Neteſogol vocant, ſine carnali coitu naſci, quis non ridebit?

QVÆSTIO X.

De nocturna Sagarum ad nocturnas ſuas ſynagogas, comeſſationes, ſaltationes, concubitus &c. profectione, an vera ſit earum translatio de loco ad locum?

RES eſt controuerſa ac diſſenſionis plena, inter eos qui hæc Sagarum tractant portenta; & fateamur, neceſſe eſt, habere hanc concertationem in vtramque partem exempla, rationesque, quibus probabiliter contrariæ ſententiæ defendantur. Prima ſententia eſt, huiusmodi equitationibus ac conuentibus lamias duntaxat cogitatione animi & diabolica illuſione intereſſe. Hæc opinio cum [redacted] Luthero & Melanthone adſtipulatores magni nominis, habet non paucos. Alciat. *Parerg. iur. lib. 8.* Vair. *lib. 2. de Faſcin.* Portam *Mag. nat. lib. 2. c. 26.* Wier. *de Præſt. Dæm. lib. 3.* Herman. Widefind. *in ſuo fictitio* Lercheimer. Ioh. Scultet.

cap. 7. Meland. *Præcip. quæſt. de Sag. pag.* 43. *& 90.* Bierman. *de Action. Mag. theſ.* 30. Hos ſequutus Tobias Tandlerus Profeſſor Witenbergenſis Scriptor nuperus, Orator Stramineus, imprudens adeò Lamiarum delationem in dubium vocat, vt earum conuiuia, tripudia, concubitus, gaudiaq; omnia imaginaria eſſe concludat; in Oratione de Faſcin. ſuperiori anno Witebergę edita. Sed vt inconſideratè, ita ineptè, ita pueriliter, tanquam is, qui opera Magica Dæmonisq; ingenium tantum cognoſcat, quantũ canis noſter, Bahn cui nomen, opera ac indolem noſtram. Audimus hominem Medicum eſſe, qui acutiùs fortaſſis de ægrorum ſudorib. ſordibusq;, de fœdis tuberculis, puſtulisq;, de vlcerib. & peſtib. de ſcabie deniq; gallica, cæterisq; fœditatib. quàm de Dæmonum, Magorum, Lamiarũ actionibus, ludis & machinamentis ſermocinabit᷑. Quare, Ne ſutor vltra crepidam; nec Scathophagus vltra σκῶρ. Sed ad rem. Nos quidem concedimus, eſſe ſæpè, q̄ à Dæmone illudantur, ſenſib. internis externisq; vinctis ac ſepultis, phantaſia ēt forte læſa perturbataq; ; & cũ animis earum

rum

rum varia ac mera ſomniorũ viſa immittere, quas laqueis ſuis irretiuit. Ex certis n. auctorib. compertum habemus extitiſſe, quæ cũ domi, imò in eodẽ cum marito cubili manifeſtè pernoctaſſent, recenſerent tamen poſtero mane, ac confidenter dicerent multa ac mirabilia, ad eiusmodi conuentus pertinentia, quib. ſe ſuperiori nocte adfuiſſe adfirmarent. Et Cardan. *lib. 8. de ſubtilitat. pag. 910.* Lamias, inquit, inter dormiendum putare, ſe varias ac longinquas regiones peragrare, atq; in iis Reges, theatra, tripudia, viridaria, fontes, viuaria, aliasq; res amœniſſimas videre, imò & venuſtiſſimos adoleſcentes propter quos dormiant, & queîs cum ſeſe oblectent; Sed hoc, crede nobis! non eſt perpetuum.

Altera opinio eſt, quã iudicamus amplexandam, quę ſtatuit verã ac corporalẽ profectionem ad nocturna comitia. Hoc eſt, Lamiæ nonnunquã verè transferuntur à Dæmone de loco ad locũ, hirco, equo, tauro, cane, vel altero animali, phãtaſtico vt plurimum, hoc eſt, Dæmone aſſumente, formanteque corpus aëreum; vel etiam hominis in forma, eas ternas

quaternaſue ſimul aſportante; vel colo, arundine, ſcoparum baculis, baculoue bifurco (quali equis ſubſterni ſolet) ſed acto & ſubleuato à Dæmone inequitantes σωματικῶς ſiue corporaliter nefario conuentui interſunt.

Iuuat hic ſubiungere conuentus ceremonias, aliasq; circumſtãtias, quæ omnes in corporali baiulatione conueniunt, vt exinde magis ac magis noſtra ſententia ſtabiliatur. Solent ad conuentum delatæ Lamiæ Dæmonem, Synagogæ præſidem & Rectorem, in ſolio conſidentem, immutatum in hircum horridum, ac multò grauius olentem, quàm hœdi ſolent ineunte bruma, obuerſo ad illum tergo cãcrorum more accedentes, adorare, non genu curuato, ſed pedibes in altum iactis, nec capite in anteriorem partem prono, ſed reſupinato, ita vt mentum cœlum reſpiciat, deinde quod homagii eſt indicium (honor ſit auribus) ab iis ingerenda ſunt oſcula Dæmonis podici, quo quid fœdius? Et vt fœdum putidumque, ita cerebroſis quibuſdam ridiculum ac incredibile videbitur. Certiſſimum tamen eſt! Quo enim quid fœdius, ſpurciusq;

Digitized by Google

eiusque in illo fieri conuentu poteſt, id eò ipſis eſt gratius, atque alacrius magis magisque peragunt. Flagitioſum hoc opus, ſi alicui perſuaſibile haud fieri poteſt, is volumus conſideret, quod lectu obſeruauimus, in Calęchut Diabolum in forma hirci comparentem homines in propatulo & panegyri pub. exoſculari ſimiliter, & hoc modo ipſi homagium pręſtare ad vnum omnes. Cupidus adeò Cacurgos iſte eſt imperii, nec non honoris, vt ipſummet Deum hac ratione imitari velit, Moyſi qui dixit, poſteriora mea tantummodò videbis, claritate mea anteriore inconſpicua manente. *Exod. 33. v. 23.* Poſt Deum ludit etiam in Papam ſanctiſſ. patrem, qui venerationis gratia ſubditis ſuis pedes exoſculandos prębet: ita Diabolus ſua vt mancipia ſubiecta ſibi & demiſſa habeat, & in ſummo apud ipſa honore ſiet, poſteriora ſua ipſis exoſculanda pręber. Sed profectò ſimius Dei, & papalium ceremoniarum hiſtrio eſt ineptiſſimus, hoc vnicè agit & diligenter intendit, vt ſuos cultores ad nefanda magis perpetranda ducat, donec eos ad exitium perducat æternum, vbi inter inef-

Digitized by Google

ſabiles cruciatus viſuri ſunt, quē diſſuauiati fuerint, coluerint, adorauerint. Si v. cuidam adhuc dubium ſit, an reuera hæc in Comitiis Sagarum ita fiant, is vel nunc dubitare ceſſet, dum intelligit, horrida fœdi oſcula amoris & honoris ſigna, ob illud ipſum, quod diximus eſſe conſtituta. Quæ res non ſolùm ex decrepitarum mulierculárum, quæ fluxæ ac lubricæ fidei alicui videri poſſunt, ſed & ex iuuencularum, tumque virorum ſecundum ſeculum prudentum elogiis, qui conuentui interfuere, homagium præſtitere, oſculum dedere, in comperto eſt. Vid. Bodin. *Dæmon. libr. 2. capit. 4.* de D. Guilhelm. Edelino, mens horret, calamus ſcribere refugit.

Poſt oſcula menſis adſident, interque baſia ac ſuauia conuiuātur de cibis, quos Dæmon ſuppeditat, vel de iis, quos ſingulæ attulere. Interdum tripudiant ante conuiuium, interdum poſt. Solent diuerſæ menſæ eſſe, tres quatuorue, cibis interdum delicatiſſimis, interdum valdè inſipidis & inſulſis, ex loco morticinis cadaueribus deſtinato depromptis, onuſtæ, quib. ꝓ dignitate & nequitia, ex ſceleribus

lerib. conciliata ſingula collocantur. Aliquando ſuus amator Dæmon cuiq; aſſidet, aliquando è regione, nec tum baſia & ſuauia, & tactus impudici ſolent deſiderari. Nec menſæ deeſt conſecratio, impio hoc cœtu digna, ex verbis planè blaſphemis conflata, qua ipsũ Dęmonẽ βλαβερώτατον, creatorem, datorem, conſeruatorem omnium plusquàm blaſphemè & impiè profitentur. Eadem eſt ſententia gratiarum actionis, quam ſubdunt menſis ſublatis. Conuiuiis ſic & tripudiis interdum interſunt facie libera ac aperta, interdũ obducta larua, linteo, cortice, reticulo, peplo, vel alio velamine, aut farrinario ex cerniculo inuoluta. A conuiuio quisq; Dæmon ſuam quam cuſtodit amaſiam, & quam habet diſcipulam, manu præhendit, vtq; omnia fiant ritu abſurdiſſimo, & ab omni conſuetudine hominum alieniſſimo, dorſis inuicem obuerſis, & in orbem iunctis manibus, ſaltando circũeunt, perinde ſua iactantes capita, vt qui œſtro agitantur; nonnunquam candelas accenſas manu tenentes, queis cum ante Dæmonem oſculantes adorarunt.

Nec deeſt illis Muſica miris modis perſonans, miſcentur enim & perturbantur omnia, & profectò oratione ſatis exprimi non poteſt, quàm ſtrepant ſonis diabolicis, abſurdis & diſcrepantibus. Canit hic ad tibiam, vel verius ad contũ aut baculum aliquod fortè humi repertum, quod buccæ ceu tibiam admouet; ille pro lyra equi caluariam pulſat, ac digitis concrepat, alius fuſte ceu claua quercum tundit, vnde auditur ſonus ac boatus, veluti tympanorum vehementius pulſatorum, intercinunt rancidè & compoſito ad litui morem clangore Dæmones, ipſumque cœlum fragoſa aridaque voce feriunt; totaq; turba colluuiesque peſſima feſcenninos in honorem Dæmonum cantat obſcœniſſimos; Hęc canit: *Har, har, har,* illa, *Diabole, Diabole ſalta huc, ſalta illuc:* altera, *lude hic, lude illic*, alia *Sabath, Sabath, &c.* imò clamoribus, ſibilis, vlulatibus, popiſmis furit ac debacchatur. His peractis ſuis amaſiis fœdiſſimè commiſcentur, ibique præpoſtero modo peraguntur omnia.

Ne prætermittamus ſacrificia, quæ fieri ſolent ſtatim in initio, peracta adoratio-

ratione,quę tamen & ſæpe extra conuentum faciunt. Denique aiunt, quemque narrare ſua ab vltimo conuentu facinora, quæ quo grauiora ſunt, & magis execranda, eo pleniore bucca à Dæmone collaudantur: Sin nulla, aut non ſatis atrocia,ſegnibus iſtis præſtò ſunt verbera ſæuiſſima,ac adeò tam atrocia crudeliaque, vt ſæpè integrum biduum ex eorum dolore ei,qui ſentit, ſit decumbendum, hocque carnificis & flagellatoris munere fungitur,aut ipſe Dæmon, aut Maioriſta quispiam ſenior. Vltimò puluеribus vel venenis acceptis, & in dicto cuique nocendi penſo & pronunciato pſeudothei Dæmonis ſc. decreto, (*Vlciſcimini vos, alioquin moriemini*) quæ hominibus pecudibusque ſpargant,finem faciunt.

Sed quo magis magisque noſtræ ſententiæ veritas illuceſcat, iuuat modum quoque ac viam, qua ad conuentus properatur,exponere. Ac vulgatiſſima ea ab omnibus perhibetur, quæ per Camini vaporarium eſſe conſueuit. Hisce non abſurdum eſt adiicere, quod de die, quo ſic vna conueniant, ab illis vulgò dicitur: Sagæ quamplurimæ Remigio, vt inquiſi-

tori non aliis noctibus, q̃ quæ proximè præcedunt diem vel Iouis, vel Domini, eiusmodi conuentus agitari, ſpontaneis ac diſertis elogiis confeſſæ ſunt. His addemus ad ampliorem rei fidem, an certa ac præſtituta ſit hora aliqua nocturnis illis conuentibus? Ex reorum cõfeſſionib. compertum habet Nic. Remig. eã tempeſtatem, quæ vna atq; altera hora mediã noctem præcedit, apprimè idoneam eſſe, atq; opportunam, non modò illis conuentibus, ſed & quibuscunque aliis Dæmonum terriculis, ludibriis, occurſationibus, ſtrepitibus, quę ſequitur, non item iis eſſe obnoxiam. Cauſam Lamiæ non addidere, nec nos eam hic ariolabimur. Et certè experientia docet, nullas in tota nocte horas ſuſpectiores eſſe iſtius vmbrarũ apparitionis, illasq; præcipuè ſpectris tetrisque imaginibus eſſe infames. Quod ẽt veteres in ſcriptis ſuis teſtatum reliquere. Apollon. apud Philoſtrat. *libr. 4. c. 5.* Imaginem Achillis à ſe viſam, poſt colloquutiones aliquot euanuiſſe, ait, ꝙ iam cantus gallorum audiretur. Vnde etiam Euſeb Cæſarienſis infert, noctem tempeſtam, quæ certè gallicinium proximè

ximè antecedit,cõuenientiorem eſſe Cacodæmoni ad danda ludibria. Adhæc ſtriges confitentur, nihil magis infeſtum ac inimicum ſibi & Dæmonibus accidere poſſe,quàm ſi gallus interea dum ſe ad rem parant occineret. Idem retulerunt & aliæ eiusdem farinæ lamiæ, *Magiſtellos* ſæpè ſuos, quùm dimittendæ concionis tempus inſtaret, inclamare ſolitos ; *Eia faceſſite properè hinc omnes, nam iam galli canere incipiunt*. Quod Remigius bene interpretatur, vltra id tempus Dæmones negotium ſuum non poſſe protrahere. Quæ verò huius rei ſit cauſa; nondum exploratum habemus ; quare & nos hic noſtram ignorantiam liberè fatemur, tutiusque ac præſtabilius iudicamus nos hic tacere, quam contra Genii noſtri nutum præcipiti temeritate aliquid proferre. Iam nunc de vnguento.

Poſſet Dęmon Sagas transferre, ſine vnguenti vſu, quodque facit aliquando, ſed vnguento mauult vti, variis de cauſis, aliquãdo quia meticuloſiores ſunt ſagæ, vel quia teneriores ſunt, ad horribilem illum Satanæ contactum in corpore aſſumpto ferendum. Ita enim vnguine ſenſum

ſenſum ſtupefacit, miſeris perſuadens, vim vnguento ineſſe maximam. Nihil verò ad translationem conferre vnguẽtum, inde patet, quod etſi qui ſtato conuentus tempore, ex curioſitate cupientes Synagogæ intereſſe, ſe eodem cum ſtrigibus vnguento perfricent, & verè per aerem ad conuentum auolent; (Deo ad puniendam incredulam curioſitatem permittente) tamen ſi quis fide firmus, caritate armatus, ad fraudes Dæmonis detegendas ac reuincendas, ad veræ fidei confirmationem, eodem ſe vnguento imbueret ac perfricaret, ſine dubio nulla ſequeretur translatio, quia hîc omne pactum cum Dæmone ceſſat, nec Deus id permitteret. Quare quando Sagæ extra conuentui deſtinata tempora ſeſe inungunt ac illiniunt, non auolant, nec auferuntur, quia hoc non eſt ex pacto; ſciunt & hoc ipſæ ſtriges, ideoque ſe non illinunt, niſi audito conuentus ſigno, quod aliquando à Dæmone, (quem non vocant Dæmonem, ſed *Magiſterulum*, aliæ *Magiſtrum Martinettum*, ſiue *Martinellum*, aliæ *Pedellum*) datur, aliquando à vocibus præteruolantis comitatus, Sagarum Reginæ, aliàs aliter. His

His poſitis confirmatur ac probatur hæc translatio corporea; quia non poteſt dari quicquam, quod eam reddat impoſſibilem. Ecquid enim deeſt? Non deeſt corpus mouens: Nam Diabolus corpus aſſumit. Nec obſtat, nec adeſt corporis moti reſiſtentia, vel grauitas, quia longè maior eſt vis mouentis Dæmonis. Nec obſtat celeritas motus, ad locum remotum, ſpatio temporis breuis; hoc enim valet efficere eius incomparabilis velocitas ac vis naturæ angelicæ: Nec Deus id non permittit; Extant enim permiſſionis innumera exempla, vt diſſentiens pertinaciæ ac proteruiæ notam vix effugere poſſit; quorũ exemplorũ onuſta plauſtra ex Delrio *lib. 2. Disquiſit. Mag. qu. 16. tom. 1.* Remig. *lib. 1. Dæmonolat. c. 14.* Grilland. *de Sortileg. c. 7.* Binsfeld. *de Confeſſ. Malef. pag. 250.* & ſeq. poſſemus aduehere, ex quibus fortiſſima deſumitur probatio. Nec hoc prætermittendum, quod nonnunquam conuentu ſubitò diſſoluto ac diſſipato, repertæ ſint menſæ, ferreæ ollæ, paropſides ſtanneæ, & ſupellex argentea & aurea, poſteaque à Dominis agnita, & confeſſæ mulieres, ſe illam ſecum ad conuen-

tum

tum detuliſſe. Manifeſtum eſt, hæc non contingere, nuda duntaxat imaginatione & delirio muliercularum. His ſi quis paruam fidem habeat, nihil equidem dubitamus, quo minus in contraria opinione hęreat. At veremur, diu ne immorando in ſententia, à ſeipſa expugnata, atque onere ſuo collapſa, nobis ipſi faciamus iniuriam. Quare ne diutius vltra clepſydram, quæſt. finis eſto.

QVÆSTIO XI.

An poſſit Dæmon quantitatem corporum mutare, comprimere, ſiue rarefacere, vt partes ſeſe penetrent, aut corpora reddere ἀόρατα, aut corpus vnum, vt duobus in locis exiſtat, efficere?

NEquit Dæmon ſic mutare corporis quantitatem, vt homo inſtar cati vel muſtelæ per tenuem rimam in cubiculũ irrepat, multo minus, vt per ianuas clauſas ingrediatur. Hoc enim excedit vires naturæ creatæ. Itaque mentitæ ſunt ſtriges illæ Lotharingicæ, quæ Nicol. Remigio perſuaſerunt, ſolere Dæmonem veteranis Lamiis facultatem penetrandarum ædium tribuere, vt per quasuis anguſtias,

Digitized by Google

guſtias nullo negotio viam ſibi faciant, & in mures, feles, auiculas, locuſtas, atque alia huiuſcemodi puſilla animalcula cō-tractæ ac diminutæ, intromiſſæque denuo priori formę reſtituantur. Hæc, medius fidius, deliria ſunt omnia ac deluſoria. Sic mendacium dixerunt Duſani, Virgauillæi, Forpachēſes, & pene omnes in Auſtri regni præfectura, deprehenſi ſortilegi, qui ſe ex homine in felem toties migraſſe retulerunt, quoties ſe in alienas ædes latenter intromittere volebant, ſua ibi noctu vt venena ſpargerent. Remig. *lib.2.Dæmonolat.cap.5.* Mentitus ſimilia iactans quidam Scaphius apud Nider. *in Formicar.c.4.*

Hoc autem verum, quod Dęmon pręcedens latenter aperit & claudit ianuas vel feneſtras corporis capaces (idq; mira agilitate, ſubtilitate, ſine omni tumultu ac ſtridore, ne vnquam homines percipiant, aut euigilent) per quas eas intromittit, quæ ſe putant formas horum animantium induiſſe, quod prudentiores Lamiæ Italicæ Paul. Grilland. *lib.2. Sortileg.q.8.* confeſſæ fuerunt.

Mentiuntur etiam deluſæ ac deceptæ

Lamiæ

Lamiæ, q̃ commemorãt Diabolũ ianuas, parietes, muros ita aperire, vt per quandam quaſi fiſſuram & diſruptionem ingrediantur & egrediantur, poſt iterum partes coniunctas coaleſcere; quod probabile videbitur iis, qui partium penetrationem admittunt. Aſt totum illud præſtigioſum aſſerimus cum Delrio noſtro, vel Dęmonem, qua eſt agilitate & dexteritate, quot ſufficiant lapides mox eximere & ſuſtinere alios, ne proruant, & poſtea eadẽ celeritate eosdẽ in ſuo loco reponere exiſtimamus, idque ſubtiliter adeò ac celeriter vt prompta illa agendi vis ac expedita celeritas tartarei ſpiritus ſub aſpectum hominum non cadat; hinc fit, vt Striges falsò ſibi perſuadeant per partium compreſſionem, ianuam, murum, parietem eſſe apertum.

Cum igitur Dæmon quantitatem corporum mutare aut comprimere aut rarefacere nequeat, multò minus efficiet, vt corpus vnum vno momento duobus aut pluribus in locis exiſtat. Non obſtant nobis documenta, quibus docetur, multos alio loco αὐτοπροσώπως aliis apparuiſſe, quàm vbi reuera tum erant, non dormientibus,

entibus,ſed vigilantib. Hæc ſi à viris ſanctis facta, apparitiones ſunt miraculoſæ, & ab infinita Dei virtute factæ, vt de S. Nicol. Agatho & Benedicto. Si autem à Geniis malis procurata, apparitiones ſunt prę́ſtigioſæ, & ad ſpeciem tantum viſę. Huc refer illud de mulierculis comeſſatricibus in vit. D. German. & de Imperatoris filio, per Theodor. Monachum patri exhibito, apud Zonaram *tom.3.in vit.Baſil.Macedon.* Vid. Pet. Thyræum *lib.3.de ſpirit.apparition.c.6.7.& lib.2. c.8.cum ſeq.*

Nequit etiam efficere, vt corpus quãtum & coloratum verè reddatur inuiſibile illis, coram quibus exiſtit, oculis eorum ſanis & non præſtigiatis, & nulla obiecta nebula. Fieri autem poteſt, vt per accidens non videatur, vt ſi corpus aliquod aliorſum à Diabolo transfertur: vel ſi Diabolus ſpecies viſiuas impedit, ne in oculos aſtantium commeare poſſint, q; factu ipſi facillimum eſt, obiiciendo caliginem aut nebeculam, aut corpus aliud interponendo, vt docet Petr. Martyr *in loc. Theolog.* vel ſi corpus aliqua ſibi poſſibili ratione & arte transformet. Has

K tech-

technas, has præſtigias ſolet Dæmon vſurpare, quando corpora noſtra reddit ἀόρατα ſiue inuiſibilia. Ita Apollonius cum eſſet in prætorio Domitiani, vt putabatur, condemnandus, derepentè ex omnium oculis euanuit; ſurreptus & translatus ſcilicet à Diabolo. Sic ſuperioribus annis facinoroſus quidam, cui nomen Metzelheuſſer/ in celebri Franconiæ vrbe capitis damnatus, & iam ſuſpendendus, ex carnificis manibus, pro ſe ſtramine in faſciculum conuoluto relicto, euanuit. Hisce fraudibus deliteſcebat Gyges cum ſuo præſtigioſo annulo, quæ fabula lippis & tonſoribus eſt notiſſima. Narratur à Platon. *2. de Repub.* Cic. *3. Offic.* Agrippa *libr. 1. Occ. Philoſoph. cap. 47.* de Annulis & eorum compoſitionibus. Eraſm. *in Adag.* Gygis annulus.

Eadem eſt fabula Græcorum de Perſei ſcuto.

Sed vanius quid dici poteſt à Philoſophis? Quid magis ἄτοπον καὶ ἀφιλόσοφον quàm Heliotropium geſtantes reddi inuiſibiles? Vim admirandam adeò & inuſitatam ineſſe lapidi, vt colores tollat, aut alios inducat obiecto, difficulter credimus,

mus; cum neq; experientia ipſa, nec auctoritas ἀξιοπίστου id doceat.

Ex his denique detegi poſſunt illuſiones iſtæ Dæmonum, quando membrorum aliquorum ſpeciem, vel immenſam faciunt apparere, vel nullam, vt membra prorſus ſublata eſſe videantur, vti ſunt quæ narrantur *in Mal. Maleſic.* de iis qui virilia ſibi ablata putabant, *part. 2. quæſtion. 1. capit. 7.* Ibidem de mentulis nidulis auium impoſitis & ſcriniolis incluſis. Rem ſi haud carptim legeris, niſi in aſinum mutatus fueris, ridebis effuſè, ea eſt, vt vel mœrentibus riſum & cachinnum extrudere poſſit, quo gaudio, quando nobiscum frui volueris, Sprengerum volue & reuolue; & Felic. Hämmerlin *in tractat. de Credulitat. Dæmon.* ne faſtidias.

QVÆSTIO XII.

An penes Dæmonem, Magosq́ ſit, corpora ex vna in aliam ſpeciem transformare? hic de Lycanthropia.

PRetium operæ erit, hanc à multis agitatam tractatamque quæſtionem attingere. Hîc verò non eſt animus Apulei aſinum in ſcenam producere, aut quas Poetæ comminiſcuntur fabuloſas Metamorphoſeis, nouis exemplis tueri ac defendere; qualis eſt fabula Luciani Metamorphoſis in aſinum: ſed de Magicis, quæ virtute Dæmonum fiunt, perfectæ ſpeciei, in aliam formam transformationibus.

Diuus Auguſt. ſanctioris Theologiæ cenſor argutiſſimus *lib. de Ciuitat. diuin.* & *lib. 3. Trinitat.* eos grauiter ac ſeriò reprehendit, qui credunt, Dæmonis arte vel poteſtate hominis corpus in beſtialia membra vel lineamenta poſſe veraciter conuerti. Idem alibi non fuiſſe veras cõuerſiones ſociorum Diomedis in aues; Iphigeniæ in ceruam ait; ſed Dæmonum præſtigiis humano aſpectui iſta corpora

eſſe

eſſe ſubtracta. Quæcunq; igitur ab aliis de transformatione hominis in belluam dicuntur, maiora ſunt, quàm vt à Dæmone fieri poſſint. Quia Dæmoni itaq; ſunt impoſſibilia, omnia illuſoria ac phantaſtica ſunt: hoc communis Theologorum ſchola approbat; idem volunt & pſephiſmata; idem ratio perſuadet. Nequit enim anima humana informare corpus belluinum, vt nec anima leonis corpus equinum, vel anima equi corpus humanum, quia quælibet forma ſubſtantialis, vt ſuũ eſſe tribuat informando, requirit peculiares, ſibique conuenientes diſpoſitiones, & organizationem corporis propriam. Vnde fit, vt nec ferina anima corpus humanum, nec humana ferinum queat informare. His de cauſis neque poterit anima hominis in caballi, aſini, aut lupi, felis, muris alteriusue beſtiæ corpus migrare illud informatura. Nec igitur poterit totum compoſitum eſſentialiter transmutari à Dęmone. Nam nihil poteſt verè transmutare vnam ſubſtantiam in aliam, niſi habeat vim producendi ſubſtantiam. Dæmon plane nullam habet vim producendi ſubſtantiam:

Digitized by Google

ſequitur, illi veram transmutationem ſubſtantiarum attribui non poſſe. Semper ergo illuſio hic interuenit illorum, qui ſe transmutatos putant, ſæpè illorum etiam, qui ſe videre putant, quod non vident.

Hoc loco dicendum de λυκανθρώποις. Hac in re, vir prudens, qui decipi non vult, diſcernat ipſam transformationem ab effectibus eam concomitantibus. Ipſa quidem transformatio phantaſtica eſt & deluſoria, multi tamen eam concomitantes effectus veri ſunt. Verbi gratia: Strages hominibus vel pecoribus illatæ per Dæmonem (qui ab initio homicida eſt, prædator, vaſtator, inſidiator, vexator, carnifex) in corpore aereo vel lupino; ſiue per homines lupina tectos effigie, vel per eosdem non tectos, ſed humana ſpecie graſſantes & efferatos. Poteſt enim fieri, vt ex humorum vitio & atræ bilis exceſſu, affectus quidam lupini & odium in greges atque homines deſideriumq; eos inuadendi, lacerandi, vorandique mentem occupent; Vnde & Medici λυκάονα ſiue λυκανθρωπίαν, ſiue λυκάνθρωπον νόσον inter morbos numerãt, quem

Latini

Latini Melancholiam, ſiue inſaniam lupinam vocant. Ex ſimili vitio nonnulli ſe canes, leones, lupos, gallos, aliasq; beſtias putant. Quidam forti imaginatione ſibi perſuadent ſe in vaſa fictilia, cerea, vitrea conuerſos. Et Medicis manifeſtum, notorium & palàm eſt, ſæpè eorum, qui æſtu febrique vehementiore iactantur, ſic ſenſum deprauari, vt alieniſſimas formas ac ſimulachra pro veris firmiſſimè concipiant ac amplectant. Cuius argumenti illud eſſe poteſt, quod narrant de eo, qui ſe in vitreum poculum conuerſum adeò obſtinatè credebat, vt accedentes propius à ſe obnixè prohiberet, veritus ſcilicet, ne ſe illidendo comminuerent. Fuit & alius, qui ſe gallum eſſe putabat, hic quoties cantantem audiebat gallum, brachia tanquam alas excutiens, veluti gallus cantabat. Alius ſe in granum milii transformatum credebat, nolebat cubili egredi, ne à gallinis deglutiretur.

Plerique atra bile vitiati, ſe leones, Dæmones, aues eſſe ſibi imaginantur, vt annotauit Auicenna.

Digitized by Google

Alii ſe credunt mortuos,ægros: alii ſibi videntur magni Principes,totius mundi Imperatores: alii viri eruditi, Prophetæ, aliqui captiuitatem, condemnationem, ſupplicia, & orcum ſibi deputata deplorant. Nouimus quendam, qui ſibi videbatur ὄνος, baiulans onus, hoc eſt, aſinus ſacco coopertus. Et alium vidimus nos qui loquimur, ſuperiori Anno Ambergæ,qui capra ſibi videbatur, ſaltatim incedebat,arborumq; codices erodebat; alium deniq;, qui ſibi videbatur porcus, vidimus in Imperiali Northauſſen, hic nigra tunica indutus limum lutumque intrabat, & porcorum more vorabat.

Hi ſolo eiuſmodi morbo laborantes, Magi non ſunt, & licet ipſi ſe beſtias putent, ferinamq; ſæuitiam imitentur; aliis tamen vti ſunt homines videntur. Talis ſibi non cæteris videbatur Pater Præſtantii apud Auguſtin.*lib.18.de Ciuitat.Dei.c.8.* Et alius apud Guilhelm. Brabantinum, de quo Hiſtoria legenda apud Wier. *de Præſt.Dæmon.lib.4.c.23.* Simili Melancholia exagitatum fuiſſe agricolam illum Patauinum apud Fincel. noſtra eſt ſententia.

Sed

Sed quando aliis quoque lupi, canes, mures, cati, ratti, aliæue beſtiæ eſſe videntur, vt mulier apud Palladium *in Vit. Macarii.* Alexandro videbatur equa, hoc magicum eſt, & à ſolo morbo nequit proficiſci. Verùm ſolet tum Diabolus diuerſimodè decipere. Nam ſolet aliquando alia corpora ſubſtituere, & illis abſentib. & alicui in loco abdito ſoporatis, ipſe aſſumpto lupi corpore, vel ex aere formato, ſibique circumdato, iſta perpetrare, quæ putant homines ab iſtis miſeris abſentibus & dormientibus perpetrata, quod ſtratagema à ſancto quodam viro manifeſtatum narrat Guilhelm. Pariſienſis. Aliquando verò Diabolus hominib. ipſis ferarum exuuias affabrè, aptè & compoſitè circumdat, quod fit quando illis dat pellem lupinam in trunco quodam cauæ arboris occultandam, vt ex quorundam confeſſionibus in confeſſo eſt. Aliquando denique ex pacto Magis aeream circũdat effigiem belluæ, membraque membris, quoad patitur ſimilitudo, circumponens, caput capiti, os ori, ventrem ventri, pedem pedi accommodans: hoc ſolet contingere quando ad

rem inunctionibus certis, (vt Dolani iſti Lycanthropi, qui ſupplicio publ. affecti, & de quibus acta iudiciaria ſunt edita) vel ſolis verbis conceptis, vtuntur. Vt ille Petronius Armentarius, de quo Remig. *lib.2.Dæmonolat.cap.5.* vt ille apud Ducem Ruſſiæ, à canibus diſcerptus ac dilaniatus. Et in Bulgaria quidam Baianus. Vid. Remig. *citat.loc.* Hoc modo, vt & præcedenti caſu relinquunt veſtigia lupi terræ impreſſa. In hoc autem vltimo caſu non eſt quod miremur, ſi poſtmodum verè inueniantur ſaucii illis membris humanis, quæ in ferino corpore ictum exceperant. Nam leuiter ceſſit, vt inquit Delrius noſter, circumiectus aer, & vulnus vero corpori ex facili inhæſit. Quando verò verum corpus abfuit, tunc ipſe Diabolus in abſente corpore eam partem conſauciat ac vulnerat, quam in ferino corpore ſcit eſſe læſam. Huc trahenda hiſtoria de ruſtico ligna ſecante, & tres catos robuſtiſſimos in ſe impetum facientes gladiatorio prorſus animo feriente, recenſet eam Spreng. *in Mal. Maleſ. part.2.quæſtion.1. capit.9.* & Godelman. *libr.2.de Lam, cap.2.* His adde agmen catorum

torum, quo cum quinque vigiles bella geſſere & conflixere, vid. Bodin. *Dæm. libr.2. cap.6. de Lycanthropia*, & ingentem felem puerulum quendam inuadentem, à patre pueruli lumbifragium auferentem. Spinæus *de Strig.c.19.*

Hoc loco non poſſum mihi temperare, quin paucis, quantum ad præſens negotium pertinet, recitem hiſtoriam de quodam λυκαιθρώπῳ, cui nomen Peter Stumpff. Hic ſeculis paucis ante Bebburgi, oppidum eſt Vbiorum, publicè affectus eſt ſupplicio, propterea quod cum Diabolo Succuba plus quatuor luſtris conſueſſet, libidinoſæque voluptatis conſuetudinem cum ea exercuiſſet; ille ab hac donatus fuerat zona, qua cum cingebatur, & ſibi & aliis in lupum verti credebatur, hoc ſchemate ter quinque pueros iugularat, eorumq; comederat cerebellum.

Hoc poſtremum nobis erit de LYCANTHROPIS, in Liuonia & aliis proximis locis oberrantibus, quos incolæ LAMIAS putant, Germanis Beer⸗Wolff / nobis verius atque

magis

magis propriè **Teuffelswolff** / Græcis λυκανθρώπους & μυρμολυκίας, ſiue ἀρκτολύκους, Latinis varios, ambiguos ac verſipelles dictos. II. Certè Dæmones ſunt cenſendi, vt qui eam aſſumpſerunt formam, vt magis credulum hoc genus hominum ſuis vaframentis irretirent. Talibus enim luſibus & offuciis, inquit Peucer vir multiiugæ lectionis, *de Diuinat. gener. pag. 289.* delectatur Diabolus, vt miſera illa & Dei ignara mancipia ſua excruciet; etiam in hac vita, ſuppliciis, torturis, excarnificatione corporum & modis aliis vexet. Lycanthroporũ exemp. alia videre, ſi lubet, licet in Bodin. Dæmon. à quo pro tempore diſſenſionem facimus, licet in eius ſententiam pedib. eat ProfeſſorLipſienſis à nobis priùs laudatus in Orat. de Lycanthropia lectu digniſſima. Vid. etiam eruditè de hac diſſerentem Thom. Sagittarium Profeſſor. Ienenſem *in Disputat. Phyſicis.* Dictum ſapienti ſat eſt: quare ſtylum flectimus ad alia.

QVÆSTIO XIII.

An Magica arte Magi efficere poſſint, vt beſtiæ loquantur, & an ipſi intelligant voces beſtiarum?

Virtute

VIrtute diuina aliquando fieri, vt quibus loquela nulla ineſt, loquantur, nemo dubitabit, multò minus inficias ibit; ſiquidem ſacra Scriptura id atteſtetur & comprobet *Num. 22.* Hoc qua ratione Sapientiſſimus Deus perficiat, ipſe nouit, qui cum ſermonis ſit fabricator, & quæ nota ſunt organa ſermonis articulati ipſe formarit; vt ſunt lingua, fauces, palatum, labia, dentes, guttur, pulmo, ſpiritalis arteria, & pectorales lacerti &c. poſſet is & alia peregrina, quæ vellet organa ad hoc deligere. Veruntamen eum opera Angelorum vti vtplurimùm conſtat, qui per bruta, vel alias res inanimatas voces edunt & loquũtur; quomodo verò Angeli loquantur, nobis occultum eſt; ſicut & ipſi, vt inquit Agrippa in Occult. Philoſoph. Hoc tamen conſiderandum & diſcrimen notandum venit: Si loquantur per animalia, quibus apta ſunt organa & viuentia inſtrumenta; vt per picas, coruos, pſittacos & ſimilia, in ipſis corporibus formari loquelam, & eſſe vitalem actionem iſtius animalis, non tamen intellectualem; quę eſt reſpectu Angeli. Sin per illa, viuentia quidem quę ſunt,

ſunt, ſed non habentia idonea organa ad loquendum, vt ſunt Aſini, Leones, boues, canes, putandum Angelos, vel in ipſis, vel iuxta ea, ſermone formato, in aere loqui: idemque intelligendum, de inſenſibilibus, vt igne, aere, aqua, terra, cadaueribus, capitibus reſectis, ſtatuis, arboribus. Hac ratione quando vox formatur penes corpora illa, loquutio nullo modo tribuenda eſt alteri, quàm Angelo, vt formanti, edenti, corpori vt inſtrumento & medio, neutri vt vitalis actio. Si formatur intra corpus ſenſile ineptum, vel etiam inſenſile, illi tribui poteſt vt organo.

His poſitis, cuiuis facile erit iudicare de miraculoſis loquutionibus, quarum in Scriptoribus tum ſacris tum prophanis documenta extant varia, vt de aſina Balaam, *Num. 22.* de Angelo in rubo alloquente Moyſen, *Exod. 3. verſ. 4.* de Spiridionis Irene mortua, depoſiti locū indicante. Ruffin. *lib. 1. hiſtor. Eccleſiaſt. c. 5.* de quodam occiſo iuſſu Macarii homicidam prodente. Fulgoſ. *lib. 1. cap. 6.* Et de colloquio Caluariæ & alterius Macarii, de variis damnatorum ſedibus, & de con-

Cõnfeſſoribus in Africa, in perſequutione Vandalica, radicitus exectis linguis, adhuc clara loquentibus.

Miraculorum verò & operum DEI ſimia cum ſit Diabolus, & ex ſuperbia & ambitione cum vero DEO certet, ſimilia multa & pſeudomiracula efficere tentat, in odium DEI & hominum perniciem; interdum ad diuinam vindictam atque iuſtitiam manifeſtandam: vt cum Cercydam homicidam præſciſſum indicaret caput, Ariſtoteles *libro tertio de part. animalium, capite decimo.* & caput Orphei prædiceret Regi Perſarum Cyro, fore vt à muliere trucidatus interiret.

Cæterùm Valerius Maximus *libro primo, capite vltimo* de Simulachro Iunonis Monetę, quod Romani Veiis Romam transferri religionis ergò cupiebant; illud cum quidam militum iculariter interrogarent, an Romam migrare vellet, velle ſe reſpondiſſe narrat. Qua voce audita, iocus luſusque in admirationem, ex admiratione in religionem verſus eſt. Simulachrum etiam Fortunę Muliebris à matronis ROMANIS, cum

æde

Digitized by Google

æde conſecratum ſua, bis loquutum eſſe, hisce idem Valerius teſtatur verbis: RITE ME MATRONÆ VIDISTIS, RITE ME CONSECRASTIS. Et Caio Volumnio, & Seruio Sulpitio Coſſ. dicitur bos humano more loquutus. Bello etiam Punico ſecundo, aiunt, Cneo Domitio bouem dixiſſe; CAVE TIBI ROMA. Huc pertinent, quæ monumentis prodidit Philoſtrat. *lib. 6. c. 5. de Vit. Apol.* Vlmum quandam iuſſu Principis Gymnoſophiſtarum apud Æthiopes, voce clara ac diſtincta, ſed tenui admodum & fœminea, ſalutaſſe Apollonium. Item ſtatuam Menonis, cum eam radius Solis circa exortum eius attingeret, & ad os ſtatuæ perueniret, more hominum loquutam. En habes aliquot præſtigioſarum loquentium exempla, ex arte Dæmonum apud gentiles ſimulatarum, ad lucrum ſacerdotum gentilium. Hanc in claſſem refer Simonis Magi canem, qui D. Petrum & alios fuit alloquutus; & Canem Lamiæ cuiuſdam, quem Grillandus Romæ loquentem audiuit.

Hic nunc dubitatio mentem ſubit noſtram, an animalia illa intelligant, quæ loquan-

loquantur? hoc nullus Angelus ipſis tribuere poteſt. Attamen verum eſt illud, Dæmonem poſſe efficere, vt animalia certis temporibus locisq; aptè & conuenienter quędam dicant faciantq; perſonis & rebus præſentibus accommodata, idq; Dæmonem facere ex inſtituto, animalia verò caſu & fortuitò, quibus ignaris & rudioribus, vt quibus non eſt datum rerum cognoſcere cauſas, ſpeciem quandam intellectus prębeant. Quemadmodum ſæpiſſimè his noſtris vidimus oculis, penes Magos fuiſſe animalia, quæ miras geſticulationes motionesque edebant. Tale eſt, quod narrat Valer. *lib.1. c. 8. de Mirac.* de ſerpente illo Æſculapii, quem Romani volentem & intelligentem, & quædam rationis, religionisq;, nec non diuinitatis ſigna dantem, Epidauro Romam aduexerunt. Huius etiam eſt generis, quod narrat Philoſtrat. lib. 5. c. 15 de leone quodam manſuetiſſimo; fabulam legat, qui volet, recenſet eam Pererius *lib. de Mag. c. 6.* Ex hac familia fuit Canis ille cœcus & rufus, quem Andreas Italus & præſtigiator ſatanicus circumducebat, & per eum multa prodigioſè

L ope-

Digitized by Google

operabatur. Si quando in foro circumſtante turba conſiſteret, annuli aurei, argentei, ferrei à tergo canis in terram deponebantur, quos vbi Andræas ille contexiſſet, canis ex iuſſu eius ſingulos ordine depromptos ſuis reddebat Dominis.

Eodẽ modo varias monetas nummulosq; confusè aceruatos, iuſſus ordine diſcernebat. Interrogatus quinam fornicatores, mœchi, auari, vel magna auctoritate & potentia præditi eſſent, eós minimè aberrans commonſtrauit; & ſi quid ſeorſim de aliquo ex ipſo quæreretur, ad id nutu reſpondit. Hæc & ſimilia miranda, ſine vſu rationis & prudentię à beſtiis fieri non poſſe, iudicat vulgus.

Longè faciliùs erit ipſis efficere, vt vitiatis organis corporeis homo loqui volens, latrare, vlulare, crocitare, hinnire, grunnire, rudere, rugire audiatur. Conſtat enim id artificio quodam naturali nonnullos feliciter conſequi. Nos qui loquimur, hominem vidimus proximè elapſo anno, qui Pragæ Bohemorum

in eo-

in eodem nobiſcum hoſpitabatur diuerſorio, hic ad menſam in multorum eminentium virorum præſentia iam vlulabat, iam crocitabat, iam latrabat, iam huius nunc alterius auiculæ vocem imitabatur, & cantiunculas vocesque ſingularum auium adeò ſuauiter feliciterque & bene æmulabatur, atque exprimebat, vt admirarentur ipſum omnes, & hominem eum eſſe ſubdubitarent, alii ſtupidè ſtupebant.

Sed an voces beſtiarum Magi intelligant? quæſtionis noſtræ membrum eſt, & dignum conſideratione noſtra. Si intelligunt, mirabiliſſimum, aut, ſi mauis, mirificiſſimum augurandi genus habent.

Aſt haud credimus, aut ſaltem ægerrimè; Etſi fama ſit & communis PORPHYRII & PHILOSTRATI ſermo, ex quo colligimus, APOLLONIVM Tyanęum omnium auium voces intellexiſſe, quem aiunt, aliquando paſſeres lætantes, & SCRIP, SCRIP, SCRIP, cantillantes intuitum, dixiſſe præſentibus non paucis, illos ſignificare cęteris, aſinum collapſum milium,

quod portabat, disrupto ſacco effudiſſe, quare eſſe vnde genialiter viuerent, & vberrimè paſcerent. Illud cum viſum eſſet miraculum & oraculum audientibus, addunt, nonnullos ſtudioſè ſpectatum accurriſſe, an vera eſſent, quæ nunciarentur, atque ſic rem inueniſſe, vt dicta fuerat. Philoſtrat. & Porphyr. de Anima, hirundinem fuiſſe dicunt, ſed veriſimilius eſt, paſſerem fuiſſe, vt ſcribit Eunapius. Hirundo enim non paſcitur frumento; nec milium nos credimus fuiſſe, ſed triticum. Quis verò neſcit, Apollonium Magum fuiſſe?

Sæpe immenſa caui ſpirant mendacia folles.

Volebat hoc facto fingere, ſe garritus auium intelligere, quod veteres etiam de Tireſia & Melampo fabulabantur. Sed ſunt hæc nihil aliud, quàm vanitates & immundiſſimorum ſpirituum fallaciſſimæ præſtigiæ.

Interim miramur, & ſupra modum admiramur Democritum, qui hanc artem docuit, & pharmaciam ad concipiendam eam præparauit. A quibus ineptiis non fuit alienus Hermes, qui ait, quod ſi quis certo die Calend. Nouemb. egreſ-

Digitized by Google

egreſſus ad venandum, primam auem, quam cœperit, coxerit cum corde vulpis, omnes qui ex ea eſuri, auium cæterorumq́ue animalium voces intellecturos. Et Plinius idem credidiſſe videtur. Vid. Bodin. *Dæmon. lib. 1. c. 5.* & Plinium *libr. 10 c. 49.* Tradiderunt etiam Arabes eos brutorum callere ſenſa, qui cor & epar draconum comedant, at mentiuntur. Mentitur quoque Agrippa *in Occult. Philoſoph.* cum alicubi dicit, eſſe quandam herbam, qua comeſta, hominem omnium auium intelligere voces.

Nam cum aues cæteræq; beſtiæ ratione careant, nequeunt diſcurſu vti, qui ad ſermonem ex inſtituto proferendum eſt neceſſarius. Fatemur tamen ingenuè & libenter largimur ipſis, poſſe beſtias vocibus ſuis ſuos appetitus aut affectus aliquos indicare, & horum notitiam poſſe diuturna diligentique & accurata obſeruatione ab hominibus deprehendi; & poſſe Dæmonem, qui hos habet cognitos, Magos docere; quod an velit facere, aut an vnquam fecerit, ignoramus; non eſt incredibile, eum feciſſe. Sic admittendum eſt illud, quod ſcribit Agrippa

in Occult. Philoſoph. libr. 1. cap. 55. Omnis vox cuiusque animalis ſignificatiua eſt, alicuius animæ ſuæ paſſionis , vel affectus læti , vel triſtis vel iracundi , quas voces ab hominibus circa has exercitatis intelligi poſſe , non eſt adeò admirandum.

Ex iſtis denique coniicere eſt, beſtias ſeſe inuicem intelligere, quæ ſunt eiusdem ſpeciei, quoad affectus ſcilicet corporis motus & appetitus belluini, docet id experientia. Exemplum habe in ſcorpio Lybico, qui cum ſolus hominem ferire non valeret, reuertebatur cum pluribus , & hominem coniunctis viribus adoriebatur. Et in piſce quodam in fractum laqueum euadente , aliisque periculum indicante, & præmonente vt fugiant. Et in alio genere piſcium, quod cum ſentit, ſe piſcatoris ſportulam intraſſe non ex antica parte erumpit, nec infeſtis viminib. caput ingerit ac inſerit, ſed crebris caudæ ictib. ex aduerſo fores laxare incipit , atque ita reſiliit , quem luctantem, ſi alius fortè eiusdem generis viderit, vt erumpere ſatagantem adiuuet, cauda illius ore ſuo apprehenſa,

prout

prout poteſt, eum liberare & extrahere contendit. De Elephanto denique dicunt, quod ſi in lutum inciderit, ex quo eluctari & ſeſe extricare nequeat, clamaueritque, vt ſocius id aliquis exaudiat, ſocium conuocare gregem Elephantorum, & adducere, vt opera communi ſeruent immerſum. Ad hoc Porphyrius conatus fuit probare aues ſcientiam habere vocis cantusque ſui generis auium, & quod ipſis commodum ſit, aliis oſtendere; huic conſentientes, ſubſcribimus.

QVÆSTIO XIV.

An poſſit Dæmon facere, vt homo ſit ἀναίσθητος, id eſt, vt non ſentiat, vel vt longiſſimo tempore dormiat, aut famem longiorem ſuſtineat?

VT incipiamus ab vltimis, nemo ambiget, poſſe Diabolum efficere, vt homo aliquot menſium ferat inediam, cum id naturaliter contingat. Et ſunt auctores, qui multorum annorum

agnoſcunt famem naturalem; licet Hippocrat. libr. de Carnib. neget vltra ſeptimum diem famem naturaliter prorogari poſſe. Quod verum eſt; ſi de illis intelligatur, quibus ventriculus & ieiunum inteſtinum humore chiloſo vacant, in quẽ calor naturalis poſſit agere. Tum enim fieri ſolet, vt inteſtinum illud interea concreſcat, atque ita homines emoriantur. Verùm ſi in corpore fuerit reſiduus humor phlegmaticus, crudus, lentus, viſcoſus ex morbo, vel alia cauſa præcedente proueniens, illo naturalis calor vtetur pro alimento, & homo viuet ſine cibo & potu, donec totus abſumatur, abſumpto homo morietur. Idem futurum dicemus, ſi ex cerebri humectatione materia quædam ſubtilis & pituitoſa à capite in corpus deſcenderit, atque corpori in alimentum & pabulum ceſſerit. Tunc enim quicquid à corpore expiratur vel diffluit, id continuò ab hoc humido in pabulum conuerſo reſtituitur, nec ſic homini cibo opus erit, donec hic humor penitus conſumatur & deficiat.

Hanc inediæ longæ cauſam fuiſſe arbitramur in virgine, biennium ſe à cibo abſti-

abſtinente, & poſtea pro more hominũ cibum reſumente. Caſpar Hed. *lib. 7. c. 14.* Et in puella ex pago Rod non procul à Spira, per aliquot annorum ſpatium cibos prorſus nullos aſſumente, corpore interim vegeto, viuido & fortiſſimo, nec macie tentato vlla, quæ Ferdinandi Imperatoris iuſſu Medicis obſeruanda & cuſtodienda tradita, ad inquirendam rei veritatem, qui tum nihil doli aut fraudis ſubeſſe animaduertebant, & diligenti obſeruatione obſeruabant. Caſp. Goltwurm *de Mirac.* Similia ieiuniorum exempla pete ex Hen. Cornel. Agrippæ *Occult. Philoſoph. lib. 1. c. 58.* Prompt. Hondorff. *Præcept. 3.* Conſule etiam Wierum *in libell. de Commentit. ieiuniis.* Notandum, quod venerandus noſter Agrippa *d. libr. & c. 13.* eſſe annotet quandam herbam Spartanicam ſiue Scythicam, qua guſtata, vel ſaltem in ore retenta, Scythas XII. dierum famem ſuſtinere. Hæc ſi naturaliter fieri poſſunt, cur minus efficere poſſit verſutiſſimus Dæmon, non videmus? Abſit verò vt ſanctorum hominum excedentia naturam ieiunia in hanc claſſem annumeremus. Deus enim eos

ſine corporali ſuſtentat cibo, diuina ſua virtute.

Huc refer Nicolaum de Petra vitam agentem angelicam & XXII. annos absque cibi corporalis vſu traducentem; & fœminam in XXX. annum nihil cibi capientem.

Nugiuendulus autem eſt Rogerius Baconius, hoc ſtellarum influentiis adſcribens. Cur hoc ſi ita eſt, vni duntaxat, & non alteri quoque vim hanc tolerandæ inediæ, in commune ſuum influxum demittentes largiuntur? Sed heus Rogeri nuces repete tuas, atque bulgæ tuæ eas ingere & lude cum aliis.

Diuertamus iam ad alia. Quæſtionis etiam eſt, an Dæmon facere poſſit, homo ne ſentiat? non ita vt corpus prorſus ſit ἀναίσθητον, & nullam habeat ſentiendi poteſtatem; ſed vtrum poſſit efficere, actu ne ſentiat, quod natura ſenſile eſt? Teſtis eſt Iamblichus noſter *de Myſter. Ægypt.* multos Prophetarum admoto igne non vri, vel ſi vrantur aduſtionem non ſentire, nec alia tormenta qualiacunque? ſubdit fieri illud, ſi NVMINE afflentur. Numini acceptum refert, quod

quod ignem repellat, & cætera hebitet.

Sed quod illud eſt NVMEN Iamblichi Magi? dic bone Iambliche! an non Dęmonium? Qui iſti ſunt vates, qui Prophetæ? an non Dæmonis intimi, an non eius familiariſſimi? id eſt, Magi?

Quare euidenter hic videre eſt, hinc colligere eſt, quid Dæmon hac in re poſſit, ex quo noſtræ quæſtionis effatum redditur probabilius.

Poſt illa conſtat etiam omnibus, Gentiles cenſuiſſe Magico carmine aciem gladii ſic retundi poſſe, ne vel leui vulnere cutem queat perſtringere noſtram. Quid? quod hodie quidam impii & temerarii milites inueniantur, ſe immunes & tutos fore ab omni omnium armorum vi, atque adeò inuulnerabiles; exiſtimantes, ſi certo ritu arma incantent, vel impio & ſacrilego auſu CRVCIFIXI imaginem compungant, detruncent, confringant, imminuant; vel ſi geſtent & ſuperinduãt induſia lintea, formidabilibus picta, & inſcripta imaginib. ad for-

ad formam facierum, ſiue laruarum Diabolicarum, mit Teuffelsköpffen/ quæ induſia ab inferno nomen habent, Helle-hempter/ vel à Diabolo, Teuffels Röcke/ aliis dicuntur Nothembter/ & nomen ſortiuntur, quia in neceſſitate vſurpantur, & ſuum præſtant auxilium. Wier. *lib.5.c: 18.* Spreng. *in Mal. Maleſ. part.2.q.1.c.16.* vel ſi de collo ſuſpendant, ferantque periapta; vel veſtibus inſutas membranulas variis characteribus ac barbaris Dæmonum nominibus inſignitas penes ſe habeant, quales nos vidimus, legimus, & inuenimus, cum apud nobiles, tum ignobiles. Sunt qui oratiunculas quaſdam ſine dubio à nefario & impio aliquo Magicæ artis Magiſtro impiè conſcriptas à latere habent, quas falsò & mendaciter adſcribunt D. Leoni, vel Carol. Magno Imperat. Sed reuerà nugæ ſunt, quas Diabolus ſuis cultoribus vendit & obtrudit, vt habeant queis ſeſe oblectent, alioſq; eò facilius illaqueent & ſtrangulẽt. Oratiunculæ iſtæ cum paucis diebus ante ad nos ex Italia typis elegantiſſimè excuſæ venirent, eas vt vidimus, vt legimus, abiecimus ac deteſtati ſumus, tan-

quam

quam Diaboli ſacramenta, deß Teuffels Heiligthumb/ capiant qui velint. Martin. Delrius nouiſſe ſe ſcribit Studioſum quendam, nomine Quirinũ, I. V. Baccalaureum, ſchedula eiusmodi confiſum: poſtquam ſeſe audaciter ſæpè ac petulanter multis iurgiis, multis pugnis immiſcuiſſet rarò ſaucius, tandem Romæ in ſympoſio accepto leuiculo vulnere, miſerè periiſſe. Huc referendam eſſe ſentimus hiſtoriam de Scaphio, quam hisce auctor Formicarii recenſet verbis: „In territorio Bernenſium primus auctor „veneficiorum fuit quidam Scaphius di„ctus, qui publicè de hoc gloriari ſole„bat, quod quandocumque vellet, ipſe „ſe omnium ſuorum in æmulorum ocu„lis veluti murem facere valeret, & dilabi „à manibus inimicorum ſuorum letha„lium: & ita capitalium ſuorum inimi„corum manibus ſæpe, vt dicitur, euaſit. „Sed cum terminum eius malitiæ diuina „iuſtitia facere voluit, tandem per hoſtes „ſuos in ſtuffa quadam prope feneſtrã „quandam ſedere explorabatur cautè: „quo in loco, cum nullum de ſibi inſidi„antibus ſuſpectum haberet, per fene„

ſtram gladiis & haſtis inopinatè trans-„
fixus eſt, & ob ſua facinora ibi mor- „
tuus miſerabiliter. Hæc Niderius.

Videsne vt Dæmon ſuos deludat, vt circumueniat, vt pręcipites det in pericula, ex periculis in præcipitia peccatorum, ex peccatis in barathrum inferni?

Porrò tormentorum etiam ſęuitiam ſcimus quotidiè maleficos in eculeo eludere & contemnere, omnem cruciatum vel riſu, vel ſomno, vel ſilentio ſuperare, idque cooperante clam Dæmone. Hi enim pacto nitentes Dæmoniaco, plerunque periaptis & oſcillis, vel cineribus infantulorum ante Baptiſmum necatorum vtuntur. Spreng. *part. 3. quæſtion. 14. capitulo decimo quinto.* vel corpori alligatis membranulis, cum certis characteribus, aut malo carmine. Exempla ſuggerunt, qui de criminalibus iudiciis ſcripſere.

Alii inunctiones adhibent & pharmaca naturalia ex opio, ſolano, & ſimilibus confecta, quibus perturbatis prius humoribus, ſopor altus conciliatur, neruorum origines obſtruuntur, ſenſus ſtupefit,

Digitized by Google

peſit, ſenſatio impeditur; quod ipſum Dioſcorides & Albertus Magnus *libr. ſecret. pag. 363.* tradunt de Memphite lapide, qui tritus ac membris, quæ vrenda, ſecanda, torquenda ſunt, adfricatus, vel cum aceto adlinitus facit membra obſtupeſcere, vt nullum ſentiant cruciatum, imò & totum corpus in ſtuporem reſoluit, vt refert Pariſ. de Puteo *in tractat. de Syndicat. cap. de tortura. leg. 2.* Item Grilland. *de Tortur. capit. 4.* De Memphite acutè differentem vid. Scalig. *exer. 331. ſect. 3.*

Similem Dæmonis operationem demonſtrant veſtigia illa, ſiue notæ à Dæmone vnguibus impreſſæ lamiis, vbi totus ille locus, cui veſtigium inhæret impreſſum, ita exſanguis eſt, ac ſenſu labefactatus omnino, ne acus quidem altiſſimè admiſſa, aut dolorem faciat vllum, aut ſanguinis eliciat guttulam. Vide eleganter & copiosè Remigium *libro primo Dæmonolatriæ, capite quinto.*

Nunc reliquis occurramus: Narcoticis iſtis Pharmacis diuturnus ſomnus con-

conciliari poteſt, vt fuit ſomnus iſtius ruſtici, qui ſeſe ſub fœni aceruum reclinans, continenter ibi autumnum & hyemem dormiuit: vt fuit ſomnus ſcholaſtici cuiusdam Lubecenſis, qui ſe Lubeci in templi ſpelunca abdens, illic VII. totos annos dormiuit, & experrectus à ſuis fuit agnitus. Albert. Crantz. *lib. 8. c. 39.* Hæc recentiora! plura petes à Fincelio *lib. 1. de Mirac.* & Epimenidis Cretenſis Theologi, qui an. XXXXVII. obdormiuit in ſpelunca, quam fuerat ingreſſus ambulando & quærendo ouem amiſſam feſſus: (alii numerant plures annos, vt Laertius & Pauſanias LXXVII. alii pauciores) & ſomno ſolutus, putauit, ſe pauliſper dormitaſſe, & ouiculam quærere perrexit. Vnde natum Prouerbium: *Vltra Epimenidem dormire.*

Huius diuturnæ quietis ſiue ſomnolentię cauſę naturales dari poſſunt, quod multis probare conatus fuit rationibus Marcus Damaſcenus. Nam cum cæteris, vt inquit ille, animantibus natura conceſſum ſit, vt ſine cibo potuque, ſine excretione, tabefactione, ſine corruptione pluribus menſibus dormire poſſint, id

etiam

etiam homini, ſiue hoc accidat illi potione aliqua venefica, aut ægritudine ſoporifera, ſeu meticuloſo quodam ſopore, aut ſimilibus de cauſis, non eſt detrahendum. Xenocrates verò Philoſophorum non infimus longæuam hanc quietem pœnā eſſe, certis quibusdam animarum demeritis ab æterno deſtinatā, putauit. Et nos putamus quosdam extitiſſe, qui ſomno adeò diuturno oppreſſi immiſſo à Deo miraculosè quieuerunt. Tales fuerunt ſeptem dormientes, quorum ſomnus ann. 196. durauit, & aliorum ſeptem, de quibus Paul. Diacon. & Methodius Martyr. Sed hæc miſſa faciamus.

QVÆSTIO XV.

An Dæmon poſſit facere, vt homo mortuus verè reſurgat?

SErmo hactenus fuit de iis, qui profundo & diuturno conſopiti ſomno instar mortuorum iacent, illi ſi opera Dæmonis ita conſopiuntur & obdormiſcũt, ab ipſo ex facili, ſomno ſoluti, reſuſcitari poſſunt. Sed iam nunc quæſtio concutienda venit, an qui verè mortui, arte Dæ-

monis excitati, verè reſurgere poſſint? Negatiuam ſententiam tanquam veriſſimam, tota cohors cum Theologorum, tum Philoſophorum nobiſcum amplectetur, licet Magi contendant, eſſe herbas quasdam & Magicas confectiones, quales ex cinere Phœnicis & ſerpentum exuuiis confici tradunt, (quod lectio Agrippæ ſuppeditat) quibus mortui ad vitam reuocentur. Xanthus Hiſtoricus teſtis etiam eſt, herba Bali occiſum Draconis catulum, à parente vitæ reſtitutum, eademque Tillonem quendam, quem Draco occiderat, reſuſcitatum. Et Iuba refert, in Arabia herba quadam alium reuocatum ad vitam.

Verùm Henricus Cornel. Agrippa rerum occultarum ſolertiſſimus & feliciſſimus perſcrutator, à nobis ſæpe laudatus, cui nos ſuccum & ſanguinem debemus, non peſſimè opinatur fieri tale quid poſſe in animantibus. De homine dubium ipſi eſt. Certum & manifeſtum, inquit ille, eſt, muſcas ſubmerſas ſi ponas in cineribus tepidis reuiuiſcere, & apes ſubmerſas ſimiliter vitam recuperare in ſucco nepetæ, aut in ficulneo cinere;

&

Digitized by Google

& anguillas aquæ defectu mortuas, corpore integro exiſtente, ſi ponas ſub fimo, in aceto, & addas quid de ſanguine vulturis, paucis diebus poſt reuocari ad vitam; remoram ſiue echeneidem ſi in fruſta diſcerpas, & in mare proiicias, paulò pòſt partes conuenire, coaleſcere, reuiuiſcere; & Pellicanum pullos mortuos ſanguine proprio vitæ reſtituere. Leunculum quoque defunctum voce & ſpiritu parentis reſuſcitari. Idem muſtelę ius eſſe in Catulo audiuimus. Vid. Occult. Philoſoph. *libro primo, capite trigeſimo octauo.*

Cenſemus equidem animalia ęquiuoca, quæ per putrefactionem etiam naſcuntur, ea poſſe à Diabolo viuificari naturalibus remediis, quia Diabolus nouit vim caloris putredinalis & alia requiſita. Attamen animalia eiusmodi non erunt eadem numero, licet materia, ſi modo ea nondum fuerit corrupta, eadem ſit; anima non erit eadem de nouo eius potentia producta, cum ea quæ perierat. Nam à priuatione ad habitum non datur regreſſus. Ariſtoteles *5. Phyſ. & 2. de generat.*

Exinde aſſerimus, cum reſurrectio requirat numericam identitatem reſurgentis, tum quoad formam, tum quoad materiam, earumque vnionem, eandem ſaltem ſpecificam; ſolum hominem rectè & pręcipuè dici reſurgere. Homo enim, vt qui ſolus immortalis, eandem retinet formam; cætera inſecta, ſi quando viuificantur, impropriè reſuſcitari dicuntur. Simpliciter igitur loquendo, nec animantia vt reſurgant efficiet Dæmon. Multò minus valebit animalia perfecta, ſiue vniuoca, vitæ reſtituere, cum illa perfectiores requirant diſpoſitiones, accuratioremque organorum ſingulorum præparationem, quæ non niſi naturalis ſeminis virtute confici poſſunt. Quamobrem ſi fortaſſis talia nonnunquam ſunt viſa reuiuiſcere, aut ope Magorum ſiue Medicorum excitata reſurgere, exiſtimandum eſt, ea nondum fuiſſe mortua, ſed mortuis ſimillima, vt ſunt animalia quædam, quæ certis anni temporibus immota quieſcunt, quaſi mortua, aduentante iterum vere à calore excitantur & prodeunt, vt quæ vitæ reddita: accidit hoc gliribus, vrſis & paſſeri vitulino

lino apud Mexicum teſt. Cardan. *lib. 7. de rer. varietat. c. 36.* Idem hominibus, in quibus mirabilius eſt, quibusdam in Leucomoria regione Ruſciæ habitãtibus, quotannis à 27. IXbris, ad 24. April latentibus, contingere ſcriptum reliquit Guaguinus *in deſcriptione Moſchouiæ*, & idipſum ex relatione Sigiſmundi Baronis de Herberſtein, & Michaelis Bapſt/refert Henricus Kornmannus *libr. de Miracul. mortuor. part. 2. c. 21.* Quod totum nobis fabuloſum videtur: aut ſi verum, tamen præſtigioſum, & arte Dæmonis confictum, qui in mancipia ſua in iſtis regionibus, mirè & efficaciter illudit, homines diabolicè vexans, ad diſſidia & bella eos accendens & inſtigans (vt Neuros vexat in Lycanthropia.) Et prolixius narrando addit Guaguinus, eos, cum ſibi mortem imminere ſentiunt, merces ſuas certis in locis deponere, quas Gruſtenſii & Sarponovvutzii in confinio populi ſuis mercibus interim æquiualentibus eodem loco relictis auferunt: illi reuiuiſcentes permutatas merces, ſi iuſtæ videntur, pro ſuis accipiunt, ſin minus iuſtæ probæq;, ſuas repetunt; vnde lites

bus, lignis, leones luposque productu-ros.

Tales præſtigiatores nos vidimus, qui in ſpectaculis publicis, ex terra ſubitò exiſtere & prodire leones, luposq; facie-bant.

Aſt demens adeò, adeò ſtupidus & inſenſatus quis eſt? qui ignoret eiuſmodi animalia perfecta, citra ſupernaturalem vnius Dei potentiam, nulla ratione gigni poſſe, niſi ex ſemine, nec ad iuſtam menſuram & magnitudinem, niſi ſtatis temporum interuallis, peruenire poſſe.

Nunc ad hominem deueniamus, in quo ſuſcitando prorſus prorſus nullam Dæmonis poteſtatem agnoſcimus. Nullo modo poteſt Dęmon efficere, vt homo à mortuis reſurgat; ſiue vt anima hominis corpus ſuum ſubintret, illud informet atq; viuidum reddat: quia à perfecta & totali priuatione, vt docet Philoſophia, non datur ad habitum regreſſus. Res igitur hæc cum ſit plena miraculorum, ſoli DEO competit. Nequit etiam Dæmon corpus informare, quia ſubſtantia perfecta ſubſtantiam aliam

vt partem non producit aut comparat. Nec animam à corpore ſeparatam rurſum illi immittere poteſt, vt id informet: Ratio eſt, quia vnicus eſt modus naturalis vniendi animam corpori, per generationem ſcilicet corporis, & infuſionem animæ. Supernaturalis modus eſt, qualis interuenit in reſurrectione mortuorum, ſoli Deo competens & poſſibilis. Hinc rectè venerandus Agrippa docet *in Occult. Philoſoph. lib. 3. c. 42.* eum, qui animas corporibus verè reſtituere velit, ſcientem eſſe oportere, quæ animę ſit natura propria, vnde progrediatur, quantis & quot gradibus perfectionis referta, qua intelligentia communita, quibus mediis in corpus diffuſa, qua harmonia cum ipſo fuerit compacta, quam affinitatem habeat cum Deo, cum intelligentiis, cum cœlis, elementis, cæterisq; omnib. denique quibus influxibus compaginatum ſit corpus; hæc omnia requirit ars ſuſcitationis mortuorum, quæ non hominum, non Dæmonum eſt, ſed ſolius Dei, in quem ſolum cadit, & cui ipſe participare velit. Sicut Eliſæo viuenti & mortuo; qui viuus filium Sunamitidis

mor-

Digitized by Google

tuum reuiuiſcere fecit, *lib.4.Reg.c.4.* mortuum alium mortuus vitę reſtituit, *4.Reg. c.13.* Sicut Eliæ Prophetæ, qui Sareptanę viduæ filiolum, vnicum eius vitæ ſolatium, vitæ viduæ redditum reſtituit, *lib.3.Reg.c.17.* de quo doctiſſimè differentem quæſumus induſtrius lector videat Franciſci Valleſii Sacram Philoſophiam *cap.35.* Et ſicut Beat. Antonio, cuius corpus cum à Theophilo duceretur per eremum, inuenit in eremo tria mortuorum cadauera à beſtiis occiſa, quib. cũ impoſuiſſet Theophilus B. Antonii corpus, ocyus ſurrexere, & ſequuta Beati corpus vſque ad Conſtantinopolim, quemadmodum extra iocum religiosè & reuerenter ſcribit Diuinus Agrippa *in Serm. de inuentione reliquiarum. Beat. Anton. Eremitæ.*

Sicut denique Beat. Ceslao infantem aquis ſuffocatum poſt dies octo vitæ reſtituenti, & tres alios ſuſcitanti, & Stanislao Epiſcopo Cracouienſi, qui à mortuis ſuſcitatum coram Rege ſiſtebat, & hominem alium à triennio mortuum reuocabat ad vitam. S. itidem Iacintho de familia Comitum Odrouons, duos ado-

leſcentes in aquis ſubmerſos in vitam reſtituenti, & alios tres diuerſis temporibus & locis excitanti. Cęterisque Sanctis natione Polonis eadem & ſimilia multa miracula adſiſtente virtute diuina edentibus, quorum ſeriem & ordinem beneuolus & pius Lector piè ac reuerenter penitiusque introſpiciet, ſi viderit Tabellas decem Generoſiſſimo puero Thomæ Zamoyski, Iohannis Regni Poloniæ Magni Cancellarii & exercituum Præfecti filio dicatas, Coloniæ ære elegantiſſimè excuſas & affabrè extructas, ſumptibus Petr. Ouerradt, Typograph. Colonienſis.

De cæteris. Poteſt Dæmon inſinuare ſe in cadauer defuncti alicuius, illud geſtare, mouere & alia facere, omniaque viuentis opera æmulari, ad tempus, ex quibus videatur viuere, quod Magi ex pacto per ſuperiores Dæmones inferiores ſępiſſimè cogunt ita moliri & efficere, vt ingreſſus, geſtus, motus ad viuum repræſentent, edant, bibant, ludant, gaudeant, genialiter viuant, Veneremque exerceant. Huc facit Cithariſtriæ Bononienſis hiſtoria admirabilis, quam habet

habet Peucer. *de Diuinat gener.pag.14.* Et de Clerico illo ſupra humanam ſortem vocis ſuauitate excellente. Et hiſtoria alia non minori digna admiratione, de Nobili Bauaro & ſua coniuge ex orco redeunte, domi rem curante domeſticam & liberos parturiente, de qua ſup. quæſt. IX. recenſet rem pluribus Geor. Sabin. *in Interpretat. Fab. Ouidian. libr. 10.* Vid. etiam Promptuar. exempl. Hondorffii, *Præcept.2.* Huc & illud mirum Colonienſis, quod edidit vxoris cadauer, ex buſto & inferno per auaros pollinctores erutum, domum rediens, marito prius mœſto derelicto gaudia reddens, & trium filiorum patrem eum faciens; cuius rei ſimulachrum ære concinnè excuſum ſuperioribus diebus Decembris vidimus Wormat. in celebri diuerſorio, cui Index aureus Cygnus. Huic loco annectit Martin. Delrius, factum Louanii, quod contigiſſe ait, de Henr. Cornel. Agrippa, & commenſali eius Studente curioſulo, quod omnino falſum eſſe pronunciam⁹, & pro menſtroſo mendacio in caput Agrip. à maleuolo quodam confictũ & contortum, idq; non factum, ſed fabulam denominamus. Sed

Sed obiiciat nobis aliquis, non Poetarum ſolùm, ſed & Gentilium, aliorumq; Hiſtoricorum de reſuſcitatis, & ex inferno reuocatis, narrationes hiſtorica fide comprobatas, aut vetuſtatis fide tutas. Nam multos legimus ipſi, aqua ſubmerſos, alios ignibus iniectos & rogo impoſitos, alios in bello occiſos, alios aliter exanimatos, poſt plures dies reuixiſſe. Quemadmodum de Auiola viro Conſulari, de L. Lamia viro prætorio, C. Ælio Tuberone, Corfidio, Gabieno & aliis narrat Plinius *lib. 7. c. 52.* De Æſopo fabulatore, Tindareo, Hercule, Glauco & ſimilibus Poetæ, de Zacla Ægyptio; Apuleius *lib. 2. de aſin. aur.* De ſuſcitatis ab Apollonio, Philoſtrat. *lib. 6. de vit. Apollon.* De ſuſcitatis à Simone Mago, Clemens *in Itinerar.* & Ægeſip. *lib. 3. de Excid. Hieruſal.* De à Cynope Prochorus. De Ero Armenio Plat. *lib. 10. de Repub.* Auctores oppidò graues & vetuſti ſunt, rei tamen fidem non iuuantes. Aut enim meræ ſunt Dæmonum & puræ putæ præſtigiæ, & deluſiones, quibus conatur illudere in Filium Dei, aut prorſus ſunt fabulæ, in hoc à Philoſophis confictæ, vt metu in-

feroruDigitized by Google

ferorum à peccatis homines deterriti pietati diligentius ſtuderent, vt illud de Hero Armenio genere Pamphylio apud Platonem. Aliquando etiam corpora mortuorum furatur Dæmon, ſubſtituens alia aerea ſiue elementaria, quæ mouet tanquam vera & viuentia. Ita eum corporis Romuli furem fuiſſe didicimus ex Liuio, & Cleomedis, & Alcmenæ, & Ariſteæ Proconæſii ex Plutarcho & Herodoto. Sic alios ad tempus eum ſubornaſſe & ſubſtituiſſe cenſeamus pro Glauco, Tindareo, Ero & ſimilibus; vel ipſum ſubeundo eorum exuuias fucum feciſſe. Nam, vt paulo antè diximus, permittẽte Deo, poteſtas ipſi eſt, vt quæ vera cadauera ſunt, vel etiam phantaſtica, fingat viuere, mouens illa, poſtquam eſt in illa ingreſſus, non aliter, quàm nautę nauim, vt viuentium ſimilia opera geſtusq; imitentur. Huc refer illud Simonis Magi factum, & Cynopis ex Prochoro, cuius Hiſtoriam in lucem edidit Michael Neander, & Iohann. Tritheimii ex Auguſtino Lercheimer/ & Iohann. Fauſt. ex context. hiſtor. vulgar. His affinia ſunt, quæ narrat Nicol. Remig. *lib. 2. Dæmonolat. cap. 1.* quod elegan-

eleganter & neruosè, vt omnia ſcripſit; quo diligentem Lectorem remittimus, inueniet quo ſeſe oblectet, oculos, animumq; paſcat. Et ſi quis eſt, qui narrationes integras penitius cognoſcere & legere geſtiat, is conſulat Fulgoſ. *lib. 1. de Mirac. cap. 6.* Valer. Max. *cap. 8. lib. 1.* Iohann. Rauiſ. Textor. *in Officin. pag. 602.* Domit. Bruſonium *libr. 4. cap. 9.* & Dn. Henric. Kornman amicum & fautorem noſtrum ſummò colendum, *in de Miraculis mortuorum.* ab ipſo ſtudiosè & doctè annotatas.

Poſtremè ne quid ſilentio prætermittamus, rem fuſiùs tractabimus, ad detegendas fraudes & illuſiones Dæmonis, adumbratoris operum Dei maximi, in his tamen nihil niſi ad ſpeciem præſtantis, adeò vt vel canis podicem inſpicientibus, vel etiam cœcis hæ præſtigiæ illuceſcant, affulgeant & obuiæ ſint. Poteſt Dęmon facere, vt interdum ſpiritus humani corporibus incluſi maneant, & motus occulti ſint, deuinctique ſenſus, adeò vt viuantne, an non, eiusmodi corpora, non facilè intelligatur, vid. Agrippam *de Occult. Philoſoph. lib. 3, c. 42.*

Fingit

Fingit itaque & ad ſpeciem exhibet mortuos, qui reuera mortui non ſunt; in hoc vtitur non rarò immiſſione morborum naturalium, quos ἀφώνους vocamus. Exempli gratia, ſi ſint apoplectici, ſiderati vel attoniti. Hi enim cerebro communi neruorum principio vehementer afflicto, amittunt ſenſum & motum omnium membrorum, quibus amiſſis, inſtar mortuorum concidunt. Item ſi caro, capitis percuſſione corripiantur cum leni febricula, humoribus cerebrum infeſtantibus, adeò vt totius inde corporis ſtupor ſequatur, comitante eum ſomno profundo, fit vt homines luminibus clauſis longiſſimo quandoque tempore ceu mortui iaceant, & extinctæ animæ ſpeciem præbeant. Itidem ſi patiantur animæ deliquium, qui morbus cum inter cætera aliquando motus arteriæ pulſusque amiſſionem adferat, homines verè mortuis reddit quàm ſimillimos. Nam in hisce deliteſcit anima, quę poſtea rurſum corpus ſpiritu vitaque imbuit. Hinc lege cautum eſſe conuenit, ne libitinarii ac veſpillones

præ-

Digitized by Google

præproperè, quos ita mortuos exiſtimãt, extinctæq; animæ ſpeciem præbere vident, loculis includunt.

Tali morbo correptum fuiſſe celeberrimum Iohan. Duns Scotum, & pro mortuo ſepultum, plurimi autumant. Iouius in Elog. Simili morbo affectum fuiſſe Enarchum, qui à Medicis pro mortuo habitus & relictus, (*vt in lib. de Anima Plutarchus ſcribit*) non multò pòſt ad vitam reuerſus, reſurrexit, & Dæmones illos, qui eum vita abſtraxerãt, grauiter à Principe Dæmoniorum increpitos fuiſſe affirmauit, quod eum pro Nicauda Coriario rapuiſſent, qui eodem die & hora febri correptus eo morbo deceſſit. Neque vero hac re contentus, ad teſtandam reſurrectionem ſuam Plutarcho, qui tunc laborabat, breui incolumem eum fore prædixit, atq; ita contigit. Similiq; morbo afflictum obrutumq; fuiſſe Auiolam, qui in rogo ſe viuere proclamauit, & auxilium Pædagogi inuocauit; ſed flammis circumdatum Auiolam ſeruare, aut fato ſubtrahere non potuit; noſtra eſt ſententia. Ex horum noſodochio non relegandus videtur Pamphylius ille Platonicus,

qui

Digitized by Google

qui decem diebus inter in acie cæſos deliteſcens, ad rogum allatus, incaleſcens, reuiuiſcens miranda tempore mortis mentitæ ſibi viſa narrauit. His vltimò adde, quem Aſclepiades tempore Pomp. Mag. Medicus celeberrimus, mortuum è funere retulit & ſeruauit.

Fœminas denique, quæ ſtrangulationes matricis & hyſtericas paſſiones ſuſtinent, quarum vulua, vt inquit Plinius, ſi corrigatur, ſpiritus reſtituitur, pro mortuis ſæpè iacere, in confeſſo eſt. Ita mortuam fuiſſe puellam illam, quam Apollonius ad vitam reuocauit, noſtra eſt ſententia. Idem de Alceſte quadam ab Hercule vitæ reſtituta; & de illa ſimiliter, quam Heraclides poſt ſeptimum diem, qua diſceſſerat, ad vitam rediiſſe teſtatur, iudicamus.

Sed ſatis multùm diuq; in præſentiarum de præſtigioſis, aut ſimulatis, aut tantùm in ſpeciem factis reſurrectionib. diximus, à quibus CHRISTI IESV humani generis redemptoris, vitę ipſius datoris, miraculorum veriſſimorum veriſſimi artificis; aliorumq; ſanctorum virorum miraculoſas reſuſcitationes, ex

facili cuiuis erit diſcernere, & artificem ab impoſtore & præſtigiatore dignoſcere.

Te nunc ô dulciſſime & mitiſſime IESV CHRISTE, lucis ac vitæ dator ac conſeruator, te ſeriò & ardenter oramus, vt nos miſellos homunciones in reſurrectione vniuerſali mortis ſomno ſolutos reſuſcites, non cum iniuſtis ad ignominiam, ſed ad gloriam cum omnibus iuſtis nos recipias, nos, qui nos tibi damus atq; tradimus in manum, vt nos tecum & te nobiſcum nobis reddas, qui ſumma es bonorum omnium, ſemper adorandus cum Patre & Spiritu Sancto, viuens glorioſa per omnia ſecula.

QVÆSTIO XVI.

Quæ Magorum poteſtas in ipſos Cacodæmones, & in Spiritus Familiares?

IN comperto eſſe arbitramur omnibus ſani cerebri ſanæque mentis hominibus, nihil virium Magis in bonos Angelos eſſe; in malos verò nihil etiam ἐξουσίας ſeu poteſtatis eos habere, non ſolùm δηλὸν, ſed & ἀείδηλον eſt, NISI EX PACTO. Fingunt

Finguntac ſimulant itaque Dęmones, ſe à Magis cogi, quibus ſpontè & vltrò obtemperant, vt plures irretiant, irretitos tenacius retineant, ſuaque in naſſa arctius conſtringant, dein ex charybde in ſcillam propellant. Ratio eſt, quia ſpiritus ſuperiores ab inferioribus hominibus nullo modo cogi poſſunt. Nulla enim ſubſtantia corporea poteſt agere in ſubſtantiam incorpoream, eiq; vim aliquam inferre. Exinde infertur primò, vanam eſſe iactantiã Magorum de poteſtate in Dæmonas. Ergo nulla? Diximus *ex Pacto.* Cum igitur omne imperiũ, omnis ἐξουσία Magorum in Dæmonas oriatur, pendeat & conſiſtat in fœdere ſiue pacto cũ iis inito; ſequitur ſanè, ſi Magus quiſpiam pactũ & amicitiam (quam Peucer non ineptè λυκοφιλίαν indigetat) habeat ac colat cum ſuperiore, nõ poſſe Magũ vim facere huic ſuperiori, poſſe tñ ex pacto per hunc ſuperiorem ex iure amicitiæ & pacti famulantem, iuuantem inferiores & debiliores cogere ad faciendum aliquid, aut ad omittendum. Luculenter admodum id docet Cynops Magus apud Prochorum; vbi cum D. Iohannes Dæmones in-

terrogaret, cur Cynopi parerent, vnus eorum reſpondit, quia omnis virtus Satanæ in ipſo inhabitat, ex eo, quod fœdus, pactum, coniurationem, fecit, iniuit cum vniuerſis noſtris Principibus, & nos pariter cum ipſo: Cynops nobis obſequens eſt, & nos ipſi. Hinc datur Magis in Magos poteſtas, qua effectus alter alterius impedit, vel alter alterum malè mulctat & commitigat, Deoque admittente, interdum ad necem diuerberat; quæ ipſorum concertatio eſt quaſi conflictus Dæmonum, queîs cum illi Magi ſunt in fœdere. Eiusmodi conflictus, certamina, prælia fuiſſe ſæpè commiſſa, meminere Scriptores, experientia etiam clamat. Narrationes cum longiores ſint, quàm vt hoc loco & tempore adſcribantur, legere volenti digitum intendimus in Sax. Grammat. *Hiſt. Dan. lib. 1.* vbi prælium Hadingi & Theuningi prolixè deſcriptum. Olaus *lib. 3. c. 20.* Godelman. *lib. 1. de Lam. c. 3.* Rudolph. Widman. *in hiſtor. Fauſt. part. 2. c. 43.*

Secundò infertur, nulla verba, (hic Aureolum, Agrippam & Grillandum hallucinari audimus) nullas res corpo-

rales

Digitized by Google

rales habere facultatem directè & ex ſe Dæmonem cogendi, vt appareat, aut diſpareat, accedat, fugiat, aliquid faciat, aut facere deſinat; cum Dæmones natura ſint ſuperiores hominibus, etiamſi rerum naturalium, veluti metallorum, gemmarum, ſtirpium, radicum, aliarumque quiſquiliarum, etiam characterum, figurarum, precationum, obteſtationum atque verborum quorumcunque vim in ſubſidium adſciſcant. Hæc enim omnia, vt per ſe ſunt exigua, non poſſunt cum Dæmonis poteſtate conferri. Hinc optimè Nicol. Bieſius *libr. 3. de Nat. cap. vltim.* Naturalibus, inquit, viribus, quibus Dæmones ſuperiores ſunt, compelli non poſſunt, vt faciant id, quod ſæpè præſtant, ſed ſponte cum Malo ſe coniungunt, vt omnia deteriora fiant, in perniciem eorum, qui talibus rebus delectantur. Quare Magis non patrocinamur, aut adſentimur, qui varia proferunt remedia naturalia contra Dæmones; vt Hermeti, qui ſuffumigatione ex ligno aloes, vel ceti ſpermate Dæmones congregari, ſuffumigatione ex ſulphure fugari tradit; vt Agrippæ, qui ſuffitum ex Corian-

Digitized by Google

dro apio, ſiue hyoſcyamo cum ruta idem efficere; item ex radice cannæ ferulæ, cum ſucco cicutæ & hyoſcyami & taſſi barbaſſi & ſandalo rubeo cum papauere nigro factam confectionem, & ſuffitum facere, vt appareant Dæmones & figuræ extraneæ. Vid. *Occult. Philoſoph. libr. 1. cap. 43. & lib. 3. cap. 32.* vbi Agrippa noſter malis immiſcet bona, putridis ſana. Nec Porphyrio, Proclo, Pſello, qui ſimilia multa deblaterant. Nec illi apud Hippocratem libr. de Morb. ſac. futiliora effutienti. Neq; placet ſuperſtitioſorum exorciſtarum modernorum ſuperſtitioſa ſuperſtitio, qui Dæmonas ſuffitum cornu caprini, & cuiusuis ſtercoris, præcipuè humani, odorem moleſtiſſimè ferre autumant. Neque eorum, qui ruta ac hyperico (ob id fuga Dæmonis dictum, nobis S. Johannis Kraut oder Hardhäw/) Dæmones fugari credunt; aut qui balneis, flagellationibus idem adſcribunt. Quę deliria & anicularum deliramenta doctiſſimè refutauit doctiſſ. F. Valleſius *in ſac. Philoſoph. pag. 118.*

Obiiciet nobis hic fortaſſis aliquis, quod Eleazarus apud Ioſeph. *libr. 8. de Iu-*

daic.

daic. antiquitat. radice quadam Dæmonem extraxerit. Reſpondemus id factum eſſe ex ſigno Pacti, quod Eleazarus Magus habebat cum Dęmone. Vide Benedict. Perer. *lib. 1. de Mag. c. 3.*

Iterum obiici poteſt loc. Tobiæ *c. 6. v. 8.* cordis piſcis Callionymi portiunculam ſi ſuper carbones ponas, fumus eius extricat omne genus Dęmoniorum, & extricaſſe legimus *c. 8. v. 2.* Reſpõdemus, fumum piſcis Callyonimi nõ directè dæmonem fugaſſe, ſed Raphaelem Angelum, vt tota ipſi actio in contextu attribuitur, Dæmonium ab ea, ipſe ſcilicet Raphael, compeſcuit, *c. 12. v. 3.* Vid. Formicar. Nider. *cap. 12.* Flagel. Dæmon. Mengi *cap. 3.* Wilhelmum Zepperum *in leg. Moſaicar. Forenſ. explanation. libr. 4. capit. 4.* minimè ineptientem, & non peſſimè cum Franciſc. Iunio & Timplero *in Metaphyſ. libro quarto, quæſtion. 32.* ſentientem. Tertiò ad citharam Dauidicam inuitare aliquis nos poſſet. Sed nihil aduerſum. Nam Dauide pulſante citharam, diuina vi Dæmon abigebatur, quia non tam ob dulce melos & ſoni numeros fugiebat Dæmõ, quàm diuinos hymnos,

quos Citharifta cantando recitabat. Plurimi nihil hic naturale cenſent interueniſſe, ſed ſola vi diuina effectum dicunt. Aſt nos cauſam naturalem cum diuina coniunctam exiſtimamus, & admirandum illum effectum in vtramque referimus. Suauitas Muſices in Saule perturbato, pergrauiter vexato, & mirè à Dæmone excarnificato, ſedabat melancholiam, humores corporis contemperando, ſedemque Diabolo gratam & amœnam disiiciebat: Virtus diuina Dæmonem expellebat, profligabatq;. Hæc eſt ſententia Fran. Valeſ. *in Sac. Philoſoph. cap.28.* cui libenter ſubſcribimus, ſententiam eius ſuauiter exoſculantes, licet illa Clementis Timpleri palato Philoſophico non arrideat, *d. lib. & quæſt.32.* Nec eſt, quod quis ſibi perſuadeat, Dæmonem adeò eſſe mollem & delicatum, vt muſicæ dulcedine delinitus, & ſuauitate captus, ac ebrius miteſcat, atque hominem torquere ſinat. Quæ Magorum Saturno lugubrem cantum, cæteris Planetis hilarem ac lætum offerentium ſtulta opinio, iam olim à Guilh. Pariſ. *part.3. de vniuerſ. c.48.* exploſa & exibilata eſt.

Tertiò

Digitized by Google

Tertiò denique firmiter ſtatuimus, falſam eſſe eorum perſuaſionem, poſſe Dæmones à Magis cogi, ligari in vitris, phialis, ſpeculis, annulis, pugionum, gladiorum capulis, cryſtalli ſoliditati, tanquam carceri includi. Dæmones enim ſemper voluntariè adſunt, vel ſuperiorum Dæmonum imperio coacti, ſeque carceri includi ſinunt (hic damnanda Hermetis, Agrippæ & aliorum commentatio, qua ligandi Dæmones præcepta tradidere) de qua re aureis digna literis Henrici Langenſtein de Haſſia Theolog. & Philoſoph. inſignis olim in Vniuerſitat. Wiennenſium Profeſſoris, verba ſubiicere non piget; IPSI DÆMONES SIMVLANT SE CAPTOS, VT TE CAPIANT, SE VINCTOS, VT TE VINCIANT, SE TVO IMPERIO SVBDITOS, VT TE SIBI SVBDANT, A TE INCLVSOS, VT TE FINALITER INCLVDANT, FINGVNT SE TVA ARTE VEL IMAGINI, VEL LAPIDI ALLIGATOS, VT FVNIBVS PECCATORVM TE COLLIGATVM AD INFERNVM PERDVCANT.

Poſtremò infertur omnino ſpontè inſeruire & famulari hominibus Spiritus

Digitized by Google

illos, quos vulgus FAMILIARES ſeu MAGISTELLOS, ſeu MARTINELLOS vocant, qui Græcis, quod aſſiduè adſint, nutumq; Dominorum obſeruent, Πάρεδροι, quaſi Aſſeſſores & Conſiliarii dicuntur. Tale Dæmonium familiare fuit Simonis Samaritani canis, ad limen oſtii cubans & alloquens Petrum. Tale Dæmonium fuit Iohannis Fauſti canis ater & piloſus, cui nomen Præſtigiar, donatus aliquando Abbati cuidam, qui eum ad vitæ ſuę finem aluit. Widman. *in hiſtor. Fauſt. part. 2. cap. 6.* Talem canem dæmoniacum habuiſſe fertur Papa Sylueſt. II. ſibi adeò carum, vt maluerit regno Neapolitano priuari, quàm canem diabolicum amittere, vid. Widm. *part. 2. cap. 23.* Similem præſtigioſum canem habebat Nobilis quidam Baro ex Gallia, is in venatione quadam à Domino aliquando increpatus, in auram ſubleuatus, euanuit.

Et Laurentius quidam Magus ſimilem alebat Romæ, qui ſæpiùs coram multis cum Domino colloquebatur. Et ruſticus quidam maleficus apud Vogeſos, ſi quãdo cum popularibus diſcumbebat, pedi-

bus

bus eiusmodi canem diabolicum aduolutum habebat, cuius opera vtebatur ad necandos homines, clam demiſſa manu ab eo venenum capiens, quod deinde cui volebat, infundebat, ex quo ſatis multi occubuere, priusquam illius fraudis vlla in eum transferebatur opinio & ſuſpicio. Sic Andreas Italus & præſtigiator canem cœcum & rufum ducebat, qui vniuscuiusque arcana aperiebat, ſtupendaque alia plura edebat, de quo *quæſtion. 13.* Talem Magiſtellum ſeu Spiritum Familiarem fuiſſe Hen. Cornel. Agrippæ atrum canem, indiuiduum eius omnium itinerum, omniumq́; viarum comitem, perpetuumq́; aſſeclam, Gallico nomine Monſieur (quod Dominum ſonat) nuncupatum, aſſerunt multi; licet id Io. Wierus Agripp. famulus & diſcipulus pernegét. Sic Facius Cardanus, Hieronymi Cardani pater, Dæmonem, vt ipſe dicebat, æthereum diu, annos ſcilicet 33. habebat familiarem, vt refert Cardan. *de rer. varietat. libro decimoſexto, capite nonageſimo tertio.* Et alibi fatetur, patri ſuo ſeptem fuiſſe ſpiritus, qui de rebus variis ac mirificis cum eo diſputarint, & ex

ſcriptis

ſcriptis Auerrois Medicorum Principis, res abſtruſas & antea incognitas enuclearint. Et Petrus Aponenſis, Magus, Medicus, & Philoſophus inſignis & incomparabilis, ſeptem Spiritus Paredros ſeu Familiares in vitro anguſtiori incluſos habebat, qui ſeptem liberalium artium cognitionem perfectiſſimam ipſi tradebant. Cęterum eiusmodi ſpiritum domeſticum & familiarem fuiſſe coruum illum Ciuis Erphordienſis, qui aliquando tacitus & mœſtus domi reſidens, à Domino interrogatus, cur adeò triſtis? diſerta ille & clara voce proferebat verſum Pſalm. 77. *Cogitaui dies antiquos, & æternos in mente habui,* noſtra eſt ſententia. Eadem eſt de fele maſculo, quem Stephanus Cardanus habebat in delitiis. Card. *de rer. varietat. lib. 14. c. 75.* His vltimò addimus Iohannam Virginem in Francia, & hæc ſuum habebat Magiſtellum, cuius virtute prophetabat, ac miranda alia perpetrabat, de qua peculiaria extant & circumferuntur ſcripta ſub titul. Sybilla Francica. Vid. Iohan. Nider. *in Formic. c. 8.* Sed ne longiorem conſcribamus eorum, qui *Spiritus Familiares* alue-

lue-

Digitized by Google

luerunt, catalogum, videamus & expendamus iam nunc, quid periculi ſubſit, & quid damni impendeat, & mali atque pœnæ maneat eos Dæmonum cultores atque amicos.

Verum periculoſum quàm ſit tales *Spiritus Familiares* ſeu *Paredros* vocare & adiurare, penitius introſpicienti & altius ſecum perpendenti verba, quæ in Steganographia Iohann. Tritheimii, Abbatis Spanheimenſis, leguntur, clarè apparet. Hi Spiritus, inquit Tritheim, pernicioſiſſimi ſunt, & nequam, odio quàm maximè habent lucem, tenebras diligunt. Forti, inquit, adiuratione opus eſt, vt ad neceſſaria noſtra cogantur, quod ſi in his adiurandis territus pauxillum trepidaueris, aut in explenda adiuratione ſiue vocabuli omiſſione ſiue ſeriei immutatione aberraueris, te illicò necabunt, lacerabunt & abripient. Confirmat hoc Agrippa *in Occult. Philoſoph. lib. 3. c. 31. in fin. & lib. 4.* ſeriò inculcans iis, qui Magica affectant, vt ſint conſtantes, audaces, fortes, non timidi, non molles. Maximum, inquit, eſt in inuocatione ſpirituũ, quod te ſeruare oportet, animi ſcilicet conſtan-

Traianus prouerbialiter de eo dixerit: Omnes Imperatores à quinquennio Neronis longè diſtare. Sed Magicis ſtudens quantum mutatus à ſe, quantum mutatus ab illo, de quo Troianus! Crediderimus, hominem flagitioſiorem, contaminatiorem, contemptiorem, afflictiorem, miſerioremq; ſub ſole vixiſſe nunquam. Nonne à Deo derelictus, ab amicis & cuſtodibus deſertus, imò damnatus, & baculis ad mortem iam cędendus, vt ad vitandam necem adeò ſæuam, ad αὐτοχειρίαν confugere, ſibique ipſe manus violentas inferre coactus fuerit? Vid. Sueton. *in Neronis vita.* Simili modo Maxentius Cæſar omnes Magorum nænias apprimè callens, tandem αὐτόχειρ factus eſt. Simon Magus à Diabolo in aerem ſublatus, pręceps deiectus ceruicifragium abſtulit. Iezabel Regina inſignis Maga à canibus deuorata. Methotis maximus ſui temporis Magus in Noruegia diſcerptus fuit à populo, vt ſcribit Olaus. Matiſconenſis Comes à Satana, ſpectante populo, exportatus. Raziorum Baro, cuius paſſim meminit Bodinus *in Dæmonom.* concrematus. Et alii, quorum infinitus eſt numerus,

Digitized by Google

merus, viui perierunt igne. Exempla obuia ſunt in auctoribus, qui hæc Magorum tractant portenta, vid. Wier. *de Præſtig. Dæm. lib. 2. c. 4.* Item Georg. Rud. Widm. *in Hiſt. Fauſt. part. 3. c. 18.* & M. Chriſtoph. Irenæum *in lib. German. cui tit.* Spiegel der Hellen. &c. in quibus vel ſexcenta ſupra modum horrenda inuenies, ex quibus diſcimus, quæ ſint Magiæ iſtius & λυκοφιλίας ſtipendia, qui ſimulatæ fructus amicitię!

Quod hodie B.F.F.S. claudat hoc caput Hieronymus Cardanus *lib. de Subtil. 18. pag. 924.* Magorum, inquiens, omnium vita eſt flagitioſa, calamitoſa, fama contaminata, exiſtimatio contempta, FINISQ; MISERRIMVS. Libro clauſo peſſulum feliciter obiiciat venerandus Dominus Agrippa, literarum literatorumq; omnium miraculum & amor bonorum; Oportet, inquiens, oportet vt impiæ illæ nugæ ſemper perniciem adferant ſuis cultoribus, quibus profectò qui maximè confidunt, maximè omnium redduntur infeliciſſimi; percurrat aliquis, ſi lubet, infidelium hominum ſeriem, & gentilium hiſtorias, videbit quid

O lucrati

Digitized by Google

lucrati ſint, nonne omnes perierunt in peccatis ſuis ? *Epiſt. lib. 5. epiſtol. 26. & in Declamat. inuectiua, c. 48. de Præſtig.* Omnes, inquit, qui per vanitates Magicas, exorciſmos, incantationes, amatoria, agogima, & cætera opera Dęmoniaca & Idololatriæ fraudes exercent, præſtigias & phantaſmata oſtendunt, mox ceſſantia miracula ſeſe operari iactantes, omnes hi cum Ianne & Mambre & Simone Mago æternis ignibus cruciandi deſtinabuntur. Hoc vnum, hoc primum atque vltimum, *tanquam* ANIMA, huic hiſtoriæ addendum erat.

Laudetur & hic DEVS.

BIBLIOTECA ROMA VITTORIO EMANUELE

A D

Digitized by Google

AD
DN. M. PHILIPPVM LVDOVICVM ELICH IVVENEM CYCLICÈ doctum, occultioris Philoſophiæ perſcrutatorem induſtrium; de Magia Diabolica eruditè & ſolidè diſſerentem.

PHILIPPVS LVDOVICVS AELICHIVS per Metagram.

HIC LVLLVS ÆVO: HIC PVPPIS DIVIS:

IMmensè Lullum famoſum iactat Iberus,
Et colit Hermetem facundum terra Pelaſga:
Aſt ſic de noſtro mea cenſet Muſa Philippo
(Aurea portendunt metagrammata nominis hocce)
Noſter LVLLVS *adeſt*, HIC *famoſiſſimus* ÆVO,
HIC PVPPIS DIVIS, *numen venerabile Lani.*

Henricus Kornmannus ex
Kirchaina Cattorum.

MAGISTER PHILIPpus Ludouicus Oelichius, Catto-Marpurgenſis, ἀναγραμματισθεὶς eliſo vno aſpiratorum.

HIC PVRVS AGIS! CVR TE VIRI DICANT MAGVM? PVTO ILLOS ESSE LIPPOS.

ESſe quid hoc dicam; quod te dixere PHILIPPVM
Poſſe charaćteras dudũ ſignare potentes
Intra orbem, & Magico tandem ſtridore cateruas
Elicere infernas, dum te cõmittis arenæ
Ante annos aliquot dubiæ ſpinoſa Magię
GOCLENI ſub præſidio, tibi ſępius omnẽ
Hinc operam MARTINELLVM præſtare loquuntur:
Illa ſed excutienda typis quod lemmata rurſum
Tradideris; facies bene! quo iã tutius ipſa
Euitare queas linguæ fomenta malignæ!
Non ô non Magicis illum ſudare putabis
In ſtudiis, ea quod prælo rediére polito;
Cauſa hæc, non cauſa eſt, quia non (me Chriſte) Magiæ
Dedit ſeſe, ideo falſa eſt, nec fama reſiſtit
Com-

Digitized by Google

Communis, quæ me facto confirmat in
omni
Nunq̃ plus valeat ſtolidi ſententia vulgi,
Quàm veri valor haud dubius, rumoreq;
vano
Non præſumendum eſt leuiter: Nam re-
ctius ipſa (umbrat.
Mens in propoſito iuſtum facientis ad-
Quin te nomen habere bonum, eſt res
optima! palmam (eſto,
Hæcce theſes tibi dant; hic murus aheneꝰ
Namq; HIC PVRVS AGIS! creta aut
carbone notandi
CVRTE ſæpè VIRI dudum liuore præuſti
Eſſe MAGVM DICANT? non dicam,
apponere Cramben
Nolo bis coctam; ratio illis deſtinat omnẽ
Anticyrã atq; ILLOS ſanæ rationis egẽtes
ESSE PVTO LIPPOS! non aſpernare
labores,
Muſa dabit titulos & munera larga pe-
nates.

Ienæ raptim fecit D. 18. Maii 1606.

Iohan. Frideric. Salueldt/Darm-
ſtadinus T. ex A.

Digitized by Google

CATALOGVS AVCTORVM, QVI IN DÆMOnomagia citantur.

A.

Albertus Magnus.
Albertus Crantz.
Alciatus.
Andreas Hondorffius.
Apuleius.
Ariſtoteles.
D. *Auguſtinus.*
Auguſtinus Lercheimer/*alias Hermann.* Widekindt.
Auctoris negotium Dæmoniacum.
Auicenna.

B.

Baleus.
Baptiſta Porta.
Bartholomæus Anglicus.
Bernhardus Baſin.
Biermannus.
Bodinus.

C.

Caietanus.
Cardanus.
Caſpar Hedio.
Caſpar Goltwurm.
Chriſtophorus Irenæus.
Cicero.
Clemens.
Clemens Timplerus.
Cyprianus.
Cyrillus.

D.

Danæus.
Democritus.
Determinatio Pariſienſis.
Dioſco-

BIBLIOTECA ... ROMA VITTORIO EMANUELE
Digitized by Google

Dioſcorides.
Domitius Bruſonius.

E.

Eraſmus Roterodamus.
Eunapius.
Euſebius Cæſarienſis.

F.

Fabricatores Mal.Maleſic.
Fauſti hiſtoria.
Felix Hämmerlin.
Fincelius.
Franciſcus Valleſius.
Fulgoſius.

G.

Gellius.
Gennadius.
Georgius Sabinus.
Georg.Rudolph. Widman.
Gilbertus Cognatus.
Goclenius ſenior.
Godelmannus.
Grillandus.
Guaguinus.
Guilhelmus Brabantinus.
Guilhelmus Pariſienſis.
Guilhelmus Zepperus.

H.

Haimon Epiſcopus Halberſtattenſis.
Haithonus.
Heinricus Langenſtein de Haſſia.
Henricus Cornelius Agrippa.
Henricus Kornmannus.
Hermes.
Herodotus.
Hippocrates.

I.

Iacobus Rex Angliæ.
Iacobus Vallick.
Iamblichus.
Iohan.Wierus.
Iohan.Niderius.
Iohan.Boëmus.
Iohan.Fridericus.
Iohan.Rauiſius Textor.
Iohannes Laurentius Ananias.
Iohan.Phyldius.
Innocent.Papa IX.
Ioſephus.

Iouius.
Ius ciuile.

L

Laërtius.
Langius.
Lauaterus.
Laurentius Surius.
Leuinus Lemnius.
L. Baro de Lichtenberg.
Liuius.
Ludevvigus Milichius.
Lutherus.
Lycoſthenes.

M.

Marcus Damaſcenus.
Marianus Bubo.
Martinus Delrius.
Mengus.
Methodius Martyr.
Michael Bapſt.

N.

Nauclerus.
Nicephorus.
Nicolaus Iaquerius.
Nicolaus Remigius.
Nicolaus Bieſius.

O.

Olaus Magnus.
Oratio Auctoris de Diabolo ipſo.
Ottho Melander.
Ouidius.

P.

Paris de Puteo.
Paulus Diaconus.
Paulus Venetus.
Paulus Friſius.
Pauſanias.
Pererius.
Petrus Martyr.
Petrus Binsfeldius.
Peucerus.
Philippus Lonicerus.
Platina.
Plato.
Plinius.
Plutarchus.
Porphyrius.
Prochorus.
Proclus.
Pſellus.

R

Reinhardus Lutz.

Richar-

Richardus Argentinus Anglus.
Rogerius Baconius.
Rufinus.

S.

Saxo Grammaticus.
Scaliger.
Scribonius.
Sigiſmundus L. Baro de Herberſtein.
Socrates.
Solinus.
Spinæus.
Spiritus Sanctus.
Sprenger.
Stobæus.
Suetonius.
Suidas.

T.

Tabul. X. Colon. ære excuſæ.
Tobias Tandlerus.
Thomas Sagittarius.
Thyræus.
Tritheimius.

V.

Vairus.
Valerius Maximus.
Vincentius.
Virgilius.
Vlricus Molitor.

X.

Xenocrates.
Xanthus.

Z.

Zonaras.

FINIS.

Digitized by Google

Admoneris Lector

Vt ſi qua fortè ſphalmata ſub prælum irrepſiſſent, Auctori ne imputes, eaque pro eruditione tua, præſertim in verbo (Maioriſtas) vbi g pro i poni neceſſe erat, ipſemet corrigas. Vale.

Digitized by Google

FRANCOFORTI
Ex Typographeio WOLFGANGI RICHTERI, *Sumptibus verò* CONRADI NEBENII.

ANNO M. DC. VII.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

BIBLIOTECA